

ΔΙΑΚΙΝΕΙΤΑΙ
ΜΕ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑ

ΕΡΑΣΤΕΣ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ

ΦΥΛΛΟ 4ο
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2021
erastestwnagrafwn.gr

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΒΟΥΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΝΕΡΩΝ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΡΓΙΘΕΑΣ

“Η φύση είναι το
μεγάλο μας σπίτι και
απαιτεί την προσοχή
και τη φροντίδα μας”

«Είναι σημαντικό να υπάρχει η έν-
νοια του κοινοτισμού ως βάση και
προϋπόθεση σε μία τοπική κοινωνία
αν θέλει να είναι ζωντανή, δημο-
κρατική ανεξάρτητη και βιώσιμη.
Άρα το θέμα είναι βαθύτερο και ου-
σιαστικότερο από το απλό ερώτημα
αν θέλουμε ή όχι αιολικά στην Αρ-
γιθέα». Συζητάμε με δύο μέλη της
Πρωτοβουλίας, για την Αργιθέα και
τη δυνατότητά της να παραμείνει
ζωντανή και βιώσιμη αξιοποιώντας
τον φυσικό της πλούτο.

ΣΕΛΙΔΑ 3

ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΙΣ 4 ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΣΕ
ΦΟΥΡΝΑ, ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΒΡΑΧΑ

Κάτι συμβαίνει στα
(νοτιο)ανατολικά
Άγραφα

Το 2015, τα πρώτα αιολικά σχέδια
στα νοτιοανατολικά Άγραφα αφορού-
σαν το Καπροβούνι και τον Ίταμο. Ο
παραλογισμός εκείνων των περιβαλ-
λοντικών μελετών των εταιρειών οδή-
γησε στην ακύρωσή τους. Έξι χρόνια
μετά, η ίδια περιοχή ξαναπαίνει στο
μάτι των επενδυτών. Η αδειοδότηση
τεσσάρων αιολικών εργοστασίων στη
ευρύτερη περιοχή της Φουρνά και
της Βράχας, και η πρόσφατη κατάθε-
ση αιτίσεων αδειοδότησης για άλλα
δύο στην Βουλγάρα και στην Κεραισιά,
σημάνει συναγερμό! Το πανέμορφο
ελατόδασος της Φουρνά, το δεύτερο
μεγαλύτερο σε μέγεθος στην Ελλάδα,
κινδυνεύει με καταστροφή. Η επιβλη-
τική και κατάφυτη Βουλγάρα, αυτός ο
ήρεμος γιγάντας που κοιτά τον κάμπο,
απειλείται. Κινήσεις πολιτών, ο Ορει-
βατικός Σύλλογος της Καρδίτσας και
πολιτιστικοί σύλλογοι των γύρω χωριών
συζητούν και οργανώνονται.

ΣΕΛΙΔΑ 8

Από εφιάλτες δεν ξεμένουμε ποτέ

Στην Αργιθέα το αιολικό εργοστάσιο και ο υπο-
σταθμός της ΔΕΗ κατασκευάζονται. Ο Τύμπα-
νος γίνεται ο τόπος μίας ήττας, εκεί όπου ο
εφιάλτης για τα βουνά μας αποκτά πρόσωπο.
Απεχθές, θρασύ, επενδυτικό.
Στο Καροπλέσι ο Άσπρος ποταμός καταστρέφε-
ται για το μικρό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο που
κατασκευάζεται στην περιοχή. Ο χαρτογράφος
της περιοχής θα πρέπει στις νέες εκδόσεις του
χάρτη των ανατολικών Αγράφων να σκεφτεί με τί
σύμβολο θα αποτυπώσει τα πρώην ποτάμια που
έγιναν σωλήνες του νερού.
Ο Δημήτρης Γιολδάσης, εάν ζούσε σήμερα, στον
πίνακά του «Θέρος» θα έπρεπε να προσθέσει

μικρές λεπτομέρειες στις κορυφογραμμές που
φαίνονται στο βάθος, τις ανεμογεννήτριες που
σχεδιάζονται για την Βουλγάρα.
Το καλοκαίρι που πέρασε μας υπενθύμισε ότι
από εφιάλτες δεν ξεμένουμε ποτέ. Και ότι
πρέπει να βρούμε τρόπο να επουλώσουμε τα
τραύματα. Τα μέτωπα που παραμένουν ανοικτά
απαιτούν να είμαστε παρόντες και παρούσες.
Στη Σαράνταινα, στη Φουρνά, στην Βράχα, στην
Βουλγάρα, στην Καράβα, στην Καζάρμα. Στη
Νιάλα και στο Βοϊδολίβαδο. Στα ποτάμια που
ρέουν ανάμεσά τους. Να μετρηθούμε. Και να
είμαστε εκεί.

ΣΕΛΙΔΑ 10

ΒΟΡΕΙΑ ΕΥΒΟΙΑ

Συλλογικό το τραύμα,
συλλογικοί και οι αγώνες

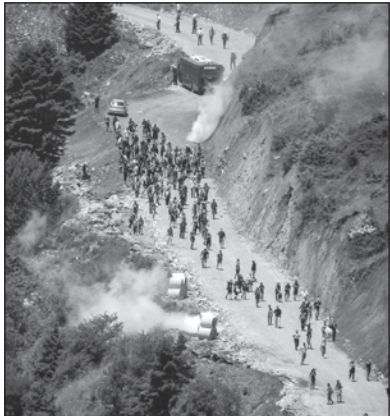
Όσο κυλάνε οι μήνες από τις καταστροφικές πυρκαγιές του Αυγούστου, αυτές αρχίζουν να μετατρέπονται από ένα συλλογικό τραύμα σε ένα ατομικό βίωμα που αναζητά την ισορροπία μεταξύ της διεκδίκησης των κρατικών αποζημιώσεων και της αναζήτησης εκείνων των τρόπων επιβίωσης με τους οποίους θα βγει πιο ανώδυνα ο χειμώνας που έρχεται. Τα σωματεία των ρητινοκαλλιεργητών και των δασεργατών διεκδικούν συμβάσεις εργασίας, αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα. Οι συνελεύσεις αγώνα διεκδικούν οι αποφάσεις να παίρνονται σε ανοικτά δημοτικά συμβούλια για να είναι ελεγχόμενες από τις κοινότητες. Και απαιτούν, οι υπαίτιοι της καταστροφής του μισού νησιού, η ΤΕΡΝΑ και οι άλλες εταιρείες αιολικών να κρατηθούν μακριά από τα δάση του βόρειου τμήματος.

ΣΕΛΙΔΑ 6-7, 9

Ο επιθεωρητής Κλουζώ στην Καρδίτσα

Δύο εβδομάδες μετά την πρώτη πανελλαδική δια-
δήλωση στον Τύμπανο τον περασμένο Ιούνιο, η
αστυνομία της Καρδίτσας με μία κακοστημένη δι-
κογραφία προσπαθεί να ενοχοποιήσει διαδηλωτές
οι οποίοι είτε συμμετείχαν σε αυτήν, είτε δεν βρί-
σκοταν καν εκεί! Δεκαπέντε άνθρωποι καλούνται
ως ύποπτοι για καταθέσεις, σχετικά με τα μικρο-
επεισόδια στον αστυνομικό φραγμό που απαγό-
ρευσε τη συνέχεια της πορείας στο βουνό, βάσει
ψεύτικων καταθέσεων αστυνομικών και τριών βί-
ντεο που τραβούσε η ασφάλεια αλλά αρνείται να
τα παρουσιάσει ως δικό της υλικό!

ΣΕΛΙΔΑ 3

Άσπρος: ήταν κάποτε ένας ποταμός...

Στις αρχές του καλοκαιριού ξεκίνησαν οι εργασίες κατασκευής μικρού υδροηλε-
κτρικού στον Άσπρο ποταμό, στο Καροπλέσι, καταστρέφοντας το μοναδικό οικοσύ-
στημά του, μία μικρή «ζούγκλα» στην καρδιά των Αγράφων.

ΣΕΛΙΔΑ 4

Η “άλλη” ανάπτυξη που θέλουμε
για τα Άγραφα

Ο Παντελής Μανώλης, πρόεδρος του Ορειβατικού Συλλόγου Καρδίτσας, γράφει για
το πόσο ρεαλιστικά μπορεί να είναι η πρόταση για μία άλλου είδους ανάπτυξη στα
Άγραφα, όπου τον πρώτο λόγο θα τον έχει ο απέραντος σεβασμός στον τόπο, σε όλες
τις μορφές ζωής, στο φυσικό περιβάλλον και στη βιοποικιλότητα.

ΣΕΛΙΔΑ 12

Η ΘΕΣΗ ΜΑΣ

■ Θερινό εργαστήρι κοινωνικής οικολογίας στα Άγραφα

Την στιγμή που συνεχίζονται τα επενδυτικά πλάνα για την «αξιοποίηση» του τόπου, προετοιμάζεται το έδαφος για να μπου ανεμογεννήτριες στα Άγραφα και απειλούνται άμεσα βουνοκορφές όπως η Καζάρμα (1.977 μ.), πραγματοποιήθηκε στο οροπέδιο Καραμανώνη, κοντά στο ορειβατικό καταφύγιο, το δεύτερο θερινό εργαστήρι Κοινωνικής Οικολογίας από την Ευτοπία/Ευτοπική Βιβλιοθήκη (19-25 Ιουλίου 2021). Η Ευτοπία αποτελεί μία συλλογικότητα με κύριο περιεχόμενο την εκδοτική δραστηριότητα και τη διοργάνωση εκδηλώσεων για τον ελευθεριακό κοινοτισμό. Σκοπός της Ευτοπίας είναι η διαμόρφωση μίας νέας κοινωνικής πρότασης μέσα στην υπάρχουσα κοινωνική πραγματικότητα.

45 νέα πρόσωπα, λοιπόν, συναντήθηκαν για να γνωρίσουν τις αρχές της Κοινωνικής Οικολογίας και άλλων σημαντικών προταγμάτων ενάντια σε μορφές καταπίεσης και εξουσίας όπως: η απελευθέρωση των ζώων, η κατάργηση του δημόσιου χρέους, ο αγώνας για την υπεράσπιση των Αγράφων, η προσπάθεια που διεξάγουν σήμερα οι σύγχρονοι αγρότες μη συμβατικής γεωργίας και τέλος η γνωριμία με το Θεάτρο του Καταπιεσμένου. Βασικό στοιχείο του εργαστηρίου ήταν επίσης και η συλλογή εμπειρίας αυτοοργανωμένης συνύπαρξης και διαμονής στο βουνό. Η έννοια και οι πρακτικές εκφράσεις του ελευθεριακού κοινοτισμού αποτελούν άλλωστε σήμερα μία φωτεινή διάξεοδο στην εποχή του ζόφου και της σήψης.

Οι μέρες αποτελούνταν από εισηγήσεις και συζητήσεις, εκδρομές και εξορμήσεις στα βουνά και στα χωριά της γύρω περιοχής, συλλογικά μαγειρέματα και κουζίνες και πρωτοβουλιακές δραστηριότητες από τις/τους συμμετέχουσες/οντες. Οι δεσμοί και οι σχέσεις που δημιουργήθηκαν θα μπορέσουν έτσι να διευρύνουν τις πρακτικές και τους αγώνες για μία κοινωνική πραγματικότητα που να κατευθύνεται προς μία απελευθερωμένη κοινωνία.

■ Μπλοκάρισμα συνεργείου εγκατάστασης ανεμομετρικού ιστού

Νωρίς το πρωί της Τρίτης 20 Ιουλίου, δύο ημέρες μετά την δεύτερη πανελλαδική διαδήλωση στον Τύμπανο της Αργιθέας, έγινε μπλοκάρισμα συνεργείου τοποθέτησης ανεμομετρικού ιστού το οποίο διέμενε στον ξενώνα «Η Μούκα», στην περιοχή της λίμνης Πλαστήρα. Αποκλείστηκε το όχημά τους που ήταν φορτωμένο με τον εξοπλισμό και απαιτήθηκε η αποχώρησή τους από την περιοχή, όπως και έγινε, υπό τη συνοδεία αυτοκινήτων ντόπων μέχρι την Καρδίτσα.

Τα βουνά δεν έχουν ιδιοκτήτες

Η οροσειρά της Πίνδου απ' άκρη σ' άκρη απειλείται απ' τα καταστροφικά επενδυτικά σχέδια «μικρότερων» ή «μεγαλύτερων» εταιρειών. Απ' την Βασιλίτσα μέχρι τα Άγραφα και από τα Τζουμέρκα μέχρι τον Ασπροπόταμο, αιολικά εργοστάσια, υδροηλεκτρικά φράγματα, έρευνες για εξορύξεις πετρελαίου σχεδιάζεται να ξεκοιλιάσουν τη γη, να περιφράξουν το νερό, να ισοπεδώσουν απάτητες βουνοκορφές και να χαράξουν χιλιόμετρα νέων δρόμων μέσα σε πυκνά δάση. Το ορεινό σύμπλεγμα των Αγράφων βρίσκεται στη νότια απόληξη της Πίνδου και διοικητικά επεκτείνεται σε δύο νομούς, της Καρδίτσας και της Ευρυτανίας. Ένα από τα πιο άγρια ορεισβία τοπία της ελληνικής επικράτειας, έχουν πάρει το όνομά τους από την αδυναμία της οθωμανικής διοίκησης να εγγραφεί στους καταλόγους της τους κατοίκους τους και να εισπράξει οποιαδήποτε φορολογία απ' αυτούς, λόγω της δύσβατης πρόσβασης. Πολλές δεκαετίες μετά παραμένουν μία διαρκής πρόκληση για όσους και όσες τα ζουν, για όσους και όσες τα περιδιαβάνουν, με διάσπαρτους οικισμούς, λίγα χωριά και με ακόμα λιγότερους ανθρώπους που θα καταφέρουν να ξεχειμωνιάσουν εκεί πάνω.

Σε αυτά τα μέρη σχεδιάζεται η συνολική τοποθέτηση 526 ανεμογεννητριών (α/γ). Τα έξι πρώτα αιολικά εργοστάσια έχουν ήδη λάβει άδεια εγκατάστασης: στην οροσειρά της Νιάλας (θέση «Γραμμένη - Τούρλα - Καρνόπι»), ισχύος 46 MW με 10 α/γ. Στο Βοϊδολίβαδο (θέση «Μίκος - Βοϊδολίβαδο - Απελίνα»), ισχύος 40 MW με 11 α/γ.. Στην Καζάρμα (θέση «Ζυγουρολίβαδο - Παλιομάνδρι»), πάνω από το Πετρίλο και το Βλάσι, ισχύος 41,4 MW με 18 α/γ. Στην Αργιθέα (στη θέση «Φούρκα - Μασούρι») ισχύος 34,5 MW με 15 α/γ. Στην ανατολική Αργιθέα, στο αλπικό τοπίο της Καραβάς (θέση «Χονδροοπάνι») ισχύος 18,4 MW με 8 α/γ.. Στα βορειοδυτικά Άγραφα, στον Τύμπανο Αργιθέας (θέση «Αέρας - Αφεντικό»), ισχύος 30 MW με 8 α/γ. Δίπλα σε αυτό το αιολικό εργοστάσιο, στο διάσελο του Προφήτη Ηλία κατασκευάζεται υποσταθμός υψηλής τάσης της ΔΕΗ, σε έκταση 850 τ.μ. περίπου και με ύψος 12 μ., με τον οποίο θα διασυνδεθούν αιολικά της ευρύτερης περιοχής. Τα αιολικά εργοστάσια θα εκτείνονται σε μήκος κάμποσων χιλιομέτρων πάνω σε απάτητες βουνοκορφές, όπου θα πέσουν εκατοντάδες χιλιάδες κυβικά μέτρα μπετού για να στηθούν, σε μέγεθος όσο το μισό ενός γηπέδου μπασκετ, οι βάσεις των ανεμογεννητριών. Τα υποστηρικτικά έργα προβλέπουν τη διαπλάτυνση ή το άνοιγμα νέων δρόμων, πλάτους από 5 έως 10 μέτρα και συνολικού μήκους 37,5 χιλιομέτρων, μέσα σε δάση έλατου και δρυς.

Παράλληλα, σχεδόν σε εκατό ρέματα,

ποταμούς και χειμάρρους των Αγράφων και της Αργιθέας σχεδιάζεται να υψωθούν φράγματα και να φτιαχτούν μικρά υδροηλεκτρικά εργοστάσια για την παραγωγή ρεύματος με τη μέθοδο της αντλιοσταμείωσης (το καθένα απ' αυτά σήμερα βρίσκεται σε διαφορετικό στάδιο αδειοδότησης, είτε έχοντας λάβει άδειες παραγωγής ή λειτουργίας είτε βρισκόμενο σε στάδιο αξιολόγησης). Η ερμητοποίηση της κοίτης τους, η αποστράγγιση του υδροφόρου ορίζοντα και η καταστροφή της χλωρίδας και της πανίδας είναι το ένα μισό, της καταστροφής. Το άλλο μισό, είναι η ιδιωτικοποίηση του ορεινού υδάτινου πλούτου μέσα από τα «δικαιώματα χρήσης του». Το παράδειγμα του Άσπρου ποταμού στο Καροπλέσι, που από το καλοκαίρι άρχισε η καταστροφή του, είναι χαρακτηριστικό.

Ναι. Μιλάμε για τα Άγραφα. Το μυστηριακό σκηνικό μύθων και θρύλων που σε μορφή διηγήσεων περνάνε από τις γαϊδάρες στους εγγονούς. Κορυφές που σμιλεύτηκαν από τον αέρα και τη βροχή. Δάση που έγιναν σπίτι για αναρίθμητα είδη ζώων και πουλιών. Του σταυραετού, του γύπα, του γυπαετού, της ορεινής πέρδικας, του λύκου, της αρκούδας, του αγριόγιδου, των άγριων αλόγων και πολλών άλλων συγκατοίκων. Νερά που πότισαν στο διάβα τους όλα μόνο τα βουνά αλλά και τον κάμπο όλο. Άνθρωποι σκληροτράχηλοι που επιμένουν να τα ζουν, να τα σιγοτραγουδούν. Άνθρωποι επαναστάτες και κυνηγημένοι που βρέθηκαν απάγκιο στις απάτητες πλαγιές τους.

Το 1918, ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου στο αναγνωστικό της τρίτης δημοτικού έγραφε για τα βουνά: «Πόσα πράγματα, τους είπε, θα μάθετε όταν πάτε τόσο ψηλά! ούτε το βιβλίο μπορεί να σας τα πη, ούτε εγώ». Όταν η επόμενη γενιά μας ανέβει εκεί στα ψηλά βουνά, τί θα συναντήσει άραγε; Θέλουμε να είμαστε η γενιά που θα ισοπεδώσει αυτές τις κορυφές, που θα στραγγίσει τα νερά, που θα σκίσει τα δάση; Θέλουμε να είμαστε αυτή η γενιά που γύρω από την φωτιά δεν θα έχει πια να μεταφέρει στην επόμενη τις δικές της ιστορίες, τα δικά της βιώματα, παρά μόνο το πώς οι τόνοι μπετού της έδωσαν πέντε μεροκάματα;

Θα επιμένουμε. Τα Άγραφα δεν είναι απλά οι ανεκτίμητες πολλές και διαφορετικές ιστορίες του καθενός και της καθεμιάς από εμάς. Ακόμα και αν ξαφνικά βρίσκονταν εκτός από οποιαδήποτε ζώνη προστασίας Natura, εμείς θα ήμασταν εδώ να τα υπερασπιστούμε. Γιατί όταν ο βιομηχανικός πολιτισμός έχει αποικήσει απ' άκρη σ' άκρη τον πλανήτη, η υπεράσπιση των ελάχιστων περιοχών όπου η ζωή μπορεί να παραμείνει ελεύθερη και άγρια, είναι ταυτόχρονα και υπεράσπιση μιας πολύ σημαντικής δυνατότητας. Να παραμένουμε ελεύθεροι.

■ Νέα δικάσιμος για τα γεγονότα του δημαρχείου το 2019

Το καλοκαίρι του 2019 ίσως μας ακούγεται πολύ μακρινό σε σχέση με τον συμπυκνωμένο χρόνο που ζούμε όλους αυτούς τους μήνες. Εκείνον τον Αύγουστο, όμως, έξω από το δημαρχείο της Καρδίτσας πραγματοποιήθηκε μία από τις πιο μαζικές και δυναμικές κινητοποιήσεις για την υπεράσπιση των Αγράφων. Ήταν πρωί Πέμπτης 22 Αυγούστου και είχε οριστεί η συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής του Δήμου για να εγκρίνει τη δημοπράτηση 10 δημοτικών δασικών τεμαχίων, έκτασης 38 περίπου στρεμμάτων, απ' όπου θα περνούσαν οι υποδομές μεταφοράς ρεύματος των αιολικών εργοστασίων στα βουνά. Ο αποκλεισμός του δημαρχείου, παρά τις επιθεσίες της αστυνομίας, είχε σαν αποτέλεσμα κάποια από τα μέλη της επιτροπής να μην καταφέρουν να εισέλθουν σε αυτό και έτσι να μην υπάρχει απαρτία για τη συνεδρίασή της. Μετά από μία εβδομάδα η θητεία της τότε δημοτικής αρχής του Φ. Αλεξάκου θα λήξει, ενώ μέχρι και σήμερα δεν έχει γίνει συνεδρίαση της Οικονομικής Επιτροπής για αυτό το θέμα.

Εκείνη την ήττα τους έπρεπε με κάποιο τρόπο να τη διαχειριστούν οι διάφορες τοπικές μικροεξουσίες. Τρεις μήνες αργότερα η αστυνομία θα σχηματίσει δικογραφία για τέσσερις ανθρώπους του κινήματος με τις κατηγορίες της διέγερσης σε διάπραξη εγκλημάτων, της απόπειρας διατάραξης της λειτουργίας υπηρεσίας, της βίας κατά υπαλλήλων από κοινού και της φθορά ξένης ιδιοκτησίας. Από τότε το δικαστήριο έχει αναβληθεί δύο φορές, τον Ιούλιο του 2020 λόγω γραφειοκρατικού κωλύματος και τον Μάρτιο του 2021 λόγω αναστολής λειτουργίας των δικαστηρίων εξαιτίας της covid19. Η νέα δικάσιμος έχει οριστεί για τον προσεχή Δεκέμβρη, στις 7 του μήνα. Και όπως συνέβη και όλες τις προηγούμενες φορές θα είμαστε όλοι και όλες εκεί, όλα μόνο οι τέσσερις κατηγορούμενοι, δημόσια και συλλογικά να υπερασπιστούμε τον αγώνα που δίνουμε.

■ Πανευρυτανική κινητοποίηση ενάντια στα αιολικά

Την 1η του Αυγούστου, πραγματοποιήθηκε στην κεντρική πλατεία του Καρπενησίου πανευρυτανική κινητοποίηση ενάντια στην καταστροφή των βουνών, των νερών και των βοσκοτόπων του νομού από τα επενδυτικά σχέδια της «πράσινης» βιομηχανίας. Η συγκέντρωση διοργανώθηκε από τον Σύλλογο Κρικελλιωτών Ευρυτάνων «Ο Άγιος Νικόλαος», την Κίνηση Πολιτών για την Προστασία του Ευρυτανικού Περιβάλλοντος, πολιτιστικούς συλλόγους (Βραγγιανών, Απεραντιών, Δενδριωτών, Αγράφων, Πρασιάς, Επινιανών, Τροβάτου), τον Ορειβατικό Σύλλογο Αγράφων, το Ελληνικό Σχολείο Προυσού και τον Πεζοπορικό Φυσιοδιωγικό Σύλλογο Καρπενησίου. Στήριξαν και συμμετείχαν το Συντονιστικό Αγώνα για τα Άγραφα, το Συντονιστικό Εργατικών Συλλόγων και Σωματείων του νομού και η Πρωτοβουλία για την Προστασία της Ορεινής Δυτικής Φθιώτιδας.

Τα επενδυτικά σχέδια έχουν τεθεί εδώ και αρκετό καιρό σε κίνηση, με την προσπάθεια αρπαγής 3.500 στρεμμάτων κτηνοτροφικής γης στην Βαλαώρα για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών, τις αδειοδοτήσεις μικρών υδροηλεκτρικών φραγμάτων σε ποτάμια και ρέματα της περιοχής, την έκδοση πρωτοκόλλου εγκατάστασης από το δασαρχείο Καρπενησίου σε εργολάβο για την κατασκευή αιολικού στη θέση «Παλιόλακα» πάνω από την Άμπλιανη και τα σχέδια κατασκευής τεσσάρων αιολικών εργοστασίων στην ευρύτερη περιοχή των δήμων Φουρνά και Κτημένης.

Οι «εραστές των Αγράφων» διακινούνται χέρι με χέρι στα χωριά των Αγράφων και της Καρδίτσας, στα πεδία του αγώνα. Δεν έχουν σχέση με κρατικούς ή δημοτικούς φορείς και από θέση αρχών δεν δέχονται χρηματοδότηση από κανέναν τέτοιο θεσμό ή μη κυβερνητική οργάνωση. Η διακίνηση γίνεται χωρίς αντίτιμο γιατί δεν θέλουμε κανείς και καμιά να αποκλειστούν από την ανάγνωσή της εάν δεν έχουν χρήματα. Έχει πληρωθεί από την τσέπη των ανθρώπων που βρίσκονται πίσω απ' αυτήν, οπότε και η κάλυψη των εξόδων αυτών επιθυμούμε να γίνει μέσα από την ελεύθερη οικονομική συνεισφορά.

Όσοι και όσες επιθυμούν να βοηθήσουν στη διακίνηση, να μοιράσουν τεύχη σε συγκατοίκους, φίλους και συγγενείς μπορούν να επικοινωνήσουν στο email για να γίνουν οι σχετικές συνεννοήσεις.

Σημεία διακίνησης στα βουνά:

Ορειβατικό καταφύγιο Αγράφων, Νεοχώρι (καφέ Καλπίας, Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Νεοχωριού), Κερασιά, Βραγγιανά (καφενείο «Η καλύβα του Μπέη», Σύλλογος Απανταχού Βραγγιαντών «Ο Άν Γιάννης ο Θεολόγος»), Οξιά (Περιβαλλοντική κίνηση «Εξόρμηση για την Προστασία του χωριού της Οξιάς»), Βαλαώρα (Επιτροπή Αγώνα ενάντια στην εγκατάσταση φωτοβολταϊκών), Επινανιά, Καρίτσα (πρόεδρος τοπικής κοινότητας), Φυλακτιά, Καλλιθέρο, Μορφοβούνη (μηνί μαρκετ του χωριού), Καλύβια Πεζούλας (φαρμακείο Κυρίτσου), Μπινόπολη (καφέ/ζαχαροπλαστείο Γιολάνης), Πετρίλο (Πρωτοβουλία πολιτών Αργιθέας ενάντια στην εγκατάσταση αιολικών στα Άγραφα).

Σημεία διακίνησης στην Καρδίτσα:

Καφενείο Τα φιλαράκια (Ηρώων Πολυτεχνείου 3, κεντρική πλατεία), Vithoroulos outdoor (Κουμουνδούρου 92), «Διαδρομές» (Ιεζεκιήλ 3), καφεκοπείο Μελασσάς (Αβέρωφ 24), βιβλιοπωλείο «Παιδεία» (Ηρώων Πολυτεχνείου 6-8, κεντρική πλατεία), Blues bar (Δ. Τερτίμ 19), «Εκτυπωτική Καρδίτσας» (Μ. Αλεξάνδρου 10), βιβλιοπωλείο Βασιλάκος (Μπλατσούκα 12), βιβλιοπωλείο Σάλης (Ηρώων Πολυτεχνείου 13, κεντρική πλατεία), δημοτική βιβλιοθήκη Καρδίτσας (δημαρχείο Καρδίτσας, 2ος όροφος), Σουρτούκα (Αρτεσιανού 10, πίσω απ' το δημαρχείο), Άνοιξη συνέλευση ενάντια στην «πράσινη ανάπτυξη» και στα αιολικά στα Άγραφα. (ανοικτή συνέλευση κάθε Πέμπτη στις 9 μ.μ. στο εργατικό κέντρο).

Σημεία διακίνησης στην Αθήνα:

Βιβλιοπωλείο Ναυτίλος (Χαρ. Τρικούπη 28), βιβλιοπωλείο των Εκδόσεων των Συναδέλων (Καλλιόρομου 30), Αθηναϊκός Ορειβατικός Σύλλογος (πλατεία Αγ. Θεοδώρων 3, πλατεία Κλαυθμώνος), Σύλλογος Ελλήνων Ορειβατών Αθήνας (Καλλιόρομου 41, Εξάρχεια), Συνέλευση για την υπεράσπιση των βουνών.

Λαμία: Πρωτοβουλία για την υπεράσπιση της Οίτης και της Γρομμένης Οξιάς (protonouliacitigrammenioxsia@hotmail.com)
Τρίκαλα: Δημοτική βιβλιοθήκη (Γαριβάλδη 8).
Λάρισα: Κατάληψη Ντουγρού.
Θεσ/νίκη: Δικτύωση κινημάτων για γη και ελευθερία (ghkaielthethia@espiv.net).

Ευχαριστούμε όσες και όσους στήριξαν και συμμετείχαν στην προετοιμασία του 4ου φύλλου. Στο εξώφυλλο φωτογραφία με drone του αιολικού εργοταξίου στον Τύμπανο Αργιθέας, τον Ιούλιο του 2021 (πηγή facebook, Ελεύθερα βουνά χωρίς αιολικά).

Καλή αντάμωση στα βουνά.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

erastestwnagrafwn@gmail.com

Πότε συγκροτήθηκε η Πρωτοβουλία πολιτών Αργιθέας; Και με ποια αφορμή;

Η ιδέα ίσως υπήρχε καιρό αλλά πήρε μορφή πριν ενάμιση χρόνο περίπου με αφορμή το ανελέητο ξεκοιλίασμα των βουνών και την ανεξέλεγκτη καταστροφή της φύσης. Θεωρήσαμε τότε, μια παρέα ανθρώπων, πως πρέπει να αντιδράσουμε και αποφασίσαμε να μαζέψουμε υπογραφές ενάντια στην εγκατάσταση αιολικών στην Αργιθέα, χωρίς να φανταστούμε πως η κίνηση αυτή θα είχε τόσο απήχηση και συμμετοχή. 1.164 υπογραφές πόρτα πόρτα δεν είναι λίγες κάτω από τόσο δύσκολες συνθήκες!!! Υπογραφές Αργιθεατών !

Ποιά είναι γενικά τα αιολικά και υδροηλεκτρικά σχέδια για την περιοχή της Αργιθέας;

Στην περιοχή της Αργιθέας προβλέπεται να εγκατασταθούν περίπου 155 ανεμογεννήτριες και 8 υδροηλεκτρικά. Αλλά και κάποια άλλα που είναι υπό εξέταση.

Πώς θα περιγράφατε κοινωνικά την ενρύτερη περιοχή της Αργιθέας;

Η Αργιθέα αποτελείται από 24 χωριά που σφύζουν από ζωή κατά τους καλοκαιρινούς μήνες αλλά ερημώνουν κι εγκαταλείπονται σχεδόν κατά τους χειμερινούς. Ο μόνιμος πληθυσμός τους είναι κυρίως κτηνοτρόφοι, συνταξιούχοι, ελάχιστοι ελεύθεροι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στο χώρο του τουρισμού και της εστίασης, άνεργοι, με σχετικά χαμηλό βιοτικό επίπεδο και πολύ δύσκολες συνθήκες διαβίωσης, κυρίως το χειμώνα. Με τέτοια δεδομένα, ανάκαμψη και πρόοδος δεν πιστεύουμε πως θα επέλθει καταστρέφοντας το φυσικό μας πλούτο και υπονομεύοντας κάθε βιώσιμο μέλλον. Τα αντισταθμιστικά των εταιριών δεν πρόκειται να βγάλουν την περιοχή από το τέλμα που βρίσκεται. Αντίθετα, πιστεύουμε πως θα την υποβαθμίσουν και αισθητικά και οικονομικά αφού θα ελαχιστοποιήσουν σημαντικά τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα.

Οι παρεμβάσεις ενημέρωσης στα χωριά της περιοχής τί ανταπόκριση έχουν από τον κόσμο;

Το γεγονός ότι οι υπογραφές ζητήθηκαν δια ζώσης και όχι διαδικτυακά μας έδωσε τη δυνατότητα να έρθουμε σε επαφή και να μιλήσουμε με πολύ κόσμο, κι αυτό κυρίως ήταν το κέρδος της όλης προσπάθειας. Ο κόσμος έδειξε μεγάλο ενδιαφέρον και βοήθησε πραγματικά με την υπογραφή του. Ο στόχος των υπογραφών επετεύχθη με τον καλύτερο τρόπο. Οι υπογραφές με το αντίστοιχο κείμενο απεστάλησαν σε όλους τους αρμόδιους πολιτικούς φορείς, τηρώντας όλες τις τυπικές διαδικασίες και δηλώνοντας έτσι τη θέση της τοπικής κοινωνίας απέναντι στην εγκατάσταση αιολικών στην περιοχή της Αργιθέας. Δε φάνηκε να ιδρώνει το αυτί κανενός. Εξακολουθούμε όμως να προσδοκούμε να λειτουργήσει η Πρωτοβουλία σαν ένας δίαυλος επικοινωνίας με όλους τους τοπικούς φορείς, συλλόγους, προέδρους, τοπικά συμβούλια, ώστε να μπορέσουμε να αναδείξουμε ακόμα πιο δυναμικά την αντίδρασή μας. Αυτό σημαίνει πως έννοιες όπως κοινοτισμός, κοινό συμφέρον, η έννοια του συμμετέχειν και του συναποφασίζειν, είναι για εμάς απαραίτητη προϋπόθεση για την ύπαρξή μας. Δυστυχώς η σαρωτική επέλαση της πανδημίας στάθηκε καταλυτική στην ευόδωση των προσδοκιών μας καθώς απαραίτητη προϋπόθεση ήταν η... συνάνθρωποι. Αλλά και σαν άτομα πάντα προσπαθούμε να ευαισθητοποιήσουμε και να κινητοποιήσουμε κόσμο μέσα από προσωπικές επαφές ή παρές. Το πρόβλημα είναι ότι η Αργιθέα ζωντανεύει από κόσμο το καλοκαίρι, μετά ο καθένας επιστρέφει στο τόπο δια-

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΡΓΙΘΕΑΣ

“Η φύση είναι το μεγάλο μας σπίτι και απαιτεί την προσοχή και τη φροντίδα μας”

Αργιθέα. Στεκόμενην στο δυτικό κομμάτι των Αγράφων, οριοθετημένη με το μόνο τρόπο που μπορεί να γίνει αποδεκτός σε τούτα τα μέρη, με βουνά και ποτάμια. Οι άνθρωποί της σφυριλατημένοι με τη μοναδικότητα αυτού του τόπου. Και με άποψη για τα επενδυτικά σχέδια που καταστρέφουν ολοκληρωτικά τις βουνοκορφές. Συγκρότησαν την Πρωτοβουλία Πολιτών, άρχισαν να συζητούν μεταξύ τους και να ενημερώνουν τους συγχωριανούς τους. Κάναμε μία πολύ ενδιαφέρουσα συζήτηση με την Βασιλική και τον Γιώργο, μέλη της Πρωτοβουλίας. Θέσαμε και μας έθεσαν ερωτήματα, τα οποία εκτείνονται και πέρα από το απλό ερώτημα για το εάν θέλουμε ή όχι αιολικά στην Αργιθέα.

μονής και εργασίας του. Εκεί πιστεύουμε υπάρχει ένα μεγάλο κενό και το κενό αυτό πρέπει να το καλύψουν οι πολιτιστικοί σύλλογοι και οι συλλογικότητες της Αργιθέας που δραστηριοποιούνται στις πόλεις διαμονής Αργιθεατών.

Τα έργα στον Τύμπανο προχωρούν. Πώς φτάσαμε στο σημείο να μην μπορούμε να τα εμποδίσουμε; Υπήρξαν θέσεις εργασίας ή άλλα ανταποδοτικά; Μήπως έπεσε το βάρος στα αιολικά σχέδια σε Νιάλα και Βοϊδολίβαδο και δεν αντιληφθήκαμε τη σημαντικότητα που είχε γι’ αυτούς το έργο στον Τύμπανο;

Το πώς φτάσαμε ως εδώ είναι σίγουρα ένα καλό ερώτημα που έχει πολλές προεκτάσεις. Πιαστήκαμε στον ύπνο και λόγω κορονοϊού και λόγω έλλειψης ενημέρωσης, συντονισμού, οργάνωσης. Από την άλλη τα συμφέροντα των εταιριών είναι τεράστια, τα υπερκέρδη από ΑΠΕ ωθούν σε κάθε ασυδοσία και ανοσιούρηγμια κι όπου υπάρχει πολύ χρήμα μπαίνουν σε λειτουργία πολλοί «μπχανισμοί». Περιστασιακά απασχολήθηκαν ελάχιστα άτομα της περιοχής, είτε ως φύλακες είτε ως εργολάβοι. Περιστασιακά... Όταν το μεγαλύτερο αιολικό πάρκο στην Ευρώπη απασχολεί μόνιμα 3 άτομα φαντάζομαι πως μία τέτοια μπίζνα δε θα λύσει το τεράστιο πρόβλημα ανεργίας της περιοχής! Όταν το 1,7% του ανταποδοτικού τέλους καταβάλλεται στους δήμους (με ασαθές αποτέλεσμα λόγω ανέμου) από δωρεάν παραχωρημένο οικόπεδο, τότε καταλαβαίνεται φαντάζομαι τη λογική του όλου πράγματος. Ο υποσταθμός στον Τύμπανο είναι καθοριστικός. Ίσως έχεις δίκιο, πως δόθηκε βαρύτητα στη Νιάλα και στο Βοϊδολίβαδο και δεν είχαμε αντιληφθεί τη σημασία του Τυμπάνου, με αποτέλεσμα να βρουν ανοικτό δρόμο. Όταν το καταλάβαμε και συγκεντρώθηκαν δυνάμεις αντίστασης εκεί ο εκφοβισμός, η καταστολή υπήρξε μεγάλη. Αν η αδιαφορία εκληφθεί από κάποιους ως συναίνεση, τότε ναι, συναίνεση υπήρξε.

Στην τελευταία διαδήλωση στον Τύμπανο η Πρωτοβουλία είχε κατεβάσει

ένα πανό με τα λόγια ενός ινδιάνου σε πρόεδρο των ΗΠΑ πριν αιώνες. Πώς σας ήρθε σαν ιδέα;

«Συνεχίστε να μολύνετε τα κρεβάτια σας και μια μέρα θα πνιγείτε από την ίδια σας τη βρώμα». Η ιστορία επαναλαμβάνεται αιώνες τώρα. Από τη μία οι κατακτητές, ίδιοι, με την ίδια στολή κέρδους αλλά διαφορετικό πρόσωπο, κι από την άλλη οι ιθαγενείς, που προσπαθούν να υπερασπιστούν τη γη τους, την άυλη κληρονομιά τους, και να υψώσουν σημαία αντίστασης, σε έναν παντοδύναμο κατακτητή, που με στόχο το κέρδος δε σέβεται τίποτα, καταπατά και καταστρέφει βουνά, δάση, φυσικό περιβάλλον, βιοποικιλότητα, τη φυσική μας ταυτότητα εν τέλει... Κι όλα αυτά με το «έτσι θέλω», χωρίς καν να ερωτηθούμε. Όμως το περιβάλλον, η φύση, είναι το μεγάλο μας σπίτι κι απαιτεί την προσοχή, τη φροντίδα μας το σεβασμό μας. Κοιτάξτε γύρω. Το κλίμα αλλάζει... Ακραία καιρικά φαινόμενα επαναλαμβάνονται ανά τακτά διαστήματα. Πληθυσμοί κάποιων απαραίτητων ειδών για την ευημερία μας μειώνονται δραματικά, η πολυμορφία της ζωής στη γη χάνεται. Κι αυτές οι αλλαγές είναι ανθρωπογενείς. Τα αποτελέσματα επομένως από τη βίαιη παρέμβαση στο περιβάλλον, στο σπίτι μας δεν αφορούν μία συγκεκριμένη κοινότητα αλλά έχουν καταστροφικά αποτελέσματα για όλους μας.

Έχετε επαφές με άλλες συλλογικότητες ή δίκτυα της περιοχής;

Για να μιλήσουμε ξεκάθαρα, η επαφή, που φυσικά και υπάρχει, κυρίως με τα δίκτυα, δε φτάνει. Δυστυχώς η Αργιθέα ερημώνει, η ανασφάλεια που σου δημιουργείται να μένεις εδώ εντείνεται (κυρίως μετά τον Ιανό), η εγκατάλειψη είναι φανερή. Επιπρόσθετα, η πανδημία, η οικονομική κρίση, η απαισιόδοξη μελλοντική οπική δημιουργήσαν μία διάθεση εσωστρέφειας στους περισσότερους και κατά συνέπεια και σε συλλογικότητες. Οι φιλότιμες και αξιέπαινες προσπάθειες φίλων να αφίνουν τις δουλειές τους και να παραβρίσκονται σε κάθε κάλεσμα δικτύου είναι πολύ

σημαντικές αλλά δυστυχώς δε φτάνουν. Οι τοπικές συλλογικότητες απενοχοποιούνται με το να υποστηρίζουν πως «κι εμείς κατά είμαστε...» αλλά κι αυτό δε φτάνει. Κατά τ’ άλλα, η πρωτοβουλία διαθέτει σελίδα στο facebook «ενάντια στην εγκατάσταση των αιολικών στην Αργιθέα» μέσα από την οποία ενημερώνουμε και ερχόμαστε σε επαφή με άλλες συλλογικότητες.

Υπάρχουν σχέσεις με πολιτιστικούς συλλόγους των χωριών;

Η Αργιθέα με την πλούσια πολιτιστική της κληρονομιά έχει πολλούς πολιτιστικούς συλλόγους, που και δουλειά έχουν κάνει και συνεχίζουν να κάνουν για τη διάσωση της παράδοσης και της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Κάποιοι από αυτούς υπήρξαν συνοδοιπόροι στην προσπάθειά μας για τη συγκέντρωση των υπογραφών κι ελάχιστοι δραστηριοποιήθηκαν εμπράκτως ενάντια στην εγκατάσση αιολικών στην Αργιθέα. Ένας απ’ αυτούς, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Βραγχιανιτών είναι επίσης ευαισθητοποιημένος στο θέμα και αυτό το καλοκαίρι διοργάνωσε ημερίδα ενημέρωσης με ικανοποιητική συμμετοχή, υπό την αιγίδα του Δήμου Αργιθέας. Ίσως οι σύλλογοι θα πρέπει να συνεδριοποιήσουν πως το περιβάλλον, η φύση, ανήκουν κι αυτά στην άυλη κληρονομιά μας και θα πρέπει να εντάξουν τη διάσωση και προστασία τους στις άμεσες προτεραιότητές τους αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες είτε ενημερωτικές είτε κινηματικές.Και για να γυρίσουμε στον Ινδιάνο φύλαρχο: «Αυτό το λαμπερό νερό που κυλάει στα ρέματα και στους ποταμούς δεν είναι απλά νερό αλλά το ίδιο το αίμα των προγόνων μας. Αν σας πουλήσουμε γη θα πρέπει να θυμάστε ότι είναι ιερή και πρέπει να διδάξετε στα παιδιά σας ότι είναι ιερή και ότι κάθε φευγαλέα αντανάκλαση στο καθαρό νερό των λιμνών εξιστορεί γεγονότα και αναμνήσεις για τη ζωή του λαού μου». Εδώ φυσικά μιλάμε για ξεπούλημα χωρίς καν να ρωτηθούμε.Παρά το κάλεσμα οι περισσότεροι σύλλογοι δεν ανταποκρίθηκαν επαρκώς, στάση που ας ερμηνευτεί από τον καθένα όπως νομίζει.

Τί θα μπορούσαμε να πούμε ότι χρειάζεται η Αργιθέα σήμερα; Ποιά είναι η αντιπρόταση απέναντι στις επενδύσεις αιολικών στην περιοχή;

Εμείς θέλουμε μια Αργιθέα βιώσιμη, ζωντανή. Το συγκριτικό της πλεονέκτημα είναι ο φυσικός της πλούτος και η μοναδικότητα του τοπίου. Άρα, το πρώτο που μας ενδιαφέρει είναι να διαφυλάξουμε αυτό το τοπίο, να το προστατέψουμε και να το αναδείξουμε ως κληροδότημα στις επόμενες γενιές, ως ένδειξη σεβασμού στη φυσική ισορροπία και ως ευκαιρία και προοπτική για οποιαδήποτε δραστηριοποίηση σε μορφές ήπου εναλλακτικού τουρισμού. Τα ανταποδοτικά των εταιριών είναι μια βλακώδης διλημματική ανισορροπία ανάμεσα στα υποτιθέμενα κέρδη και την καταστροφή του φυσικού μας πλούτου άρα και την υπονόμευση του μέλλοντος της περιοχής. Στην Αργιθέα το τοπίο θα αλλοιωθεί από βιομηχανικά συστήματα ΒΑΠΕ. Ζητάμε την άμεση απομάκρυνση των τεράστιων αιολικών εγκαταστάσεων των εταιριών που καταστρέφουν το τοπίο, λυμαινονται τα κέρδη και υπονομεύουν το μέλλον της περιοχής. Να προστατευτούν τα υψηλού φυσικού κάλλους τοπία και οι περιοχές Natura από τα αιολικά πάρκα ως δέσμευση για την υγεία του περιβάλλοντος. Να τεθεί στο τραπέζι των συζητήσεων από δήμους, περιφέρειες συλλογικότητες η ενεργειακή αυτοδυναμία από ήπιες μορφές ενέργειας. Αυτό βέβαια προϋποθέτει την αποσύνδεση από τις, κεντρικά διανεμόμενες, ενέργειες όπου τα κερδοσκοπικά συμφέροντα κυμαίνονται σε υψηλές τιμές. Τοπικά ενεργειακά δίκτυα θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην ενεργειακή αυτοδυναμία των δήμων με απαραίτητη προϋπόθεση την αυτοοργάνωση των κοινοτήτων. Καταλήγουμε λοιπόν στην έννοια του κοινοτισμού και πόσο σημαντικό είναι να υπάρχει ως βάση και προϋπόθεση σε μία τοπική κοινωνία αν θέλει να είναι ζωντανή, δημοκρατική ανεξάρτητη και βιώσιμη. Άρα το θέμα είναι βαθύτερο και ουσιαστικότερο από το απλό ερώτημα αν θέλουμε ή όχι αιολικά στην Αργιθέα.

Τί θα μπορούσατε να πείτε ότι χρειάζεται ο αγώνας υπεράσπισης των βουνών σήμερα για να εμπλουτιστεί και να καταφέρει ένα αποτέλεσμα;

Χρειάζεται ενεργopoίηση των τοπκών κοινωνιών. Να καταλάβει η τοπκή κοινωνία πως κανένας δεν έχει το δικαίωμα να μπαίνει κάποιος στο σπίτι σου, να σου πετάει ένα ξεροκόμματο και να σου παίρνει κομμάτι από αυτό, χωρίς καν να σε ρωτήσει. Να ισχυροποιήσει το λόγο της και τη θέση της και σαν άτομα και κυρίως σα φορείς. Βαρεθήκαμε να ακούμε, όσο κι αν προσπαθούμε, τη φράση: «Έλα μαρέ, ό,τι και να κάνετε αυτοί θα τις βάλουν τις ανεμογεννήτριες». Ήταν και είναι για πολλούς λόγους το πιο απογοητευτικό αυτή η φράση. Κυρίως γιατί δείχνει παραίτηση, πτωπάθεια, αδυναμία να υψώσεις φωνή, θέση... έλλειψης κοινής συνείδησης, πολιτικού λόγου, αδιαφορία να αντισταθείς και να παλέψεις για το σπίτι σου. Κάνουμε κάλεσμα ξανά μέσα από την εφημερίδα σας σε όλους τους τοπικούς φορείς και τις συλλογικότητες να ενώσουμε τις δυνάμεις μας και να σταματήσουμε τη λεηλασία των βουνών μας. Μετά την καταστροφή κανείς δε θα σου αποκαταστήσει το τοπίο. Δεν είναι ο τόπος μας δωρεάν οικόπεδο για εκμετάλλευσν. Αν δεν αντιδράσουμε, θα είναι αργά. Τα δίκτυα και οι άλλες συλλογικότητες έχουν κάνει μεγάλο αγώνα και σοβαρή δουλειά μέχρι τώρα, και στο επίπεδο της ενημέρωσης και στο επίπεδο των νομικών παρεμβάσεων αλλά και στο επίπεδο των κινηματικών διεκδικήσεων. Ας δούνε λίγο το θέμα του καλύτερου συντονισμού μεταξύ τους για να είναι ο αγώνας μαζικότερος και πιο στοχευμένος.

ΚΑΡΟΠΛΕΣΙ

Ο Άσπρος ποταμός μπαίνει σε σιφόνι

Η άδεια παραγωγής 0,99MW ηλεκτρικής ενέργειας χορηγείται το μακρινό 2006. Στη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων που καταθέτει η εταιρεία προβλέπεται η κατασκευή αγωγού μήκους 1.830 μέτρων, για να εκτρέπει το νερό και να λειτουργεί το εργοστάσιο. Για σχεδόν δύο χιλιόμετρα το ποτάμι θα ερημώσει, με ό,τι συνέπειες μπορεί να επιφέρει αυτό στο οικοσύστημά του: τα ψάρια δεν θα μπορούν να μετακινήθούν, τα υδάτινα ενδιαιτήματα θα καταστραφούν και η παρόχθια βλάστηση θα αλλάζει καθώς θα στεγνώνει η κοίτη.

Η ελάχιστη οικολογική παροχή (ΕΟΠ) νερού που προβλέπεται σε αυτές τις περιπτώσεις, συνήθως καθορίζεται με έναν «γραφειοκρατικό» τρόπο, παίρνοντας υπόψη τον μέσο όρο μετρήσεων του νερού που γίνεται είτε τους καλοκαιρινούς μήνες (και προβλέπει την κάλυψή του κατά 30%) είτε τον Σεπτέμβριο (κάλυψή του κατά 50%).

Συνήθως ξεφυλλίζοντας τις περιβαλλοντικές μελέτες των μικρών υδροηλεκτρικών εργοστασίων διαβάζουμε τη δέσμευση ότι, όταν η παροχή νερού στο ποτάμι πέφτει κάτω από το όριο που έχει τεθεί θα διακόπεται η λειτουργία του εργοστασίου για να διοχετεύεται ξανά το νερό σε αυτό. Ακόμα και αν παραβλέψουμε το γεγονός ότι στην πραγματικότητα κανένας ελεγκτικός μηχανισμός δεν υπάρχει για να διαφυλάξει την τήρηση αυτών των δεσμεύσεων (εδώ δεν υπάρχει κανένας ελεγκτικός μηχανισμός για να βάζει φρένο στις ψεύτικες μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τέτοια έργα), δεν πρέπει να αγνοήσουμε πως οι απότομες μεταβολές στην ροή του νερού προκαλούν γρήγορες και βίαιες αλλαγές στο οικοσύστημα οι οποίες εξαπλώνουν τους οργανισμούς που ζουν σε αυτό, καθιστώντας έτσι την επιβίωση τους σχεδόν αδύνατη.

Θα μπορούσαμε να συνεχίσουμε να παραθέτουμε επιστημονικά επιχειρήματα σχετικά με την ερήμωση και την καταστροφή που προκαλούν στα ποτάμια τα μικρά υδροηλεκτρικά εργοστάσια. Δεν θα θέλαμε όμως το κείμενο να γίνει τεχνικό. Υπάρχει ένα βασικό ερώτημα το οποίο δεν απαιτεί κάποια πρότερη θεωρητική επεξεργασία για να το διατυπώσεις. Είναι ένα ερώτημα κοινής λογικής. Και θα θέλαμε να σας το θέσουμε: τί δουλειά έχει ένα εργοστάσιο (γιατί τέτοια είναι τα μικρά υδροηλεκτρικά) μέσα σε ένα ποτάμι;

Μπορεί στις μέρες μας να μην συναντάμε στα βοσκοτόπια της Νιάλας τις νερομάνες του παρελθόντος. Ούτε τα κονάκια των κτηνοτροφικών οικογενειών που κάποιες δεκαετίες πίσω έφταναν και τα εκατό. Από τα σπλάχνα της, ωστόσο, εξακολουθούν να εκβάλλουν κάμποσοι χείμαρροι, οι οποίοι κατεβαίνοντας προς τα κάτω μετατρέπονται σε ρέματα. Ένα από αυτά, το Κουφαλόρεμα, στα ανατολικά της Νιάλας, αφού περάσει δίπλα από το συνοικισμό της Σάικα, γίνεται ποτάμι. Είναι ο Άσπρος ποταμός, ο οποίος ρέει πλάι σε έναν άλλον οικισμό του Καροπλεσίου, την Αγιαγάθη, και λίγο παρακάτω εκβάλλει στον Μένδοβα. Πλέον ο Άσπρος, από ποτάμι όπου τα νερά του ρέουν ελεύθερα μετατρέπεται σε έναν σωλήνα νερού που θα εξυπηρετεί το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο που κατασκευάζει η εταιρεία "Ενεργειακή Δράση".

Εκείνες τις εποχές, όταν ένα εργοστάσιο χτιζόταν ΠΛΑΪ σε ένα ποτάμι και ξεσπκώνονταν οι τοπικές κοινωνίες μπροστά στο φόβο μόλυνσής του, τις έχουμε ξεπεράσει; Για να είμαστε έτοιμοι και έτοιμες σήμερα να δεχτούμε ένα εργοστάσιο ΜΕΣΑ σε ένα ποτάμι; Τί δουλειά έχει μία εταιρεία να αποφασίζει πόσο νερό χρειάζεται να τρέχει σε ένα ποτάμι;

Τί σημαίνει το νερό να διοχετεύεται στο ιχθυοτροφείο που είναι 400 μέτρα πιο κάτω από το έργο μέσω μίας «ειδικής βάνας»; Είναι μία άλλη εκδοχή του «αν θέλεις νερό τώρα θα πρέπει να έρθεις σε μένα» που είχε ειπωθεί σε ένα καφενείο της Οξυάς από έναν εκπρόσωπο μίας άλλης εταιρείας που σχεδιάζει μικρό υδροηλεκτρικό εργοστάσιο στα ποτάμια εκείνου του χωριού;

Το ποτάμι που ονομάστηκε ρέμα

Η επιστήμη της υδρολογίας διακρίνει τα φυσικά υδατορεύματα σε τρεις κατηγορίες: τα ρέματα ή ρύακες που έχουν νερό μόνο όταν βρέχει, τους χειμάρρους που η ροή τους είναι εποχιακή και έχουν ορμητική ροή νερών και τους ποταμούς που η ροή τους είναι συνεχής αλλά η ποσότητά τους διακυμαίνεται εποχιακά γύρω από μία μέση τιμή. Όποιος έχει ζήσει τον Άσπρο, όποιος τον έχει περπατήσει, τον έχει κολυμπήσει ή τον έχει κατέβει κάνοντας ράφτινγκ γνωρίζει πολύ καλά ότι δεν πρόκειται για ένα ρέμα αλλά για έναν ποταμό. Ένας ποταμός με πλούσιο οικοσύστημα, μία μικρή ζούγκλα στην καρδιά των Αγράφων.

Σε ένα κείμενο που μοιράστηκε το καλοκαίρι στο Καροπλέσι και υπογράφηκε από έναν κάτοικο της περιοχής, τον Απόστολο Χαβδούλα, τίθονταν το ερώτημα: *«Ποιός ιθύνων νους, ποιός φωστήρας βάφτισε τον παραπόταμο του Μένδοβα-Ταυραπού ρέμα και όχι*

ποτάμι; Ο όγκος νερού του «Άσπρου», ειδικά τον χειμώνα, είναι μεγάλος. Ακόμα και στην Καβαλιώρα, υπάρχει το λεγόμενο «ποταμάκι». Αν ο «Άσπρος» είναι ρέμα, τότε τι είναι το «Δαιμονόρεμα», το «Κοσκολόρεμα»; Ρυάκια;». Επικοινωνήσαμε με τον Απόστολο και συζητήσαμε πάνω σε αυτό. «Ο Άσπρος συνδέεται με τον Μένδοβα. Ο Μένδοβας πριν γίνει το φράγμα στην λίμνη, είχε πολύ νερό. Ο Άσπρος κάποιες φορές μπορεί να έχει αρκετά περισσότερο νερό απ' τον Μένδοβα. Σε κάποια σημεία η κοίτη του είναι 150 μέτρα, με πλατάνια κ.τ.λ.. Κάποιες φορές, σχεδόν 80 μέτρα, η κοίτη καλυπτόταν από νερό. Νερό όχι ένα μέτρο, αλλά είχε μπόλικο. Και με τον Ιανό έγινε χαμός, λέγανε ότι το νερό σχεδόν έφτανε μέχρι επάνω στη γέφυρα».

Η γλωσσική υποβάθμιση του ποταμού σε ρέμα αποσκοπεί στην απαξίωση της οικολογικής και κοινωνικής του σημασίας. Ο Απ. Χαβδούλας κάτοικος Αγιαγάθης, ενός οικισμού του Καροπλεσίου με 15-17 σπίτια τα οποία εκτείνονται κατά μήκος του ποταμού θυμάται ότι *«αυτό το τμήμα του Άσπρου ήταν η «παράλια» της Αγιαγάθης. Εμείς τα παιδικά μας χρόνια εκεί μαθαίναμε κολύμπι, εκεί ψαρεύαμε πέστροφες, χέλια και άλλα ψάρια, από εκεί μαζεύαμε ξύλα για το τζάκι μετά τις «κατεβασίες» του χειμώνα, από εκεί ποτίζαμε και πίναμε νερό, από εκεί ακούγαμε από το σπίτι μας τη βοή του νερού του Άσπρου».*

Λαϊκές συνελεύσεις στο χωριό και θεσμικές διευθετήσεις

Δύο λαϊκές συνελεύσεις που γίνονται στο χωριό, τον Σεπτέμβριο του 2007 και τον Νοέμβριο του 2008, λίγο μετά την έκδοση άδειας παραγωγής στην εταιρεία, αποφασίζουν ότι είναι αντίθετες στην κατασκευή του υδροηλεκτρικού

εργοστασίου. Μετά από κάθε λαϊκή συνέλευση, συγκαλείται και το τοπικό συμβούλιο του Καροπλεσίου το οποίο λαμβάνει ανάλογες αρνητικές αποφάσεις. Το 2013 η εταιρεία επανέρχεται με νέο αίτημα κατασκευής του έργου, αυτήν την φορά προς τον Δήμο της Καρδίτσας, στον οποίο ανήκει πλέον διοικητικά η περιοχή. Τον Μάρτιο της ίδιας χρονιάς λαϊκή συνέλευση στο χωριό επιβεβαιώνει τις προηγούμενες αρνητικές αποφάσεις των κατοίκων για το έργο. Τον Ιούλιο του 2013 το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Καρδίτσας, υπό την δημαρχία του Κ. Παπαλού, θα λάβει ομόφωνη απόφαση υπέρ της κατασκευής του έργου θεωρώντας ότι είναι «οικολογικό κοινωφελούς σκοπού». Είχε προηγηθεί θετική γνωμοδότηση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου που έφτασε να παρομοιάσει το εργοστάσιο με «ένα σύγχρονο νερόμυλο ή ένα σύγχρονο μαντάνι». Λίγους μήνες αργότερα η Περιφέρεια Θεσσαλίας θα εγκρίνει κατά πλειοψηφία και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων της εταιρείας. Οι θεσμικές διευθετήσεις του έργου μπαίνουν σε μία σειρά. Τον Απρίλιο του 2015 το δημοτικό συμβούλιο της Καρδίτσας, αυτή τη φορά υπό τη δημαρχία του Φ. Αλεξάκου, κατά πλειοψηφία θα γνωμοδοτήσει θετικά για τη μελέτη οριοθέτησης του Άσπρου στο σημείο όπου θα κατασκευαστεί το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο. Στην τελική απόφαση καταγράφεται ότι το συμβούλιο συμμεριζεται τον προβληματισμό των κατοίκων και θεωρεί ότι πιθανότατα η ζημιά θα είναι μεγαλύτερη του οφέλους από την παραγωγή ρεύματος, γι' αυτό και δεσμεύεται για τον έλεγχο της τήρησης των νόμιμων διαδικασιών όταν θα ξεκινήσουν τα έργα. Με άλλα λόγια, ενώ το δημοτικό συμβούλιο αναγνωρίζει ότι θα επέλθει ζημιά στο ποτάμι από την κατασκευή του έργου, το

εγκρίνει σαν τέτοιο και δηλώνει ότι θα επιβλέπει αν θα τηρούνται όλες οι νόμιμες διαδικασίες κατά τη συντέλεση της καταστροφής! Ο λόγος των αιθουσών την εξουσίας απέναντι στην κοινή λογική!

Η έναρξη των εργασιών

Στις αρχές του καλοκαιριού έγιναν αντιληπτές από κατοίκους οι πρώτες εργασίες στον Άσπρο. Εκοκαφείς να ισοπεδώνουν το ποτάμι και σωλίνες να τοποθετούνται για την εκτροπή του νερού. *«Κόβονται εκατοντάδες πλατάνια, σκλήθρα και λεύκες. Γίνονται παρεμβάσεις που στέλνουν το νερό εκεί που τους βολεύει, γίνονται μόνιμες κατασκευές για την προστασία των αγωγών που θα μεταφέρουν το νερό στο σταθμό παραγωγής»* μας λέει ο Απ. Χαβδούλας. Τον Ιούλιο η Ανοιχτή Συνέλευση Ενάντια στην Πρόσβση Ανάπτυξη και τα Αιολικά στα Άγραφα έκανε παρέμβαση στο σημείο των έργων και κάλεσε σε ανοικτή συζήτηση στην πλατεία Καροπλεσίου για την οργάνωση των επόμενων κινήσεων. *«Η πρόσβση ανάπτυξη έρχεται να τον ισοπεδώσει, αφήνοντας ρημαγμένο τοπίο, για να χορτάσει τις τσέπες της. Τα ποτάμια και τα βουνά μας αποτελούν την ταυτότητα του τόπου μας και την ιστορία του και είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με τη ζωή των κατοίκων, συνθέτοντας ένα από τα ομορφότερα οικοσυστήματα στην Ελλάδα. Βαριά η κληρονομιά να υπερασπιστούμε το περιβάλλον του τόπου μας, την Ιστορία της Αντίστασης και της Ελευθερίας».*

Ωστόσο, η εγγήγορη των κατοίκων είναι δυσανάλογη της κρίσιμης στιγμής που βρισκόμαστε. Κατά βάση οι οικογένειες που ζουν στον οικισμό της Αγιαγάθης, που βρίσκεται σε άμεση επαφή με το ποτάμι είναι αυτές που έχουν αναστατωθεί. Κάποιοι ντόπιοι επέλεξαν τα χωματουργικά μεροκάματα στα έργα. Και κάποιοι άλλοι την εθελοτυφλία εν μέσω αόριστων φημών περί ανταποδοτικών οφελειών του χωριού.

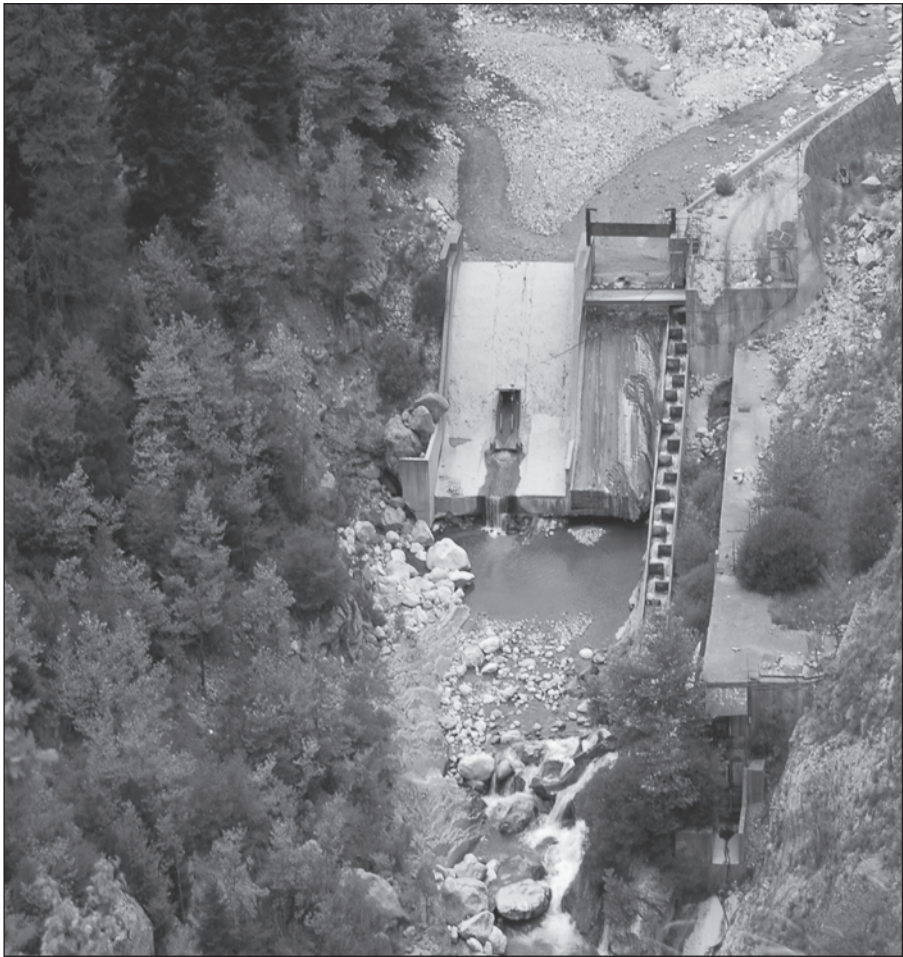
Και ο Άσπρος καταστρέφεται. Ο χαρτογράφος της περιοχής θα πρέπει στις νέες εκδόσεις του χάρτη των ανατολικών Αγράφων να σκεφτεί με τί σύμβολο θα αποτυπώσει τα πρώην ποτάμια που έγιναν σωλίνες του νερού. Και εμείς να νοσταλγούμε εκείνες τις φανταστικές καταβάσεις του ποταμού, χαμένοι μέσα στα πλατάνια και τις λεύκες, παρατηρώντας τις βίδρες που προσπαθούσαν να κοντοσταθούν όρθιες. Σπριζόμενες στην ουρά τους.

Αριστερά το άπιοτευτο οικοσύστημα του Άσπρου ποταμού. Στα δεξιά η σημερινή εικόνα του πρώην ποταμού κατά τη διάρκεια των έργων κατασκευής του υδροηλεκτρικού εργοστασίου. Το ασπρόμαυρο χρώμα της εφημερίδας μας αδυνατεί να αποτυπώσει τη μοναδικότητα αυτού του ποταμού και των γάργαρων νερών του. Οι φωτογραφίες που συνοδεύουν το άρθρο στο site της εφημερίδας, ίσως είναι λίγο πιο ενδεικτικές.

Η εμπειρία από τη λειτουργία ενός υδροηλεκτρικού εργοστασίου στα Θεοδώρανα Άρτας

Τον Σεπτέμβριο, ο Σύλλογος Θεοδωριανιτών Άρτας “Οι Ορεινοί” σε μία ανακοίνωση που εξέδωσε περιγράφει την εμπειρία των κατοίκων του χωριού από το μικρό υόδροηλεκτρικό εργοστάσιο που λειτουργεί στον τόπο τους από το 2004. Καλή ανάγνωση, ιδίως σε όσους και όσες έκαναν τα “στραβά μάτια” στην καταστροφή του Άσπρου ποταμού.

Υδροηλεκτρικό φράγμα στα Θεοδώρανα

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι

Τα Θεοδώρανα είναι ένα κεφαλοχώρι του Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων, φωλιασμένο σε μια πλαγιά των ανατολικών Τζουμέρκων, στα ηπειροθεσσαλικά σύνορα.

Ένα χωριό με αλπική ομορφιά και παρθένα φύση. Με ψηλές βουνοκορφές, πυκνά ελατοδάση, απέραντα βοσκοτόπια και άγρια φαράγγια, που τα διασχίζουν δύο ποτάμια με τους περίφημους καταρράκτες τους. Με αμέτρητες πηγές που παρέχουν νερό άριστης ποιότητας, που έχει δώσει διεθνείς διακρίσεις στο εργοστάσιο εμφιάλωσης νερού που λειτουργεί στο χωριό από το 2008.

Δημοφιλής προορισμός εναλλακτικού τουρισμού, ορειβατών, αγώνων ορεινού τρεξίματος, ποδηλασίας και άλλων ορεινών δραστηριοτήτων.

Καταφύγιο πολλών άγριων ζώων και πουλιών, ενταγμένο στο Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων και στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000. Τόπος κοινοτικής σημασίας (SCI) που περιέχει «οικότοπους προτεραιότητας», καθώς και «είδη προτεραιότητας» σύμφωνα με την σχετική απόφαση 2006/613/ΕΚ της Ε.Ε.

Ειδικά τα δυο ποτάμια του είναι ό,τι πολυτιμότερο διαθέτουν τα Θεοδώρανα, όχι μόνο επειδή συνθέτουν ένα πανέμορφο τοπίο αλλά και επειδή ως φυσικό οικοσύστημα, δίνουν ζωή στην ευρύτερη περιοχή.

Τα ποτάμια αυτά από το 1999 έγιναν στόχος εταιρειών για την κατασκευή τριών μικρών υδροηλεκτρικών έργων. Τότε, ξεκίνησε ένας μεγάλος αγώνας των κατοίκων και του συλλόγου μας ΟΙ ΟΡΕΙΝΟΙ για να αποτρέψουμε την εγκατάσταση αυτών των έργων. Καταφέραμε το 2004 με προσφυγές στο ΣτΕ να ακυρώσουμε τα δύο από αυτά. Δεν καταφέραμε όμως να ακυρώσουμε το τρίτο που λειτουργεί από το 2004 στο χωριό μας με φράγμα εφτά μέτρων, με σήραγγα εκτροπής, με λάθος ιχθυόδρομο, που έχουν σήμερα σαν αποτέλεσμα την σχεδόν ολοκληρωτική εξαφάνιση της άγριας πέστροφας και της βίδρας από τα ποτάμια μας και την αισθητικά υποβάθμιση ενός πανέμορφου

φαραγγιού, χωρίς κανένα ουσιαστικό όφελος για το χωριό μας.

Σήμερα, μετά από 21 χρόνια καλού-μαστε ξανά, μετά την κατακλυσμιαία μορφή που έχουν πάρει οι αιτήσεις προς την αρμόδια αδειοδοτούσα αρχή (ΡΑΕ) για μικρά υδροηλεκτρικά και αιολικά, να συνεχίσουμε τον αγώνα, καθώς δυο νέες εταιρείες (η εταιρεία BR ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ και διακριτικό τίτλο ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΠΕ και η εταιρεία ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΑΝΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ ΑΡΤΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ ΘΕΟΔΩΡΙΑΝΩΝ) επανέρχονται για την κατασκευή δυο νέων μικρών υδροηλεκτρικών στα ποτάμια του χωριού μας. Πρόκειται για τα δυο έργα των οποίων είχαμε πετύχει στο παρελθόν την ακύρωσή τους.

Τα έργα αυτά προϋποθέτουν φράγματα και εκτροπή των ποταμιών σε αγωγούς. Αυτό πρακτικά σημαίνει την σχεδόν ολοσχερή εξαφάνιση της επιφανειακής απορροής με κίνδυνο το μικροκλίμα της περιοχής να αποκτήσει μη αναστρέψιμα χαρακτηριστικά με σοβαρές επιπτώσεις στην κτηνοτροφία και όχι μόνο.

Δεν αποδεχόμαστε τέτοιου είδους «ανάπτυξη» που αποκλειστικά σκοπό έχει μόνο το κέρδος των εταιριών. Αντιθέτως θεωρούμε ότι η ανάπτυξη της περιοχής μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα από ήπες και εναλλακτικές μορφές αγροτουρισμού, δίνοντας απόλυτη προτεραιότητα στην προστασία του περιβάλλοντος, του φυσικού πλούτου, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της φυσιογνωμίας των Τζουμέρκων.

Ζητούμε να ακυρωθεί κάθε σχετική άδεια για υδροηλεκτρικά έργα στα Θεοδώρανα. Κανένα άλλο υδροηλεκτρικό στα Θεοδώρανα. Κανένα άλλο φράγμα στα ποτάμια του χωριού μας. Καλούμε όλους τους συγχωριανούς, τους συμπατριώτες μας Τζουμερκιώτες, όλους τους φίλους του χωριού μας όπου κι αν βρίσκονται, να υπογράψουν και να κοινοποιήσουν το κείμενο.

Δώστε μας, με την υπογραφή σας, τη φωνή και τη δύναμη για να τα καταφέρουμε και πάλι. Πριν είναι αργά.

Σας ευχαριστούμε θερμά.

Ο επιθεωρητής Κλουζώ στην Καρδίτσα

Το 1962 ο ηθοποιός Πίτερ Σέλερς ερμηνεύει τον επιθεωρητή Κλουζώ στην πρώτη ταινία του Ροζ Πάνθηρα που σεναριογραφεί και σκηνοθετεί ο Μπλέικ Έντουαρντς. Ο επιθεωρητής Κλουζώ είναι ένας τηλεοπτικός χαρακτήρας ο οποίος θεωρεί τον εαυτό του αστυνομικά διάνοια, αλλά Σέρλοκ Χόλμς και Ηρακλή Πουαρό. Αν και οι συνεχείς γκάφες είναι αυτές που τον χαρακτηρίζουν, η αφέλεια και η αυτοπεποίθηση του τον αφήνουν να πιστεύει ότι κάποια στιγμή θα κερδίσει την πολυπόθητη προαγωγή.

Όταν σαν παιδιά αγαπούσαμε αυτήν την παιδική σειρά μαζί με το μινιμαλιστικό τζαζ σάουντρακ του Χένρι Μαντσίνι, δεν φανταζόμασταν ότι στην ενήλικη ζωή μας θα βρισκόμασταν μπροστά σε κακέκτυπα του γκαφατζή επιθεωρητή που τριγυρνούν στα γραφεία της αστυνομικής διεύθυνσης της Καρδίτσας. Μόνο που τώρα δεν μιλάμε απλά για ένα τηλεοπτικό σενάριο αλλά για ένα κακοστημένο αστυνομικό σενάριο κατασκευής ενόχων αντλώντας μέσα από όλο αυτό το πλήθος ανθρώπων που υπερασπίζεται τα βουνά και τα νερά των Αγράφων, τη φύση.

Η κακοστημένη δικογραφία αφορά τα γεγονότα της πανελλαδικής διαδήλωσης στις 6 Ιουνίου στον Τύμπανο, την απαγόρευση της πορείας προς το εργοτάξιο του αιολικού έργου και την επχείρηση διάλυσής της με χρήση δακρυγόνων. Άνθρωποι που βρέθηκαν να ελέγχονται τυχαία σε αστυνομικό μπλόκο μετά το τέλος της διαδήλωσης και αφέθηκαν φυσικά να συνεχίσουν τον δρόμο τους καθώς δεν υπήρχε τίποτα επιλήψιμο, 18 ημέρες μετά «αναγνωρίζονται» σε συμπληρωματικές καταθέσεις αστυνομικών ότι επιτέθηκαν στον αστυνομικό φραγμό. Μόνο τους παράπτωμα ότι η αστυνομία, χάρη στον τυχαίο έλεγχο, είχε τα στοιχεία τους και μπορούσε να τους «τυλίξει» σε μία δικογραφία. Άνθρωποι εμφανίζονται στις αστυνομικές καταθέσεις με διαφορετικό χρώματος και είδους ρούχα ώστε να ταυτοποιούνται με άτομα που φαίνονται σε βίντεο από το σημείο του αστυνομικού φραγμού. Τουλάχιστον δύο άνθρωποι οι οποίοι δεν βρίσκονταν καν στη διαδήλωση και στον Τύμπανο εκείνη την ημέρα συμπεριλαμβάνονται επίσης στην δικογραφία. Αυτό που έχει, ωστόσο, αρκετό ενδιαφέρον είναι η διαδικασία που επέλεξε η ασφάλεια προκειμένου να παρουσιάσει τα βίντεο μέσω των οποίων ταυτοποιούνται τα 15 άτομα που συμπεριλαμβάνονται στην δικογραφία. Φτιάχνοντας ένα ψεύτικο προφίλ στο facebook, ανεβάζει τα τρία επίμαχα βίντεο σε μορφή σχολίων σε ενημερωτική ανάρτηση για τη διαδήλωση που ανεβηκε στο facebook της Ανοικτής Συνέλευσης Ενάντια στην Πρόσληπ Ανάπτυξη και τα Αιολικά στα Άγραφα. Το ερώτημα λοιπόν είναι για ποιον λόγο η αστυνομία παρουσιάζει τα βίντεο, που καταφανώς αυτή έχει τραβήξει, ως βίντεο ενός ανώνυμου κ ψεύτικου προφίλ του facebook; Για ποιον λόγο το αστυνομικό υλικό πρέπει να εμφανιστεί ως υλικό κάποιου άλλου; Ενώ όσοι και όσες ήμασταν εκεί βλέπαμε από την αρχή της διαδήλωσης ότι καταγραφόμασταν με φωτογραφικές μηχανές και κάμερες, για ποιον λόγο η αστυνομία αρνείται ότι έχει καταγράψει τη διαδήλωση; Φανταζόμαστε ότι δεν ντρέπεται γι’ αυτά που κάνει. Γιατί εάν ντρέποταν, έστω και λίγο, ούτε θα προσάτευσε τους εργολάβους που καταστρέφουν τα βουνά, ούτε θα έστηνε δικογραφίες με τόσες παραποιήσεις. Να φανταστούμε ίσως και ότι η «αντικειμενικότητα» που προσπαθεί να προσδώσει σε αυτό το υλικό, παρουσιάζοντάς το ως τραβηγμένο από διαδηλωτές, είναι μία έμμιση παραδοχή της απουσίας οποιασδήποτε «αντικειμενικότητας» από τις μεθόδους που αυτή χρησιμοποιεί;

Στοχευμένες διώξεις

Η επανειλημμένη διώξη ενός συγκεκριμένου ανθρώπου που κινήματος, του Θωμά Μούστου, απαντάει στο ερώτημα όσων εξακολουθούν να παραμένουν δύσπιστοι, για το αν

η τοπική αστυνομία στοχοποιεί ανθρώπους. «Επιλέγω να τοποθετηθώ -και- προσωπικά αφενός γιατί είναι η δεύτερη φορά που βρίσκομαι κατηγορούμενος για κινητοποίηση που συμμετείχα στο πλαίσιο του ευρύτερου κινήματος υπεράσπισης των Αγράφων από την καταστροφική «πράσινη» ανάπτυξη που λεηλατεί τη φύση και την κοινωνία για να γιγαντώνονται τα κέρδη των επενδυτών και αφετέρου γιατί υπάρχουν συγκεκριμένα σημεία στις δικογραφίες που καταδεικνύουν ξεκάθαρα τον φρονηματικό χαρακτήρα της διώξης αλλά και την πιθανότητα νέας αναβαθμισμένης διώξης στο μέλλον», γράφει ο Θωμάς σε κείμενο που δημοσιοποίησε στα τέλη του Ιούλη. «Είναι γνωστός στον κόσμο του αγώνα ο τρόπος που κινούνται οι δικωτικές αρχές με στόχο να τρομοκρατήσουν και να εξοντώσουν όσους αγωνίζονται. Υπάρχει μια εμμονική επχείρηση στοχοποίησης και ποινικοποίησης της πολιτικής και κοινωνικής

Πίσω από το αστυνομικό μπλόκο, στις 6 Ιουνίου. Αριστερά, κάτω από το δέντρο, ασφάλιτες καταγράφει τη διαδήλωση. Πρόκειται για το υλικό που η αστυνομία αρνείται ότι τράβηξε.

μου δράσης από τους αστυνομικούς μηχανισμούς. Ιδιαίτερα σε μια μικρή πόλη όπως η Καρδίτσα είναι έκδηλες οι προσπάθειες στοχοποίησης αγωνιστών με συκοφαντίες από την ασφάλεια ή με ερωτήσεις σε άλλα άτομα που έμμεσα τους φωτογραφίζουν.

[...] Άλλωστε, το γεγονός της βιωματικής διώξης δεν είναι πρωτοφανές καθώς σε μια σειρά από περιοχές κάτοικοι σέρνονται ή έχουν συρθεί στα δικαστήρια με χαλκευμένες κατηγορίες, με ψεύτικα αδικήματα, με κατασκευασμένες σκευωρίες με μόνο κριτήριο τη συμμετοχή τους στους αγώνες.

Οι πρώτες 4 διώξεις αφορούν τη μαζική κινητοποίηση την ημέρα που συνεδρίαζε η οικονομική επιτροπή που θα επικύρωνε τη δημοπρασία δημοτικών δασικών εκτάσεων στους επενδυτές. Εκεί, κάτοικοι της Καρδίτσας, των Αγραφιώτικων χωριών αλλά και κόσμος από άλλες περιοχές ήρθαν αντιμέτωποι με τις δυνάμεις των ΜΑΤ οι οποίες επιτέθηκαν στον κόσμο με ξύλο και χημικά μπροστά στο δημαρχείο, για δεύτερη φορά μέσα σε λίγες εβδομάδες, γεγονός πρωτόγνωρο για την Καρδίτσα.

Η δεύτερη διώξη μου, η οποία αφορά την κινητοποίηση στον Τύμπανο, βασίζεται –και αυτή– σε καταθέσεις αστυνομικών, σύμφωνα με τις οποίες, δήθεν αναγνωρίζομαι να επιτίθεται στον αστυνομικό φραγμό. Η «αναγνώριση» προχωράει βέβαια ένα βήμα παραπάνω καθώς «αναγνωρίζεται» (από πού άραγε;) για να στοχοποιηθεί και η πολιτική συλλογικότητα στην οποία συμμετέχω στην Πάτρα. Γνωρίζοντας πως δεν έχουν να προσφέρουν τίποτα άλλο πέρα από τρομοκρατία και φτώχεια προχωράνε σε μεθοδεύσεις κοινωνικής εμπνεύσεως. Ενδεικτικό των διαθέσεων και των μηχανορραφιών που υφαινονται στην ασφάλεια είναι ότι έχουν προχωρήσει στη δημιουργία ενός καταφανώς ψεύτικου προφίλ στο Facebook. Κατασκευάζουν προφίλ και «πεισιτήρια» με αποκλειστικό στόχο να τα συνδέσουν με αγωνιστές ώστε να υποστηρίξουν το κατηγορητήριο τους. Για ποιον λόγο όμως η ασφάλεια της Καρδίτσας αποκρύπτει ότι η δικογραφία έχει στηθεί με βίντεο που έχουν κατασκευαστεί εξολοκλήρου από τους ίδιους, αλλά

προσπαθεί να τα χρεώσει μέσω ψεύτικου λογαριασμού στο facebook;

[...] Οι μαζικές και δυναμικές κινητοποιήσεις που πραγματοποιούνται εδώ και πάνω από δύο χρόνια τόσο στο βουνό όσο και στην πόλη της Καρδίτσας δείχνουν το δρόμο και έχουν καταφέρει σε ένα βαθμό να αναχαιτίσουν την επέλαση της ανάπτυξης στα Αγραφιώτικα βουνά και να ευαισθητοποιήσουν ένα αρκετά πλατύ κομμάτι κόσμου πάνω στο ζήτημα της λεηλασίας της φύσης. Με οργάνωση και πείσμα να δώσουμε κάθε μάχη υπεράσπισης του φυσικού κόσμου από το κράτος και τους επενδυτές», καταλήγει.

Η δικογραφία

Η δικογραφία που έχει σχηματιστεί αφορά το πλημμεληματικό αδίκημα της βίας κατά υπαλλήλων και δικαστικών προσώπων. Τα 15 άτομα που συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν κλήθηκαν, αρχικά ως ύποπτοι και όχι ως κατηγορούμενοι, για ανωμοτί καταθέ-

σεις. Συνθήκως αυτή η διαδικασία καταλήγει στην απαγγελία κατηγοριών, αυτό συνέβη και στην περίπτωση της δικογραφίας για τα γεγονότα αποκλεισμού του δημαρχείου τον Αύγουστο του 2019. Οπότε αναμένουμε δικαστικές εξελίξεις πάνω στο θέμα, χωρίς να αποκλείεται και η πιθανότητα εμπλουτισμού του κατηγορητηρίου.

Ο αγώνας προκαλεί άγχος

Το γεγονός ότι ένα διευρυμένο νεολαιίστικο κομμάτι της πόλης συμμετέχει ενεργά στον αγώνα υπεράσπισης των Αγράφων, ο πανελλαδικός χαρακτήρας αυτού του αγώνα αλλά και οι λεπτές ισορροπίες που απαιτούν οι μπίζνες κάποιων εκατομμυριών ευρώ που στήνονται πάνω στις ράκες των βουνών, προκαλεί αναπόφευκτα άγχος στους τοπικούς αστυνομικούς επιθεωρητές. Άγχος το οποίο εκδηλώνεται με διάφορους τρόπους: δικογραφίες που στήνονται σε ανύποπτους (όπως αυτή για τα γεγονότα στο δημαρχείο τον Αύγουστο του 2019) ή σε υποψιασμένους χρόνους (όπως αυτή που αναφερόμαστε παραπάνω, μία εβδομάδα πριν τη νέα πανελλαδική διαδήλωση που προγραμματίζεται). Αιτίματα στο facebook για την ταυτοποίηση των διαχειριστών κινηματικών λογαριασμών της πόλης. Μαζικό φακέλωμα ανθρώπων, όπως 50 οργανωμένων φιλάθλων της Αναγέννησης που πήγαιναν με λεωφορείο να παρακολουθήσουν αγώνα της ομάδας στην Πιερία (όπως κυνικά τους δηλώθηκε στην αστυνομική διεύθυνση, «απλά, τα αποτυπώματά σας θέλαμε»). Φήμες, για επεισόδια και καταστροφές, όπως εκείνες που προηγήθηκαν της μεγάλης πανελλαδικής διαδήλωσης στην πόλη τον Οκτώβριο του 2019. «Διερευνητικά» τηλεφωνήματα σε ανθρώπους στο βουνό πριν από κάθε κινητοποίηση. «Φιλικές κουβέντες» με αγωνιζόμενους ανθρώπους έξω από τα σπίτια τους ή στο τμήμα. Και χρήση βίας όπως πρόσφατα στον σταθμό του τρένου όπου είχαν στήσει καρτέρι περιμένοντας μάταια Αθηναίους ενόψει της πρώτης πανελλαδικής διαδήλωσης στον Τύμπανο. Και αποφάσισαν να ξεδώσουν σε επιβάτες που αναγνώρισαν από τη συμμετοχή τους στα δρώμενα της πόλης και των Αγράφων.

Συλλογικό το τραύμα, συλλογικοί και οι αγώνες

Όσο κυλάνε οι μίνες από τις καταστροφικές πυρκαγιές του Αυγούστου, αυτές αρχίζουν να μετατρέπονται από ένα συλλογικό τραύμα σε ένα ατομικό βίωμα που αναζητά την ισορροπία μεταξύ της διεκδίκησης των κρατικών αποζημιώσεων της αναζήτησης εκείνων των τρόπων επιβίωσης με τους οποίους θα βγει πιο ανώδυνα ο χειμώνας που έρχεται.

Οι πυρκαγιές του Αυγούστου έθεσαν ένα ερώτημα στους κατοίκους της Αθήνας, σχετικά με την διαβίωσή τους σε μία πόλη όπου σχεδόν το σύνολο των πευκοδασών που την κύκλωναν έχει αφανιστεί. Κέρδισαν χώρο αρκετών gigabyte στις φωτογραφικές των κινητών τηλεφώνων των καλοκαιρινών παραθεριστών του Πηλίου που έβλεπαν απέναντι την λαίλαπα στην βόρεια Εύβοια. Έμαθαν στους τουρίστες των Δωδεκανήσων να κολυμπούν ανάμεσα σε καρβουνιασμένα ξύλα που ξέρναγε στις παραλίες το κύμα, αναρωτούμενοι αν προέρχονται από την Εύβοια ή από την νότια Τουρκία που επίσης καιγόταν τότε. Εξοικείωσαν τους κατοίκους του κάμπου της Θήβας, ακόμα και του θεσσαλικού για κάποιες ώρες, πώς είναι να ζεις σε ένα θάλαμο αερίων. Και στάχτισαν τα πανιά των θαλασσοπόρων στα ανοιχτά των Κυθίων καθώς ο καπνός, αφημένος στα ρεύματα του αέρα, εκτεινόταν μέχρι την βόρεια Αφρική.

Η επιλογή να μην αφήσεις τον τόπο σου

Οι σαρωτικές καλοκαιρινές πυρκαγιές στην Εύβοια, στην Αττική, στη νότια Πελοπόννησο και στη δυτική Στερεά Ελλάδα μας υπενθύμισαν με τον πιο εκκωφαντικό τρόπο ότι η υποβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελεί μια βραδυφλεγής βόμβα που μπορεί να εκραγεί οπουδήποτε και οποτεδήποτε και να μας επιπρέσει σε κάθε βουνό, χωριό και παραλία μπορεί να έχουμε «αποδράσει».

Δεν ήταν υπόθεση μόνο των ανθρώπων που βίωσαν τις φωτιές, επειδή ζούσαν στον τόπο όπου εκδηλώθηκαν. Αυτοί και αυτές, μαζί με άλλους τόσους και τόσες, ανέλαβαν την ευθύνη να αναμετρηθούν καταμέτωπο με το τέρας. Και τα κατάφεραν με έναν απρόσμενο τρόπο, ακριβώς γιατί βρίσκοταν στο σημείο όπου δεν είχαν άλλες επιλογές. Η αναπακοή των κατοίκων στις εντολές εκκένωσης έσωσε κάμποσα χωριά στην Εύβοια. Πονούσαν τον τόπο τους γιατί πάνω σε αυτόν έχουν εγγεγραμμένα αισθήματα και βιώματα, πάνω σε αυτόν έχουν χτίσει τα καταφύγιά τους. Ένα σπίτι, προϊόν του ιδρώτα δεκαετιών μισωτής εργασίας. Η γη, το δάσος είναι τα μέσα επιβίωσης, υλικής, οικονομικής αλλά και συναισθηματικής. Τον τόπο σου όταν τον πονάς δεν τον παρατάς. «Θα σας πω τι σκέφτομαι. Σκέφτομαι τα παιδιά του χωριού μου. Τα παιδιά του χωριού «Αχλάδι» που είναι δίπλα από την Αγ. Άννα. Που μαζί με την Αγία Άννα κατακάπκε αλλά ουδείς λόγος χθες το βράδυ στις ειδήσεις. Τα παιδιά αυτά που με δικά τους μέσα, με κίνδυνο της ζωής τους σώσανε το χωριό. Τα παιδιά αυτά που κλαίνε γιατί δε μπόρεσαν να σώσουν τα σπίτια που κάπκαν. Τα παιδιά αυτά που κάπκαν τα μέσα βιοπορισμού τους, οι ελιές τους, τα γίδια τους, τα εργαλεία τους, τα σπίτια τους και που ήτανε εκεί. Πες τους ήρωες, πες τους τρελούς, πες τους όπως θες. Πίστεψε με λίγο τους νοιάζει. Τα παιδιά του χωριού

μου δεν ψάχνουν το παραμικρό credit ούτε και στα λόγια μου. Το ευχαριστώ για ότι έκαναν είναι λίγο... Δυστυχώς στη χώρα που ζούμε θεωρείται λογικό το παράλογο. Και αυτά το έκαναν. Ας κοιτάξει το κράτος την κατάντια του και μετά αν κοιτάει ας κοιτάξει αυτά τα παιδιά στα μάτια», περιγράφει μία μητέρα του χωριού στο περιοδικό Βίδα (proletconnect.blogspot.com/ ανάκτηση 11.08.2021). Αυτή η στάση των κατοίκων εκείνες τις στιγμές είναι που σήμερα τους έχει δώσει μία ανεκτίμητη επιλογή: τη δυνατότητα να ζήσουν στον τόπο τους.

Για πέντε ημέρες η Πολιτική Προστασία έστελνε απανωτά μηνύματα εκκένωσης περιοχών και χωριών. Οι 102 νεκροί στο Ματί στοιχειώνουν το κυβερνητικό επιτελείο. Όχι ως απευκταία πραγματικότητα αλλά ως πολιτικό κεφάλαιο αξιοποίησης από τη Νέα Δημοκρατία απέναντι στον Σύριζα που δεν πρέπει να καθεί, μία τραγωδία που, για λόγους επικοινωνιακούς, σε καμία περίπτωση δεν έπρεπε να επαναληφθεί. Σε αυτόν τον επικοινωνιακό βωμό θυσιάστηκαν γρήγορα οι δακρύβρεχτες δηλώσεις για τους δύο νεκρούς εθελοντές που συμμετείχαν στην δασοπυρόσβεση, ακόμα και για εκείνον τον άνθρωπο της τάξης τους, τον πρόεδρο του ΕΒΕΕ Κ. Μίχαλο, που πέθανε από έμφραγμα ενώ είχε πάει για να επιβλέψει την κατάσταση του εργοστασίου του στην περιοχή της Βαρυμπόμης.

Η επόμενη μέρα

Ένα εκατομμύριο στρέμματα καμμένα, τα μισά από αυτά στην βόρεια Εύβοια. Οι κάτοικοι επιμένουν να παραμείνουν στον τόπο τους. Διεκδικούν αποζημιώσεις από το κράτος, αντιπλημμυρικά έργα, επαγγελματική αποκατάσταση των ανθρώπων που ζούσαν από το δάσος, των ρητινοκαλλιεργητών, των δασεργατών, των μελισσοκόμων. Ο πρωθυπουργός χαρακτηρίζει πετυχημένο το παράδειγμα της οργάνωσης του διοικητικού

μηχανισμού και των αποζημιώσεων που δόθηκαν στις περιοχές που επλήγησαν από τον Ιανό πέρυσι, ανάμεσά τους και ο νομός Καρδίτσας. Και ανακοινώνει ότι θα ακολουθηθεί το ίδιο μοντέλο. Τα σωματεία ρητινοκαλλιεργητών και δασεργατών της περιοχής, στο πρώτο συλλαλητήριο που οργανώνουν στις 21 Αυγούστου στον κόμβο της Στροφυλιάς, αναφέρονται στις πρώτες διεκδικήσεις και τις κρατικές παλινδρομήσεις.

«Πριν ακόμα σβήσουν τα κάρβουνα της μεγάλης καταστροφής που μας βρήκε, η κυβέρνηση στρώνει το έδαφος για φαγοπότη μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων στον τόπο μας. Ο υπουργός που εμφανίστηκε σαν τον κλέφτη στο Δασαρχείο Λίμνης, έκανε τον σπόνσορα της ΤΕΡΝΑ και μας την παρουσίασε ως μέγα ευεργέτη. Η πρότασή τους ήταν να αναλάβει τον καθαρισμό των δημοτικών και περιφερειακών δρόμων και να εργαστούν δασεργάτες από τους συνεταιρισμούς με σύμβαση απευθείας με την εταιρία. Είναι προφανές ότι την καταστροφή μας την αντιμετωπίζουν ως ευκαιρία για κέρδη και πως αυτοί που επιβουλευόνται τον τόπο μας ήταν έτοιμοι από καιρό. Είναι προφανές ότι προσπαθούν να μας δολοφονούν με ψεύτικες «ευκαιρίες» για να συμβιβαστούμε, να κάσουμε σπίτι μας, να μην αγωνιζόμαστε. Ξέρουν καλά ότι αν βάλουν στο χέρι τους ρετινάδες έχουν κάνει μεγάλο βήμα για να ξεμπερδεύουν με τον ενωτικό αγώνα μας με τους υπόλοιπους συμπατριώτες μας.

Βέβαια η κοροϊδία έχει πάντα κοντά ποδάρια. Τα μεροκάματα από 100 ευρώ για όλους, σε τρεις μέρες έγιναν 30 ευρώ για 6 ρετινάδες από κάθε δασικό συνεταιρισμό.

Αντί για την ικανοποίηση του αιτήματός μας για εκπόνηση διαχειριστικής μελέτης από τα αρμόδια δασαρχεία και υπηρεσίες για να επανέλθει το πευκοδάσος, για απασχόληση όλων των ρετινάδων με σταθερή σχέση εργασίας, για τουλάχιστον 15 χρόνια, για την φροντίδα και ανάπτυξη του καμένου δάσους, τοπική και κεντρική εξουσία ανοίγουν το δρόμο στα μεγάλα αρπακτικά που έρχονται για να θησαυρίσουν. Κυβερνητικά στελέχη περιδιαβαίνουν τα χωριά μας και προσπαθούν να μας ξεγελάσουν. Μας υπόσχονται σύμβαση στην ΤΕΡΝΑ. Είναι ντροπή οι υπάιτιοι της καταστροφής μας να προκαλούν προωθητές την ιδιωτικοποίηση της διαχείρισης του δάσους μας και ολόκληρης της περιοχής.

Δήμος και Περιφέρεια έχουν ευθύνη να πάρουν όλα τα μέτρα για να είναι ασφαλές το οδικό δίκτυο και να κοπούν τα επικίνδυνα δέντρα. Να απαιτήσουν χρηματοδότηση από αυτούς που μας άφησαν στο έλεος, την κυβέρνηση και το κράτος και όλα να βάζουν την κάθε ΤΕΡΝΑ να κάνει μπίζνες στις πλάτες μας. Δεν μπορούμε να έχουμε καμιά εμπιστοσύνη σε όσους έχουν ευθύνες για την καταστροφή

Εύβοια. Φωτογραφία, Οοδωρής Νικολάου

μας!». Αλήθεια όμως, γιατί οι εργάτες και οι εργάτριες, οι κάτοικοι της βόρειας Εύβοιας τα βάζουν με την ΤΕΡΝΑ;

Τί δουλειά έχουν οι ανάδοχοι στα καμμένα;

Η νότια Εύβοια έχει μετατραπεί σε ένα απέραντο αιολικό εργοστάσιο όπου παράγεται το 40% των ΑΠΕ. Η ΤΕΡΝΑ είναι η εταιρεία που έχει καταστρέψει κάθε σπηλαμή γης σε αυτό το κομμάτι του νησιού. Οι φωτογραφίες πολλές, αρκεί μία απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο. Και άξαφνα, μετά από μία τέτοια περιβαλλοντική καταστροφή, μία εταιρεία που η μόνη της σχέση με το δάσος και τα βουνά είναι η δυνατότητα κερδοφορίας που της παρέχει το μπετονιστήριό τους, παρουσιάζεται ότι θα συμμετάσχει στην αποκατάστασή του μέσω του θεσμού του «αναδόχου».

Οι αρχικές υποσχέσεις ότι τα έργα που απαιτούνται στο δάσος θα πραγματοποιηθούν απευθείας από δημόσιες υπηρεσίες, χωρίς εργολάβους και άλλους μεσάζοντες, γρήγορα αναρέθηκαν. Ο θεσμός του ανάδοχου είναι η ιδιωτικοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής που υποτίθεται ένα κράτος πρέπει να έχει. Η Συντονιστική Επιτροπή Πυρόπληκτων Β. Εύβοιας σε δελτίο τύπου στις 15 Σεπτεμβρίου αναφέρει ότι με την αναδοχή γίνεται σαφές ότι (α) κανένα έργο δεν θα γίνει αν δεν βρεθεί ανάδοχος, (β) το καθεστώς της αναδοχής δεν εγγυάται τις εργασιακές σχέσεις, (γ) η αμοιβή για τα κορμοδέματα έχει ήδη μειωθεί κατά 50% και (δ) οι «αναδοχές» θα επικεντρωθούν στα «φτηνά» αντιδιαβρωτικά έργα και όλα στα πιο δύσκολα, αλλά πολύ πιο απαραίτητα, αντιπλημμυρικά.

«Όπως λέει ο λαός μας «το θάυμα κρατάει λίγες μέρες»... Έτσι και με την πράξη ορισμού αναδόχου αποκατάστασης που δόθηκε στη δημοσιότητα σήμερα επιβεβαιώνονται οι ανησυχίες που είχαμε από την πρώτη στιγμή για το καθεστώς των αναδόχων.

Τι φαίνεται λοιπόν: Δεν ξεκινάει

κανένα έργο αν δε βρεθεί ανάδοχος. Αυτή τη στιγμή μόνο για τη μελέτη της Λίμνης υπάρχει ενδιαφέρον ενώ οι υπόλοιπες βρίσκονται στα αζήτητα μέχρι να του έρθει κανενός ομίλου να «φιλοτιμηθεί». Βέβαια, το «φιλότιμο» όταν αναφερόμαστε σε ομίλους, δεν είναι τίποτα άλλο από τα σάλια τους που τρέχουν για τις μπίζνες με φούντες που ανοίγουν στις πλάτες μας.

Φανταστείτε(!) η εταιρεία ανάδοχος για την ανασύσταση των δασών είναι μια εταιρεία που έχει ξεχερωώσει χιλιάδες στρέμματα δάσους για να στήσει ανεμογεννήτριες!

Το καθεστώς της αναδοχής δεν εγγυάται τις εργασιακές σχέσεις, δεν εγγυάται ότι η δουλειά όσων από εμάς δουλεύουν στα έργα θα πληρωθεί. Ήδη από τη συμφωνία που είχαμε κάνει με τον υπουργού Σκρέκα για 6 ευρώ το τρέχον μέτρο έχει υποστεί μείωση στα 4,2 ευρώ το τρέχον μέτρο για τα κορμοδέματα και η πληρωμή των ασφαλιστρων θα γίνει από τη τσέπη των ρετινάδων.

Οι μελέτες και οι ανάδοχοι, είναι μόνο για τα αντιδιαβρωτικά έργα, δηλαδή για έργα για τη συγκράτηση του εδάφους και των σπόρων. Αυτά τα απαραίτητα έργα για την αποκατάσταση του δάσους, δεν προστατεύουν από τις πλημμύρες. Τα αντιπλημμυρικά έργα σαν πιο ακριβά δεν τα υπολογίζουν φαίνεται πως αυτά τους πέφτουν «ακριβά» και οι ζωές μας «φτηνές».

...Άρα η σούμα είναι... μεροκάματα πείνας για όσο όταν και άμα βρίσκουν οι όμιλοι την ευκαιρία να αρπάξουν, ανάδοχοι που προσδοκούν αντισταθμιστικά για τις «χορηγίες» τους και το κυριότερο καμία αντιπλημμυρικά προστασία για το λαό της Βόρειας Εύβοιας».

Αιολικές εταιρείες σε καμμένη γη

Η λαϊκή θυσιοσοφία λέει ότι στην Μάνη συντηζόνταν να υπάρχουν δύο αδέρφια στις οικογένειες, το ένα με το όνομα Γιάννης και το άλλο με το όνομα Γιαννάκης. Όταν κάποτε ο ένας Γιαννάκης παρουσιάστηκε στον

Διαχείριση των πυρκαγιών με όρους δημόσιας τάξης

Η γλώσσα της εξουσίας πλάθει τις δικές της στατιστικές του θανάτου. Το έχουμε δει αυτά τα δύο χρόνια με την υγειονομική διαχείριση της covid19 και την πολλαπλή χρήση και ερμηνεία των αριθμών. Το είδαμε και τον Αύγουστο στις πυρκαγιές. Κάπου στο βάθος του απολογισμού των κρατικών και πυροσβεστικών μηχανισμών υπάρχουν και τρεις νεκροί. Παρεπιπτόντως, πάντα. Γιατί ως ουσία παρουσιάζεται η, πετυχημένη όπως χαρακτηρίστηκε από κυβερνητικά χείλη, λειτουργία του κρατικού μηχανισμού. Με πολύ αστυνومία

(να εκκενώνει και να απαγορεύει) και λίγη πυροσβεστική. Στην φωτιά της Αθήνας δεν ήταν λίγες οι στιγμές που βλέπαμε από τη μία δρόμους γεμάτους αστυνομικές μηχανές να απαγορεύουν την πρόσβαση και από την άλλη κατοίκους να αναζητούν εναγωνιωδώς ένα πυροσβεστικό όχημα για να σώσουν τα σπίτια τους.

Ακόμα και η διαχείριση των πυρκαγιών έγινε με αστυνομικούς όρους. Με όρους δημόσιας τάξης. Με κεκτημένη φόρα από το λοκντάουν του περασμένου χειμώνα, η επιβολή απαγορεύσεων

κυκλοφορίας σε αστικούς λόφους και σε βουνά ανά την επικράτεια ήταν μία διαχείριση αστυνομική. Ήταν η εμπέδωση μίας κατάστασης έκτακτης ανάγκης η οποία μπορεί να μπάζει ποικιλοτρόπως όσον αφορά το κομμάτι της δασοπυρόσβεσης, της προστασίας των δασών και των σπιτιών, αλλά μοιιάζει στο υποσυνείδητο της κοινωνίας την κουλτούρα των απαγορεύσεων, υποτίθεται για ένα αφηρημένο γενικό καλό, αυτό της προστασίας της φύσης. Όλα αυτά τα χρόνια γνωρίζαμε ότι οι πιο έντονοι χρωματισμοί (πορτοκαλί,

κόκκινος) του δείκτη πρόβλεψης κινδύνου πυρκαγιών της Πολιτικής Προστασίας σμαίνουν και απαγόρευση πρόσβασης στα βουνά των επίμαχων νομών λόγω υψηλής πιθανότητας εκδήλωσης πυρκαγιών. Τα αστυνομικά μπλόκα, ιδίως στους δύο μεγάλους ορεινούς όγκους της Αττικής, την Πάρνηθα και τον Υμηττό, ήταν πάντοτε εκεί να το υπενθυμίζουν. Αυτό το καλοκαίρι, αυτό που συνέβαινε τόσα χρόνια και γινόταν σεβαστό από τους ανθρώπους που σχετίζονται με τα βουνά, έπρεπε να συνοδευτεί και από μία γενικότερη απαγόρευ-

ση κυκλοφορίας. Που να αποτυπωθεί σε ΦΕΚ. Που να αφορά ακόμα και βουνά της βόρειας Ελλάδας που οι μετεωρολογικές συνθήκες ήταν εντελώς διαφορετικές, ακόμα και με ψιλόβροχο ανά ημέρες σε κάποιες περιοχές. Αλλά η «εκπαίδευση» της κοινωνίας με διατάγματα και απαγορεύσεις δεν κοιτάει σε τέτοιες λεπτομέρειες. Σε περίμενε σε ανύποπτα σημεία σε διάσελα των βουνών, σε δρόμους που οδηγούσαν σε εθνικούς δρυμούς. Και έκοβε πρόστιμα παράνομης μετακίνησης! Προειδοποιούσε και απειλούσε.

στρατό και τον είπαν Γιάννη, απάντησε έτσι, χωρίς να γνωρίζει ότι έτσι θα ξεκανούσε η παροιμία «όχι Γιάννης, Γιαννάκης» που θα κρατούσε μέχρι και σήμερα για να περιγράφει τις φαινομενικά ανόμιες καταστάσεις οι οποίες όμως είναι... πολύ όμοιες. Έτσι και στην περίπτωση μας, η ΤΕΡΝΑ μετά τις αντιδράσεις, δεν θα συμμετάσχει ως «ανάδοχος αποκατάστασης», αλλά θα συμμετάσχει η ΔΕΗ και η Eren Hellas. Η μεν πρώτη αναλαμβάνοντας αντιδιαβρωτικά έργα στην Σηπάδα και στο Αχλάδι και η δεύτερη στο όρος Κανδύλι, στην Λίμνη. Εάν νομίζει κάποιος ή κάποια ότι πρόκειται για εταιρείες με καλύτερο οικολογικό αποτύπωμα από αυτό της ΤΕΡΝΑ θα υπενθυμίσουμε τις εργασίες της ΔΕΗ Ανανεώσιμες στον Τύμπανο, από τις οποίες έχουμε πιο άμεση εμπειρία. Και θα ενημερώσουμε ότι η Eren Hellas ξεκίνησε το 2017 ως μία εταιρεία αιολικών και φωτοβολταϊκών, ως το «όχημα εισβολής» της Total, της γνωστής πολυεθνικής εξορύξεων, στον χώρο των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας. Τί δουλειά, λοιπόν, έχουν στα καμμένα εταιρείες αιολικών, εταιρείες που καταστρέφουν δάση και βουνά;

Η φωτιά αποτελεί επενδυτικό εργαλείο;

Ακούστηκε από πολλά στόματα όλων αυτόν τον καιρό. Ακουγόταν από στόματα καπνισμένα τις ημέρες που καγόταν η Β. Εύβοια, συνεχίζεται να ακούγεται και έπειτα. Ότι το νησί κάπκε για να προχωρήσουν πιο άνετα τα σχέδια εγκατάστασης αιολικών εργοστασίων και στο βορεινό του κομμάτι. Καταρχήν, η σύνδεση τις προοπτικής δημιουργίας αιολικών εργοστασίων με τις φωτιές αποκρυσταλλώνει μία πλατιά κοινωνική άποψη στο νησί ότι οι ανεμογεννήτριες πιο πολύ είναι συνυφασμένες με την καταστροφή του περιβάλλοντος παρά με την πράσινη και ανανεώσιμη αξιοποίησή του. Και αυτή είναι μία άποψη που διαμορφώθηκε μέσα σε πολλά χρόνια, καθώς το νότιο μέρος του νησιού μετατρέποταν σε ένα απέραντο εργοστάσιο ανεμογεννητριών απονεκρωμένο από οποιαδήποτε άλλη παραγωγική ενασχόληση.

Κάτι που λέγεται στα επιχειρηματικά γραφεία είναι ότι όσο λιγότερο είναι επάνω σου τα φώτα της δημοσιότητας τόσο καλύτερα μπορείς να κάνεις τις (βρώμικες) δουλειές σου.

Η μέχρι τώρα εμπειρία από το αιολικό λόμπυ είναι αποκαλυπτική: Οι αιτήσεις αδειών στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας γίνονται εν κρυπτώ και οι κάτοικοι τις αντιλαμβάνονται όταν μα ανέβουν τα μηχανήματα στα βουνά για να ανοίξουν δρόμους πρόσβασης, ενώ οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων που κατατίθενται προς δημόσια διαβούλευση στο Περιβαλλοντικό Μητρώο έχουν παραπλανητικούς τίτλους (πρέπει να έχεις το χάρισμα... μάντι για να αντιληφθείς ποια αναφέρεται στην περιοχή σου). Η κατάσταση που έχει διαμορφωθεί αυτή τη στιγμή στην Εύβοια δεν είναι προς το (επικοινωνιακό και επιχειρηματικό) συμφέρον των εταιριών.

Όχι μόνο γιατί ήδη είναι κατατεθειμένες αιτήσεις αδειών εγκατάστασης αιολικών στην περιοχή πριν από τις πυρκαγιές στις αρχές Αυγούστου (δύο αιολικοί σταθμοί ισχύος 48MW ο καθένας στις θέσεις «Πυξαρία Πριόνας» και «Γερακοβούνι Βασκαντήρα» στους δήμους Μαντουδίου-Λίμνης -Αγίας Άννας και Διρφών – Μεσσαπίων και ένας τρίτος 34MW με 17 α/γ στη θέση «Μπαρδάκος Σουλινός» του δήμου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγίας Άννας). Όχι μόνο γιατί γνωρίζουν ότι ο χαρακτηρισμός μίας περιοχής ως αναδασωτέας δεν είναι απαγορευτικός για την εγκατάσταση αιολικού εργοστασίου (σύμφωνα με απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας το 2012, σε προσφυγή του Δήμου Οίθνης Βοιωτίας ενάντια στην κατασκευή αιολικού σταθμού 36MW της εταιρείας «Αιολική Ερατεική» στη θέση «Μελίσσι» του Ελικώνα). Αλλά γιατί κινδυνεύουν να πνιγούν μέσα στο ίδιο τους το επενδυτικό θράσος και τον βοναπαρισμό που επιδεικνύουν εδώ και χρόνια. Όπως συνέβη στα τέλη του Σεπτεμβρίου με την απόφαση της ΡΑΕ να αδειοδοτήσει την κατασκευή αιολικού εργοστασίου (με 13 α/γ και ισχύος 29,9 MW) στο όρος Τελέθριο του δήμου Αιδηψού-Ιστιαίας, το μόνο βουνό της περιοχής που σώθηκε και παρέμεινε πράσινο μετά τις πυρκαγιές του Αυγούστου! Οι τοπικές αυτοδιοικητικές διαμεσολαβήσεις ανάγκασαν ακόμα και τον υπουργό Ενέργειας και Περιβάλλοντος Κ. Σκρέκα να ζητήσει από την ΡΑΕ ανάκληση της απόφασής της με δημόσια επιστολή του, καθώς εκθέτει την Επιτροπή Ανασυγκρότησης που συστάθηκε υπό τον Στ. Μπένο, η οποία δεσμευόταν ότι δεν θα γίνει καμία παρέμβαση στις πυρόπληκτες περιοχές προτού ανακωχωθεί από την πολιτεία ένα οργανωμένο σχέδιο γι' αυτές!

Να μην ξεχνάμε τους υπεύθυνους

Κανείς και καμία μας δεν μπορεί να ξεχάσει το όσα συνέβησαν με την πυρκαγιά που κατάκαψε τον τοπό για 10 και πλέον μέρες. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε την φωτιά να μας κυκλώνει και μαζί της, τον πανικό, το φόβο, την απελπισία και την ματαιότητα. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε την ανυπαρξία συντονισμού, την απαξίωση και την αδιαφορία από την κυβέρνηση, την έλλειψη σχεδιασμού από τους τοπικούς φορείς, πως ενώ καϊγόμασταν δεν υπήρχαν πυροσβέστες και όπου υπήρχαν είχαν εντολές να μην επεμβαίνουν. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε τον πανικό που έσπερνε η πολιτική προστασία με τα μηνύματα τρόμου εκκένωσης που συνεχώς μας έστελνε. Δεν μπορούμε να ξεχάσουμε τις οργανμένες φωνές κατοίκων, δημοτικών αρχών και εμάς των ιδίων, που κατηγορούσαν το κράτος για όλα τα παραπάνω. Και πως μπορεί κανείς να ξεχάσει όλα αυτά όταν καθημερινά αντικρύζει τα καυχασμένα βουνά και χωράφια, τα καρβουνιασμένα σπίτια και μαντριά. Πολεμήσαμε μόνοι και μόνες μας με την φωτιά. Τα χωριά μας τα έσωσε η ετοιμότητα, το θάρρος, η αλληλεγγύη, η αλληλοβοήθεια, η αυτενέργεια και η ανυπακοή στις διαταγές της κυβέρνησης, περί εκκένωσης των χωριών.

Η επόμενη μέρα της πυρκαγιάς

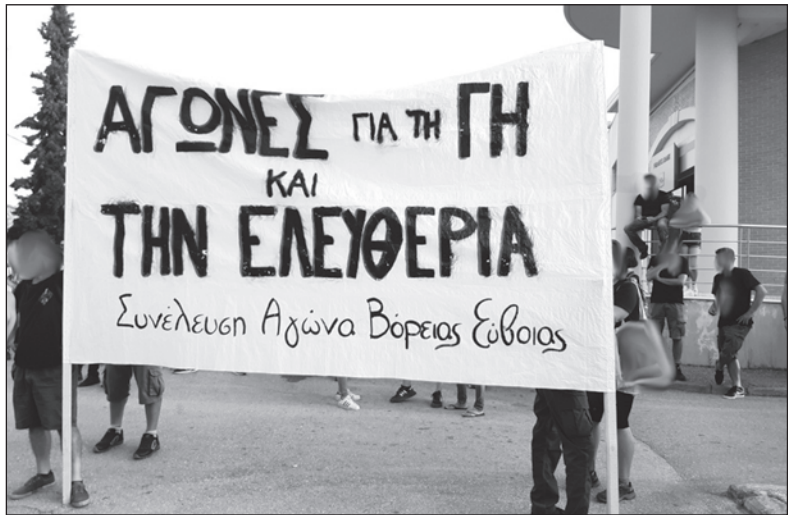
Σιγά σιγά οι άνθρωποι επιστρέφουμε στην καθημερινή μας ζωή, πίσω στα καμμένα χωριά μας, το δάσος συνεχίζει να καπνίζει για αρκετές μέρες, η θάλασσα να ξερνάει αποκαΐδια και στάγες και παρόλαυτα αυτοί το χαβά τους: «το τυρί κουμπάρε». Χωρίς να ιδρώσει το αυτί κάποιου πολιτικού άρχοντα, χωρίς να τηρηθούν ούτε καν τα προσχήματα –κάποια παραίτηση υπουργού κλπ– η πολιτική της καμμένης γης συνεχίζει να χαράσσεται στις πλάτες μας.

Υπουργοί έρχονται στα μουλωχτά και συσκέφτονται με τις δημοτικές αρχές χωρίς να λαμβάνουμε οι κάτοικοι καμία ενημέρωση. Πολλοί, που έχουμε καμμένες καλλιέργειες (ελιές αμπέλια κ.α) αλλά και σπίτια, δεν δικαιούμαστε αποζημίωση επειδή όλα αυτά τα χρόνια οι πολιτικές αποφάσεις περιόρισαν τον αγρότη/καλλιεργητή στην ντιρεκτίβα του «κατ'επάγγελμα». Πολλοί/πολλές χάσαμε τις δουλειές μας, άλλοι καταστραφήκαμε. Η οικονομία του τόπου συρρικνώθηκε. Οι εργασίες που είχαν άμεση συνάφεια με το δάσος εξαφανίστηκαν. Τα μέτρα που ανακοινώθηκαν για τους απανταχού πυρόπληκτους, δεν ανταποκρίνονται στο μέγεθος της καταστροφής.

Ακόμα, η κυβέρνηση έβαλε τους λύκους να φυλάνε τα πρόβατα, νομοθετώντας για ιδιώτες ανάδοχους δασών, για να προστατεύουν τα δάση!!! Η ΔΕΗ ΑΕ (μία από τις μεγαλύτερες ρυπογόνες επιχειρήσεις στην Εύβοια

Ανακοίνωση της Συνέλευσης Αγώνα Βόρειας Εύβοιας

Η Συνέλευση Αγώνα Β. Εύβοιας συγκροτήθηκε από ανθρώπους διαφόρων χωριών της περιοχής (Βλαχιά, Πήλι, Προκόπι, Μαντούδι, Κρύα Βρύση, Κήρινθος, Φαρακλα, Κερασιά, Τσαπουρνιά Βασιλικά, Αχλάδι, Αγ. Άννα, Παλιόβρυση, Ρετινολακκος, Ροβιές, Σηπάδα, Μαντανικά, Λίμνη και Ιστιαία) με αφορμή τις πυρκαγιές. Όπως συστήνονται οι ίδιοι και οι ίδιες, "μας ένωσε η ανάγκη να συναντηθούμε, να συζητήσουμε και να δράσουμε για τις ανάγκες και τα ζητήματα που έχουν προκύψει. Μετά την καταστροφή έρχεται η αναγέννηση. Αυτοοργανωμένα και αλληλέγγυα θέλουμε να δημιουργήσουμε γερές βάσεις για το μέλλον μας σ' αυτό τον τόπο".

Συγκέντρωση έξω από την Περιφερειακή Ενότητα Εύβοιας, φωτογραφία savevia.gr

με το εργοστάσιο στο Αλιβέρι, και ένας από του συνήθους εμπρηστές λόγω κακής συντήρησης του δικτύου) έγινε ο πρώτος ανάδοχος της περιοχής. Στη συνέχεια δύο μεγάλες εταιρείες (ΜΕΤΚΑ-Μυτιληναίος & ΤΕΡΝΑ) σε μία νύχτα έγιναν και αυτοί ανάδοχοι δασικών περιοχών στους δήμους Ιστιαίας-Αιδηψού (ΜΕΤΚΑ) και Μαντουδίου- Λίμνης- Αγ. Άννας (ΤΕΡΝΑ). Στην περίπτωση της ΤΕΡΝΑ οι δασικοί συνεταιρισμοί του δήμου, δεν δέχτηκαν το εξευτελιστικό συμβόλαιο που «πρόσφερε» η ΤΕΡΝΑ ως ανάδοχος αναδάσωσης. Έτσι την Τρίτη 1 Σεπτεμβρίου κάτοικοι και ο τοπικός δασικός συνεταιρισμός σταματήσαν τα έργα καθαρισμού, που γίνοντουσαν από την ΤΕΡΝΑ κοντά στο χωριό Κουρκουλοί. Την επόμενη μέρα (2/09) αντιπρόσωποι από όλους τους δασικούς συνεταιρισμούς του Δήμου Μαντουδίου- Λίμνης- Αγ. Άννας συναντήθηκαν στην Αθήνα με Σκρέκα (υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργεια/ΠΕΝ) και Αμυρά (υφυπουργός ΠΕΝ) και απαίτησαν να μην εμπλακεί η ΤΕΡΝΑ στα έργα καθαρισμού αλλά να γίνουν μέσω του κράτους με απευθείας ανάθεση στους συνεταιρισμούς. Το αίτημά των συνεταιρισμών έγινε δεκτό και οι εργασίες καθαρισμού των δρόμων θα συνεχιστούν χωρίς όμως την εμπλοκή της ΤΕΡΝΑ.

Ενώ, για τα αντιπλημμυρικά έργα οι δημοτικές αρχές και η περιφέρεια δεν δίνουν καμία ουσιαστική πληροφορία, κανείς δεν γνωρίζει πότε θα αρχίσουν και ποιοί θα πάρουν τις εργολαβίες.

Παλεύουμε για να στήσουμε τις ζωές μας στα αποκαΐδια
Ξέρουμε ποιοί είναι οι υπεύθυνοι γι' αυτήν την καταστροφή: Η διαχρονική κρατική πολιτική για τα βουνά και τα δάση που δίνει χρήματα για την πρόληψη των πυρκαγιών, για τους καθαρισμούς των δασών και την ενίσχυση της δασοπροσέσης. Έτσι για το 2021 τα δασαρχεία πήραν το ένα δέκατο των χρημάτων που ζητήσαν, ενώ τη διετία 2020-2021, η κυβέρνηση δεν προσέλαβε ούτε συμβασιούχους δασεργάτες.

Τα επιχειρηματικά συμφέροντα που αντιλαμβάνονται τα δάση και τα βουνά ως τόπους για να βγάλουν φράγκα, λεηλατώντας και καταστρέφοντας τα πάντα στο διάβα τους.

Τα δασαρχεία που όλο και περισσότερο μοιάζουν με μεσάζοντες ανάμεσα στο κράτος και σε εργολάβους, χωρίς να επιτελούν τον σκοπό τους: την υγιή αναπαραγωγή και προστασία του δάσους και των βουνών.

Ακόμα και εμείς οι ίδιοι που βλέποντας όλ' αυτά μένουμε άπραγοι τόσο χρονιά, ενώ συχνά μετατρέπουμε τα δάση σε σκουπιδότοπους και αναθέτουμε τις τύχες μας στα χέρια των «ειδικών».

Όλοι οι κάτοικοι γνωρίζουμε τι σημαίνει αυτή η καταστροφή. Οι κάτοικοι της περιοχής, όχι μόνο αποστερούμαστε τα μέσα διαβίωσης που μας παρέχει η γειτνίαση με τα χωράφια, το δάσος και τα βουνά (ξυλεία, μέλι, ζώα, μανιτάρια, καλλιέργειες, αναψυχή, κ.α), αλλά χάσαμε και την καθημερινή αλληλεπίδραση με το φυσικό

περιβάλλον, που κάπκε. Ως συνέπεια να είμαστε περισσότερο ευάλωτοι σε επιχειρηματικούς ομίλους που θα έρθουν, παρέα με ΜΚΟ, για να μας δώσουν δουλειά και που κατα τα άλλα νοιάζονται για το περιβάλλον και τους κατοίκους. Οι χαμπλοί μισθοί θα συμπαρασύρουν προς τα κάτω συνολικά την κλειστή οικονομία της περιοχής. Για παράδειγμα, αυτός που έχει ένα κατάστημα θα χάσει τους πελάτες του κ.ο.κ.

Στη σειρά περιμένει και το real estate. Η αξία της καμμένης γης είναι μικρή και το οικονομικό αδιέξοδο μπορεί να ωθήσει αμέτρητους ανθρώπους να «σκοτώσουν» τις ιδιοκτησίες τους σε μεσίτες που κάνουν μπίζνες ως σύγχρονοι μαυραγορίτες.

Ενώ ενεργειακοί σχεδιασμοί για ανεμογεννήτριες/αιολικά «πάρκα» θέλουν να πατήσουν το πόδι τους (οι πρώτες άδειες έχουν ήδη εκδοθεί από την ΡΑΕ για λογαριασμό της ΤΕΡΝΑ) και να μετατρέψουν τα βουνά μας σε «πετρελαιοπηγές» καταστρέφοντας ολοσχερώς τις κορυφωραμμές.

Τέλος στην γωνιά караδοкеί και η ΤΕΡΝΑ με τα μεταλλεία και την ΒΙΠΕ στο Μαντούδι που πολύ θα ήθελε να επεκτείνει τις μεταλλευτικές δραστηριότητές της, κατά το δοκούν. Οι παλιότεροι έχουν ξαναδεί το έργο την εποχή του Σκαλιστήρη και του Παπαστρατή: έφαγαν, έφαγαν, έφαγαν τον τόπο, θησαύρισαν και στο τέλος άφησαν πίσω ερείπια την φύση.

Οι Δαναοί ήρθαν και θα ξανάρχονται με δώρα και υποσχέσεις ώστε να μας καλοπιάσουν, να μας διαχωρίσουν και να μας διασπάσουν, βολεύοντας και ταίζοντας κάποιους «διαλεχτούς». Για τους υπόλοιπους, που είμαστε και οι πιο πολλοί, επιφυλάσσουν μια κούρσα επιβίωσης, με πολύ χειρότερους όρους

Όμως εμείς, άντρες και γυναίκες κάτοικοι από τα χωριά χωριά Βλαχιά, Πήλι, Προκόπι, Μαντούδι, Κρύα Βρύση, Κήρινθος, Φαρακλα, Κερασιά, Τσαπουρνιά, Βασιλικά, Αχλάδι, Αγ. Άννα, Παλιόβρυση, Ρετινολακκος, Ροβιές, Σηπάδα, Μαντανικά, Λίμνη, και Ιστιαία, αγρότες, αυτοαπασχολούμενοι, εργαζόμενοι, δασεργάτες, άνεργοι, γονείς, φίλοι του δάσους και των βουνών, δεν είμαστε διατεθειμένοι να στεκόμαστε με αδιαφορία, φόβο και μοιρολατρεία μπροστά στο ζοφερό μέλλον που διαγράφεται. Δεν έχουμε σκοπό να ξεπουλήσουμε και να εγκαταλείψουμε τους τόπους μας και να τους αφήσουμε στα χέρια επιχειρηματικών ομίλων και μεσιτών. Θα πρέπει να τα καταλάβουμε καλά, ειδικά μετά την φωτιά, πως χρειάζεται να αλλάξουμε πλευση στη σκέψη μας και να έχουμε ενεργό ρόλο στους σχεδιασμούς της επόμενης μέρας για τον τόπο που ζούμε. Άλλωστε κανείς δεν γνωρίζει τις ανάγκες μας καλύτερα από εμάς τους ίδιους και τις ίδιες.

Τα αιτήματα της συνέλευσης

> Ενημέρωση και ανοιχτά δημοτικά συμβούλια σε κάθε δήμο/κοινότητα, ώστε να γνωρίζουμε τι συμβαίνει και να μπορούμε να παρεμβαίνουμε στις αποφάσεις που λαμβάνονται.
> Γενικές συνελεύσεις στα χωριά με δημοκρατία, συμμετοχή, ανακλιτότητα για όλα τα ζητήματα που αφορούν την επιβίωσή μας.
> Αποζημίωση και αποκατάσταση όλων των καμένων κατοικιών και επιχειρήσεων.

> Αντιπλημμυρικά έργα άμεσα με συνεχής βελτίωση και συντήρηση αυτών με την πάροδο του χρόνου.
> Έξω οι εργολάβοι και οι μεγαλοεταιρείες από κάθε έργο (αντιπλημμυρικά και αναδάσωση).
> Κανένας δασικός αποκαταρτισμός. Καμία αλλαγή χρήσης ποτέ και πουθενά.
> Η αναδάσωση είναι υπόθεση της τοπικής κοινωνίας και όχι των τεχνοκρατών.

> Να μην μετατραπεί η Β. Εύβοια σε μία απέραντη ΒΙΠΕ με εξορύξεις και αιολικές βιομηχανικές εγκαταστάσεις.
> Όχι στην τουριστική βιομηχανία των all inclusive ξενοδοχείων, στις περιφράξεις και στην τσιμεντοποίηση των παραλιών.
> Στηρίζουμε τα αιτήματα των ρητινοσυλλεκτών, των δασικών συνεταιρισμών και των μελισσοκόμων.

Κάτι συμβαίνει στα (νοτιο)ανατολικά Άγραφα

Το, όχι πολύ μακρινό, 2015 οι αιτίσεις μίας εταιρείας με το μακροσκελές όνομα «Ανανεώσιμες Θεσσαλίας Ανώνυμη Ενεργειακή Εταιρεία» για εγκατάσταση αιολικών στην περιοχή του Καπροβουνίου και του Ιτάμου (θέσεις «Κεφαλόβρυση», «Κούρμος-Γιώτη» και «Κούλια-Προφήτης Ηλίας»), μεταξύ Αμάραντου, Ραχούλας, Απιδιάς και Μολόχας, είναι η αφορμή για τις πρώτες δημόσιες φωνές αντίθεσης στα αιολικά. Πώς θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά όταν ξαφνικά εμφανίστηκε μία εταιρεία η οποία ζητούσε να κατασκευάσει τρία αιολικά εργοστάσια σε μία δασοκαλυμμένη περιοχή, σε συνολικό μήκος άνω των 10 χιλιομέτρων, καταλαμβάνοντας δασική έκταση 6.700.000 τετραγωνικών μέτρων; Πώς θα μπορούσε να γίνει διαφορετικά όταν οι μελέτες της εταιρείας προέβλεπαν τη διάνοιξη νέων δρόμων μήκους 15 χιλιομέτρων μέσα σε πυκνό δάσος ελάτης και δρυός; Ή όταν πρότειναν ως λύση, για να περάσουν τα πεννητάμετρα σε μήκος μηχανήματα που θα μετέφεραν τις ανεμογεννήτριες, να κατασκευαστεί προσωρινός δρόμος παράκαμψης της Δαφνοσπλιάς εντός της κοίτης του Καλέντζη ποταμού (!) που περνάει δίπλα απ’ το χωριό; Ενώ στην Απιδιά, επειδή η παράκαμψη του οικισμού κρίνονταν ασύμφορη, προτάθηκε να απαλλοτριωθούν περιφράξεις και καλλιέργειες και να χρησιμοποιηθούν ανυψωτικά γερανοφόρα για να τα περάσουν πάνω από τα σπίτια!

Η συγκρότηση του κινήματος υπεράσπισης των Αγράφων

Ενώ το δημοτικό συμβούλιο της Καρδίτσας και η Περιφέρεια Θεσσαλίας απορρίπτουν τα παραπάνω σχέδια, δημιουργούνται οι συνθήκες για τη συγκρότηση του Δικτύου Φορέων και Πολιτών για την Προστασία των Αγράφων, το οποίο θα καταθέσει καταρχήν μία σειρά ενστάσεων και προσφυγών επί του συγκεκριμένου έργου και στη συνέχεια θα αποπειραθεί να διατυπώσει δημόσιο λόγο γύρω από το πρωτόλειο ακόμη τότε ιδεολόγημα της «πράσινης ανάπτυξης» και των επιπτώσεών της. Ένα εγχείρημα το οποίο θα συναντηθεί (και θα εμπλουτιστεί) τα επόμενα χρόνια με άλλες αντίστοιχες πρωτοβουλίες ενάντια στη λεηλασία της φύσης, οι οποίες μέχρι σήμερα δρουν σε επίπεδο νομού και όχι μόνο. Κομβικοί σταθμοί η 1η Ορειβατική Συνάντηση που οργανώθηκε από τον Ορειβατικό Σύλλογο της Καρδίτσας τον Ιούλιο του 2019 στο ορειβατικό καταφύγιο των Αγράφων και κυρίως το αυτοοργανωμένο κάμπινγκ στο οροπέδιο του Καραμανώλη, που ακολούθησε έναν μήνα αργότερα, και για 40 ημέρες αποτέλεσε το έδαφος όπου τοπικές συλλογικότητες, πολιτιστικοί και ορειβατικοί σύλλογοι, κάτοικοι των χωριών των Αγράφων συναντήθηκαν, γνωρίστηκαν και συνεχίζουν να αγωνίζονται αυτά τα τρία χρόνια για την προστασία των βουνών και των νερών.

Νέες απήσεις για αιολικά στο ελατοδάσος της Φουρνά

Εάν εκείνα τα πρώτα αιολικά σχέδια για τα νοτιοανατολικά Άγραφα έμειναν στα χαρτιά, αυτό δε σημαίνει ότι τα εργολαβικά γραφεία σταμάτησαν να επεξεργάζονται σχέδια κερδοφορίας στις ράχες τους. Σε μία ανυποψίαστη χρονική στιγμή, το 2009, τέσσερις –υποτίθεται– διαφορετικές εταιρείες (δύο μονοπρόσωπες ΙΚΕ και δύο Α.Ε.) πίσω από τις οποίες βρίσκεται η εταιρεία «GREEN TOP ENERGY SYSTEMS» καταθέτουν αιτήσεις στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) για την αδειοδότηση τεσσάρων αιολικών εργοστασίων (παραγωγής 114,2MW με 25 ανεμογεννήτριες) στις θέσεις «Κόκκαλα-Τρίκορφο», «Τρία Σύνορα», «Σπανός-Κόμπολος» και «Γάβραινα-Άν Λιάς», στις δημοτικές ενότητες Φουρνά και Κτημενίων του νομού

Το 1963 ο καρδισιώτης ζωγράφος Δημήτρης Γιολδάσης χρησιμοποιώντας λάδι πάνω σε μουσαμά συνθέτει έναν πίνακα και του δίνει τον μινιμαλιστικό τίτλο “Θέρος”. Σε αυτόν απεικονίζονται άντρες και γυναίκες, τοποθετημένοι σε επάλληλες σειρές που εκτείνονται στο πρώτο και στο δεύτερο επίπεδο του πίνακα, να θερίζουν με δρεπάνια ένα κομμάτι του θεσσαλικού κάμπου. Η σύνθεση κλείνει με κάποιους επιβλητικούς όγκους βουνών στο βάθος. Πρόκειται για την Βουλγάρα, την Κούλια, το Καπροβούνι, τον Κούρμο και τις διδυμες κορυφές του Ιτάμου. Είναι οι κορυφογραμμές που είτε στο πρόσφατο παρελθόν είτε στις ημέρες μας βρίσκονται στο στόχαστρο της αιολικής βιομηχανίας. Αν ο μέσος κάτοικος του καρδισιώτικου κάμπου αρνείται σήμερα, από καλλιτεχνική άποψη, να φανταστεί πώς θα ήταν αυτός ο πίνακας με τις ανεμογεννήτριες εκεί στο βάθος –κπλίδες πάνω σε ένα από τα έργα του βασικού εκπροσώπου της αγροτικής τοπογραφίας– υποθέτουμε ότι την ίδια παθιασμένη άρνηση θα πρέπει να επιδείξει και στον ρεαλιστικό χρόνο, μπροστά στην προοπτική να πέσουν κάποιες χιλιάδες τόνοι μπετόν και να φυτευτούν σε αυτές τις κορυφές κάμποσα σίδερα ύψους κάποιων εκατοντάδων μέτρων.

Δημήτρης Γιολδάσης, Θέρος, 1963

Ευρυτανίας. Οι άδειες εκδίδονται το 2009 και το 2011, ενώ λίγους μήνες πριν κατατίθεται σε δημόσια διαβούλευση η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου. Η δυσνόητη τεχνική ορολογία αυτών των μελετών, ακόμα και η... αποκρυπτογράφηση που απαιτεί ο τίτλος με τον οποίο κατατέθηκαν προς διαβούλευση στο ηλεκτρονικό περιβαλλοντικό μπρώο του υπουργείου Ενέργειας («Συγκρότημα 4 ΑΣΠΗΕ, συνολικής ισχύος 114,2MW») για να καταλάβεις σε ποιο έργο αναφέρεται, προσπαθούν απλά να αποκρύψουν το απλό και πλήρως κατανοητό: ότι η επένδυση απαιτεί τη διάνοιξη χλιομέτρων δρόμου μέσα στο πανέμορφο ελατοδάσος της Φουρνά, το δεύτερο μεγαλύτερο σε μέγεθος στην Ελλάδα, και χιλιάδες τόνους τσιμέντου να πέσουν σε κατάφυτες κορυφές για τις βάσεις των ανεμογεννητριών.

Η Βράχα περικυκλωμένη από αιολικά εργοστάσια

Το 1981 ο Β. Μαντούζας στο βιβλίο του «Η Βράχα, υστεροβυζαντινό χωριό των Αγράφων» περιέγραφε με θαυμασμό και σεβασμό τη γεωγραφική θέση του χωριού: «Μία όμορφη και ευκολοπερπάτητη βουνοκορφή, σαν πέταλο, με χαριτωμένες κορούλες και τούρλες, με μαλακά, γραφικά διασελάκια και ισιώματα περιβάλλει την κοιλάδα της Βράχας ξεκινώντας από το νοτιά, την κορυφή Κόμπολος, υψόμετρο 1.442μ. και καταλήγοντας –το ανοιχτό του πέταλο– βόρεια, στο ποτάμι Μέγας ή Φουρνιώτικος, υψόμετρο γύρω στα 600μ. Στο δυτικό τμήμα της κοιλάδας και στις ανατολικές πλαγιές της ράχης Λελούδη-Αϊ-Λιας με προσανατολισμό ανατολικό-βορειοανατολικό ξαπλώνει, κτισμένη αμφιθεατρικά, η Βράχα». Σε αυτήν την ευκολοπερπάτητη βουνοκορφή, τον Κόμπολο, σχεδιάζεται να εγκατασταθούν 8 ανεμογεννήτριες και τα

γραφικά διασελάκια να μετατραπούν σε τεράστιες «πλατείες» όπου θα στηθούν οι βάσεις των ανεμογεννητριών. Η Βράχα θα ξαπλώνει, κτισμένη αμφιθεατρικά, κάτω από την σκιά άλλων 5 ανεμογεννητριών στον Άν-Λια. Και μάλλον εκείνοι οι στίχοι που σιγοτραγουδιούνται σε εκείνα τα μέρη, «να πέταγα στα Άγραφα, Βελούχι, Κόψη, Μάρτσα,στης Τσιούκας τα κατσάβραχα,ν’ αγναντεύει τη Βράχα», θα πρέπει να συμπεριλάβουν και τις... νέες «λεπομέρες» που επιφύλασσει η αιολική και κατασκευαστική βιομηχανία γι’ αυτήν την μοναδική περιοχή.

Τον Ιούλιο που μας πέρασε ο Σύλλογος Γυναικών Φουρνά, και ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Βράχας κάλεσαν σε ανοιχτή συνέλευση στον Κλειτσό προκειμένου να συζητηθεί αυτό το πολύ σοβαρό ζήτημα και να διατυπωθεί η γνώμη των κατοίκων των γύρω χωριών. Διαβάζουμε, λοιπόν, μεταξύ άλλων, στο ψήφισμα που εξέδωσε εκείνη η συνάντηση: «*Διαμαρτυρόμαστε γιατί οι βιομηχανικές αιολικές εγκαταστάσεις θα καταστρέψουν το φυσικό περιβάλλον της Ευρυτανίας (4ο σε καθαριότητα σε όλον τον κόσμο, κατά την Unesco), τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την υγεία των οργανισμών. Η εγκατάσταση ανεμογεννητριών και τα συνοδά τους έργα θα αλλάξουν την ορεινή χωροταξία, την ταυτότητα και τη φυσιογνωμία του τοπίου και στην περιοχή της Δ. Ε. Φουρνάς. [...] Το ελατοδάσος του Δασορχείου Φουρνάς είναι το δεύτερο μεγαλύτερο σε μέγεθος στην Ελλάδα, με την καλύτερη ποιότητα ελάτινου ξύλου, που για τους ελάχιστους μόνιμους οικονομικά ενεργούς εναπομείναντες κατοίκους αποτελεί πηγή ζωής και εισοδήματος. Η εγκατάσταση των ανεμογεννητριών πρόκειται να γίνει μέσα στο δάσος. Σε συνδυασμό με τα συνοδά έργα, όπως διάνοιξη δρόμων πρόσβασης πλάτους τουλάχιστον 10μ.,*

εκσκαφές και εκβραχισμούς, προσωρινή εγκατάσταση εργοταξίων, υπόγειο και εναέριο δίκτυο μεταφοράς για τη σύνδεση με το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας (πυλώνες) και ανέγερση υποσταθμού ανήγωσης τάσης θα καταστραφούν οι γεωλογικές δομές, θα προκληθεί υποβάθμιση, διάβρωση, κατακερματισμός και καταστροφή των φυσικών βιότοπων των οργανισμών του δάσους. Θα εξολοθρευθεί ή θα εκτοπιστεί η πανίδα της περιοχής, η οποία περιέχει σπάνια και απειλούμενα είδη».

Ένα από τα βασικά νομικά επιχειρήματα των τοπικών συλλόγων των χωριών και των κινήσεων πολιτών που κινητοποιούνται για να ακυρώσουν τα συγκεκριμένα σχέδια είναι η αναθεώρηση το 2018 του περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου της Στερεάς Ελλάδας, σύμφωνα με το οποίο η Ευρυτανία χαρακτηρίζεται Περιφερειακό Πάρκο Ορεινής Αμιγούς Φύσης. Συγκεκριμένα, οι ζώνες με υψόμετρο άνω των 800 μέτρων «*ορίζονται ως περιοχές οικοανάπτυξης, ενοσχύεται με κίνητρα η άσκηση ήπων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως η αναψυχή, ο τουρισμός φύσης, η ολοκληρωμένη ή βιολογική γεωργία, η βιολογική καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση και η μεταποίηση τοπικών προϊόντων*». Οι συγκεκριμένες πληροφορίες που διακινούνται εδώ και έναν χρόνο από κρατικούς παράγοντες για συνολική αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού για τις ΑΠΕ (ένας επαναπροσδιορισμός δηλαδή των χωρικών όρων για την εγκατάσταση αιολικών) δημιουργεί ασαφείς προσμονές στην κάθε τοπική κοινωνία για πιθανή εξαίρεσή της με βάση αυτό. Ωστόσο αυτή η «χωροταξική εκκρεμότητα» δεν απορρηθίζει το ενεργειακό και κατασκευαστικό λόμπυ το οποίο συνεχίζει να καταθέτει αιτήσεις για νέα αιολικά

εργοστάσια, ξεκινώντας σε πολλές περιπτώσεις και τα έργα. Ακόμη και αν χρειαστεί να προσαρμοστεί κάποιες φορές στα κατά τόπους δεδομένα που μπορεί να προκύψουν. Όπως για παράδειγμα συνέβη το 2019 με το αιολικό της ΤΕΡΝΑ πάνω από το Κρίκελλο Ευρυτανίας, στα όρια με τον νομό Φθιώτιδας. Ενώ το 2018 είχε απορριφθεί ως έργο στον δήμο Δομνίστας του νομού Ευρυτανίας, έναν χρόνο αργότερα ξανατέθηκε σε δημοπρασία από την ΡΑΕ και πέρασε ως έργο του δήμου Μακρakovής, με τις συντεταγμένες του να αναφέρονται λίγο παραδίπλα, τόσο όσο χρειαζόταν για να αλλάξει ο νομός και από Ευρυτανίας να γίνει Φθιώτιδας.

Η Βουλγάρα απειλείται

Η Βουλγάρα είναι ένας επιβλητικός κατάφυτος ορεινός όγκος με υψόμετρο 1.653 μ., ορατός από τον θεσσαλικό κάμπο, ένας γίγαντας ηρεμίας απ’ όπου απολαμβάνεις απεριόριστη θέα προς τα δυτικά Άγραφα. Στις ράχες της έχουν χαραχθεί τα νοτιοανατολικά σύνορα ανάμεσα στους νομούς Καρδίτσας και Ευρυτανίας. Ο Νίκος Νέζης στον δεύτερο τόμο των Ελληνικών Βουνών του περιγράφει μεστά το ευρύτερο γεωγραφικό περιβάλλον: «*Στα δυτικά χωρίζεται από το βουνό Κερασιά με τον αυχένα διάβαση (1.340 μ.) στα Τσιριγκαίικα, ενώ Α.-ΒΑ. εκτείνεται μέχρι το βουνό Αμάραντος, από το οποίο χωρίζεται με το διάσελο (830 μ.) της Αγίας Παρασκευής ή Μεγαλάκκας. Στα βόρεια χωρίζεται από το Καπροβούνι με αυχένα (1.200 μ.) και το ρέμα Πριόνι, ενώ στα νότια το ρέμα Αφορισμένα το χωρίζουν από το ορεινό συγκρότημα Λυκομνήματα. Τα πετρώματά του είναι φλύσχης. Το βουνό είναι κατάφυτο από κέδρα, οξές και έλατα*». Πεζοπορικά μονοπάτια που διασχίζουν το βουνό ξεκινούν είτε από την Ρεντίνα στα νοτιοανατολικά, είτε από τον Βαθύλακο στα ανατολικά, είτε από την Μολόχα στα βόρεια.

Τον περασμένο Ιούνιο, στο μηνιαίο δελτίο της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ΡΑΕ) με τις κατατεθειμένες αιτήσεις αδειοδότησης έργων ΑΠΕ διαβάσαμε μία εταιρεία με τον τίτλο «Σπίθας Ηλιακά Συστήματα ΜΕΠΕ» να ζητάει άδεια για δύο αιολικά εργοστάσια, ένα στην Βουλγάρα (37,8MW με 16 α/γ) και ένα στην Κερασιά (16,8MW, με 4 α/γ). Δεν μπορούμε να πούμε ότι δεν σοκαριστήκαμε. Οποιοδήποτε έργο εκεί επάνω θα οδηγήσει αναπόφευκτα στην αποψίλωση ενός μεγάλου μέρους του πυκνού ελατοδάσους που καλύπτει ακόμα και τις κορυφές των βουνών, τόσο για να χαραχθεί η οδοποιία που είναι απαραίτητη για την μεταφορά του εξοπλισμού των ανεμογεννητριών όσο και για την κατασκευή των «πλατειών» όπου θα πέσουν τα μεπαά για τις βάσεις τους.

Μέσα στο καλοκαίρι η Κίνηση Πολιτών για τα αιολικά στις Δ. Ε. Φουρνά και Κτημενίων και ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας (ΕΟΣΚ) εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση για το θέμα. «Οι συγκεκριμένοι αιολικοί σταθμοί εντάσσονται στον παροξυσμό για περισσότερη κερδοφορία συγκεκριμένων επενδυτών, σε βάρος του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, που ανήκουν σε όλους μας και στις επόμενες γενιές. Διεκδικούμε και προτείνουμε: Την άμεση ακύρωση κάθε σχεδίου εγκατάστασης αιολικών σταθμών στην Βουλγάρα. Την προστασία του πανέμορφου δάσους Ελάτης του δασορχείου Φουρνά από τα ιδιωτικά συμφέροντα που επιδιώκουν την καταστροφική εμπορευματοποίηση της φύσης. Την προώθηση της διαδημοτικής συνεργασίας και την εκπόνηση από τους Δήμους Καρπεννησίου και Σοφάδων ενός σχεδίου ήπιας ανάπτυξης των κοινοτήτων του ορεινού όγκου της Βουλγάρας και της Κερασιάς και της ευρύτερης περιοχής, που να συνδυάζει

όλες τις μορφές εναλλακτικού τουρισμού με δίκτυα ορειβατικών μονοπατιών και υπαίθριων δραστηριοτήτων, με την αξιοποίηση του δασικού πλούτου, με κίνητρα για την παραμονή των κατοίκων στα χωριά και την ενασχόλησή τους με την τοπική ορεινή οικονομία. Το σεβασμό στη γη των προγόνων μας, στις βουνοκορφές και στις δασωμένες πλαγές που μεγαλώσαμε και θέλουμε να κληρονομήσουμε στα παιδιά μας».

Αντιρρήσεις προς την ΡΑΕ, για την απόρριψη των δύο αιτήσεων σε Βουλγάρα και Κερασιά, κατέθεσαν μέσα στο καλοκαίρι και ο Σύλλογος των Απανταχού Φουρνιωτών «Ο Λεπενιώτης», ο Σύλλογος Κλεισιωτών Ν. Φθιώτιδας «Ο Άγιος Κυπριανός», ο Σύλλογος Γυναικών Φουρνά, ο Σύλλογος των Απανταχού Απδονοχωριτών Ν. Καρδίτης καθώς και κάτοικοι της Φουρνά, του Κλειτσού και του Απδονοχωρίου.

Τα τελευταία έξι χρόνια η μόνη προοπτική που βλέπουμε να υπάρχει για τα βουνά των Αγράφων είναι αυτή της καταστροφής τους. Της ισοπέδωσης δασών και κορυφών, της ερήμωσης των ποταμών τους και της ιδιωτικής διαχείρισης των νερών τους. Το κρατικό σχέδιο «απολιγνιτοποίησης» (και πώς να μην το βάλλουμε σε εισαγωγικά όταν η επάρκεια και λειτουργία του συστήματος ενέργειας στηρίζεται στην εισαγωγή ενός άλλου ορυκτού καυσίμου, του φυσικού αερίου) είναι στην πραγματικότητα ένα σχέδιο γιγάντωσης του κύκλου κερδοφορίας του κατασκευαστικού λόμπι. Ο στόχος του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), για κάλυψη μέχρι το 2030 7.05GW της παραγωγής ενέργειας από αιολικά, έχει επιτευχθεί ήδη από τον Μάρτιο του 2020. Οι αιτήσεις για νέα αιολικά ωστόσο κατατίθενται σωρηδόν και αυτές που έχουν συσσωρευτεί σήμερα στην Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας φτάνουν τα 100GW! Ζεστό (και επιδοτούμενο) χρήμα λοιπόν για τον επενδυτικό κλάδο και όλοι έχουν σπεύσει να ταμπλώσουν ότι προλάβουν. Μόνο που οι ισολογισμοί των επενδυτικών γραφείων χαράσσονται πάνω σε βουνά και σε λαγκάδια, σε ραχούλες και σε διάσελα, μέσα σε παρθένα δάση, σε αλπικά τοπία επιβλητικής ομορφιάς, πάνω σε κτηνοτροφικά χώματα και σε ουρανούς που πετούν περήφανοι γυπαιοί, σε γάργαρα νερά που κάποτε τα πίναμε άφοβα και μαθαίναμε τα πρώτα κολύμπα. Κάθε μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων είναι και μία γρατζουνιά στις αναμνήσεις μας, στα βιώματά μας στα αγαπημένα μας βουνά. Και γι' αυτό έχουμε υποχρέωση να τα υπερασπιστούμε. Υπερασπιζόμεστε τις οικογενειακές μας αναμνήσεις, τις φωτογραφίες που έχουν φυλάξει οι παππούδες και οι γιαγιάδες στα συρτάρια για να δείχνουν στα εγγόνια, τα ζώα, τα πουλιά και τα φυτά που είχαμε την τύχη να μην τα γνωρίσουμε μόνο μέσα από τις σελίδες ενός βιβλίου, την πρόκληση να συνεχίσουμε να ζούμε σε μία διαρκή αλληλεπίδραση με τη γη και τα αγαθά της.

Πορεία στην Βουλγάρα

Στις 10 Οκτωβρίου ο Ελληνικός Ορειβατικός Σύλλογος Καρδίτσας και η Κίνηση Πολιτών για τα Αιολικά στις ΔΕ Φουρνά και Κτημενίων, σε συνεργασία με τον Σύλλογο Γυναικών Φουρνά, τον Σύλλογο των Απανταχού Φουρνιωτών «Ο Λεπενιώτης», τον Μορφωτικό Σύλλογο Βαθύλακκου, τον Εξωραϊστικό Σύλλογο Βράχας, τον Σύλλογο Κλεισιωτών Ν. Φθιώτιδας και τον Σύλλογο Φουρνιωτών Φθιώτιδας «Το Ζαχαράκι» διοργάνωσαν πεζοπορεία διαμαρτυρίας και αλληλεγγύης στη Βουλγάρα, ενάντια στα σχέδια εγκατάστασης αιολικών σταθμών στην κορυφογραμμή του βουνού. Η πορεία ξεκίνησε από την βρύση Ζαχαράκι (Ταρζάν) και κατέληξε στην κορυφή του βουνού.

Κάνε μας μία γενική περιγραφή της βόρειας Εύβοιας, την κοινωνική σύνθεση της περιοχής, τα βασικά επαγγέλματα επιβίωσης, τη σχέση των κοινοτήτων και των χωριών με το δάσος.

Τη Βόρεια Εύβοια τη χαρακτηρίζει τόσο το πλούσιο δάσος που είχε όσο και η πρώην βιομηχανία Σκαλιστήρη που επίσης είχε. Οπότε ο κόσμος είτε είναι συνταξιούχοι βιομηχανικοί εργάτες και εργάτριες είτε ασχολιόταν με το δάσος –συλλογή ρετσίνας, μελισσοκομία κ.τ.λ.. Οπότε κάποιοι άνθρωποι έβγαζαν τα προς το ζην τους από το δάσος ενώ οι πιο νέες γενιές το απολάμβαναν και για ψυχαγωγικούς λόγους. Γενικότερα η πλειοψηφία του κόσμου αποτελείται από ηλικιωμένους με ότι αντίκτυπο έχει αυτό στη κοινωνική συνείδηση, ενώ ακόμα και οι ρετινιάδες δεν είναι ότι η ζωή τους δεν διαμεσολαβούταν καθόλου από το κράτος. Η διαμεσολάβηση λάμβανε χώρα μέσω διάφορων επιδομάτων, που υπεισέρχονται ακόμα και στην τιμή της ρετσίνας.

Περιέγραφέ μας τις εμπειρίες σας από τις ημέρες της κατάσβεσης.

Κάποιοι από εμάς είμαστε από άλλα μέρη της Εύβοιας αλλά έχοντας φίλους και συντρόφισσες στο Βορρά δεν μπορούσαμε παρά να ανέβουμε. Γενικότερα οι εμπειρίες και οι συγκινήσεις που αποκομίσαμε είναι πάρα πολλές και αρκετά δύσκολο να μεταφερθούν σε μια κόλλα χαρτί.

Μια μόνο χαρακτηριστική εμπειρία να αναφέρω. Τις πρώτες μέρες (του καυού) μετά από μια αρχική συνομιλία στη σελίδα μας στο facebook (Αυτόνομη Συλλογικότητα Εύβοιας) με παίρνει τηλεφώνω μία γυναίκα και μου λέει: «Γεια χαρά, είμαι εταιρία και θέλω να βοηθήσω στη Βόρεια Εύβοια και επειδή τους άλλους δεν τους εμπιστεύομαι μήπως μπορείς να μου πεις που μπορώ να βοηθήσω; Ό,τι μου υποδείξεις θα το κάνω, έχω πόρους...». Αφού κοκκάλωσα λίγο, της λέω: «Οκ, εγώ αναρχικός είμαι αλλά, άμα δεν θέλεις να κάνεις διαφήμιση πάνω στα καμνίνα, μπορώ να σου πω κάποιες ενέργειες με τις οποίες θα μπορούσες να βοηθήσεις...».

Εμείς επικειρούσαμε και συντονίζαμε σε διάφορα μέρη αλλά πιο πολύ βρισκόμασταν στο νότιο μέτωπο της φωτιάς, που ήταν σχετικά κοντά στο Μαντούδι. Η λειτουργία του κρατικού μηχανισμού άγγιζε τα όρια της παράνοιας. Είναι διάφοροι παράγοντες που οδήγησαν το κράτος να γίνει καταλύτης αυτής της καταστροφής. Εκτός από την πλήρη απουσία μέσων πυρόσβεσης –δηλαδή και αυτά που υπήρχαν ήταν κατεστραμμένα, π.χ. μάνικες–, ένας ακόμα παράγοντας υπέρ της καταστροφής είναι αυτή η συνήθεια που έχει αναπτύξει το κράτος στην εποχή των λοκντάουν και της κόβιντ, να βγάζει κάποιες εντολές, χωρίς καμία επαφή με την πραγματικότητα και να υπακούονται. Αυτό, κατά τη γνώμη μου, ήταν ένας ακόμα παράγοντας που οδήγησε στον όλεθρο. Ο κόσμος κάποια στιγμή αντιλήφθηκε την παραπάνω παράνοια και προχώρησε σε μια γενικευμένη ανυπακοή στις κρατικές εντολές και έτσι σώθηκε ό,τι σώθηκε.

Είχατε κάποια εμπειρία συνεργασίας με ξένες πυροσβεστικές μονάδες;

Ναι κάποιες μέρες επικειρούσαμε

“Το κράτος δεν ενδιαφέρθηκε να σβήσει τη φωτιά”

Τις πρώτες ημέρες των πυρκαγιών στην βόρεια Εύβοια αλληλέγγυοι και αλληλέγγυες από όλο το νησί και άλλες περιοχές της Ελλάδας βρέθηκαν στα μέτωπα συνεισφέροντας σε βοήθεια. Για την οργάνωση όλου αυτού του κόσμου δημιουργήθηκε ένα συντονιστικό κέντρο, αρχικά στην Κρύα Βρύση το οποίο με την πάροδο του χρόνου μεταφέρθηκε στην Αγία Άννα, υποβοηθώντας τους πυροσβέστες και τους κατοίκους στις επιχειρήσεις κατάσβεσης και στήνοντας ένα δίκτυο διανομής αγαθών στα χωριά όπου υπήρχε ανάγκη. Μιλήσαμε με τον Βαγγέλη που συμμετέχει στο Συντονιστικό Κέντρο και μας μεταφέρει την εμπειρία του.

Αύγουστος 2021, κόμβος Στροφυλιάς, Εύβοια. Μεγάλη συγκέντρωση του Σωματείου Ρητινοκαλλιεργητών-Δασεργατών, του Αγροτικού Συλλόγου Μαντουδίου-Λίμνης-Αγ. Άννας και των Επιτροπών Αγώνα Πυρόπληκτων

μαζί με την ρουμανική πυροσβεστική. Υπήρχε σίγουρα διαφορά ποιότητας και αυτό φαινόταν και από τον εξοπλισμό και τα μέσα πυρόσβεσης. Επίσης πολλοί κάτοικοι της Βόρειας Εύβοιας βίωσαν στο πετό τους από κάποιους πυροσβέστες του ελληνικού κράτους και έναν κωλοπαιδισμό, του τύπου να καίγεται το σπίτι ενός ανθρώπου και ο πυροσβέστης να του λέει «έχω εντολή να φύγω, γιατί δεν είχες καθαρίσει τα χορτάρια;»...

Ποιά ήταν η διαδικασία συγκρότησης του Συντονιστικού Κέντρου της Αγ. Άννας; Ποιός είναι ο σκοπός του και πώς συνεργάζεται με τους κατοίκους των πληττόμενων περιοχών;

Το Συντονιστικό ξεκίνησε μέσω της μεγάλης ανάγκης την ώρα του γενικευμένου χάους να υπάρξει ένα σταθερό σημείο αναφοράς για κόσμο που ήθελε να βοηθήσει σε τρία επίπεδα 1. στην κατάσβεση, 2. στη βοήθεια σε ζώα και 3. στη βοήθεια σε ανθρώπους. Για αυτό και το πλαίσισόσαν εκατοντάδες κόσμου, είτε από την Εύβοια είτε από πολλές άλλες περιοχές της επικράτειας. Αυτήν τη στιγμή έχουμε μία δικιά μας αποθήκη και βρισκόμαστε στο στάδιο διανομής των υλικών αγαθών που είχαν σταλεί σε εμάς από τον κόσμο που δεν ήθελε να διαχειριστεί την αλληλεγγύη του κανένα κράτος και κανένas δήμος. Επίσης βρισκόμαστε είτε εντός είτε σε συνεννόηση με τις συνελεύσεις αγώνα και αλληλεγγύης που έχουν δημιουργηθεί στη Βόρεια Εύβοια και στην Αθήνα.

Πώς προσεγγίζουν την καταστροφή άλλες συλλογικότητες, σύλλογοι ή σωματεία της περιοχής;

Γενικά τόσο άτομα από συνελεύσεις όσο και απλοί κάτοικοι με τους οποίους μιλάμε κανένas δεν ισχυρίζεται ότι το κράτος έκαψε επίτηδες όλη αυτήν την περιοχή, αλλά ότι όπως είδαν και με τα μάτια τους, το κράτος ποτέ δεν ενδιαφέρθηκε να σβήσει τη φωτιά.

Ποιοι είναι οι παραγωγικοί τομείς που επηρεαστήκαν από την καταστροφή;

Καταστράφηκαν αρκετοί παραγωγικοί τομείς εκτός από τους ρετινιάδες, υπήρξε καταστροφή για πολλούς κτηνοτρόφους, ελαιοπαραγωγούς, δασεργάτες και κάποιους μελισσοκόμους. Ακόμα και τα μεσαία στρώματα της περιοχής. που είναι κυρίως αφεντικά του τουρισμού, υπέστησαν πλήγμα στην κερδοφορία τους, τουλάχιστον για φέτος. Επίσης πολλά από τα σπίτια που κáπκαν ήταν εξοχικά, δηλαδή της μεσαίας τάξης της Αθήνας...

Πάνω στο κομμάτι των αναδασώσεων, των αντιπλημμυρικών έργων, γενικά της αποκατάστασης οι τοπικές κοινωνίες κρατούν τί στάση κρατούν;

Υπάρχει μία αντίδραση στους Αναδόχους και σε όλες αυτές τις νέες ονομασίες της παλιάς γνωστής λεπλασίας της φύσης και της κοινωνίας, αλλά παρόλα αυτά δεν έχει βρεθεί ο τρόπος οι αντιδράσεις αυτές να γίνουν ρεαλιστικές διεκδικήσεις και πραγματικότητα... Για παράδειγμα πριν δύο εβδομάδες το Δασαρχείο και το Κράτος είχαν διαβεβαιώσει το Σωματείο των Ρετινιάδων ότι δεν θα διαμεσολαβούσε η ΤΕΡΝΑ τα αντιπλημμυρικά έργα. Πριν μια εβδομάδα αυτό άλλαξε αλλά το Σωματείο δεν έκανε κάτι για την μεταβολή αυτών των συμφωνημένων. Κάπως αυτό αφήνει μια αρνητική παρακαταθήκη. Γενικότερα όταν λες πράγματα και δεν κάνεις κάτι προς την επίτευξή τους, ή προς την επιβολή τους, όταν έχει απέναντί σου αυτά τα ληστρικά καθάρματα-εταιρίες, αφήνεις μία πικρή γεύση ακόμα και στον κόμο σου.

Στο δημόσιο λόγο έχουν γίνει πολι απλές συνδέσεις μεταξύ φωτιών και αιολικών. Τι ακούτε όλον αυτόν τον καιρό από τους κατοίκους της περιοχής;

Όχι τόσο ως Συντονιστικό αλλά σαν Αυτόνομη Συλλογικότητα Εύ-

βοιας έχουμε υπάρξει σε αυτή την κίνηση ενάντια στα αιολικά που έχει αναπτυχθεί στην Νότια και την Κεντρική Εύβοια –άλλες συνιστώσες τις κίνησης είναι η Εταιρία Περιβάλλοντος Κύμης, ο Ορειβατικός Σύλλογος Χαλκίδας κ.α.. Οι εταιρίες έχουν δείξει τις προθέσεις τους που είναι η αιολική καταστροφή που έχουν προκαλέσει στην Νότια Εύβοια να επεκταθεί προς Κέντρο και Βορρά. Για παράδειγμα ο Ελλάκτωρ έχει πάρει μια πρώτη άδεια για τοποθέτηση περίπου 130 ανεμογεννητριών στη Δίρφυ, το Ξηροβούνι και το ελατόδασος της Σέτας και του οροπεδίου της Βρωμονέρας, ενώ άλλες αντίστοιχες εταιρίες έχουν κάνει αίτηση για τοποθέτηση αιολικών στη δημοτική ενότητα της Αγίας Άννας, το όρος Καντήλι, τον Πυξαριά και το Τέλεθριο (και οι 4 αυτές θέσεις βρίσκονται στο Βορρά). Αυτή ακριβώς η μη διασύνδεση των αγώνων είναι που βλέπουμε ως έλλειμμα. Είναι προφανές ότι ο μόνος τρόπος να σωθεί η Βόρεια Εύβοια από την αιολική λαίλαπα είναι αν σωθεί και η Κεντρική Εύβοια.

Αποκομίσσατε κάποιες εμπειρίες πάνω στο κομμάτι της προληπτικής πυροπροστασίας, πώς μπορούν να οργανώνονται πριν και κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού οι κοινότητες, της συνεργασίας με την πυροσβεστική; Ή την ανάγκη των δικτύων αλληλοβοήθειας σε τέτοιες δύσκολες στιγμές;

Δεν είμαστε αντίθετοι ή αντίθετες να περάσει η ευθύνη της δασικής πυροπροστασίας στις κοινότητες αλλά αυτό θα πρέπει αν γίνει ΜΟΝΟ αν περάσουν και οι αντίστοιχοι πόροι. Αν δεν γουστάρει το κράτος την ευθύνη της πυρόσβεσης ας αποσύρει την πολιτική του εξουσία από τις περιοχές μας και ας σταματήσουμε να πληρώνουμε φόρους έτσι, ώστε να την αναλάβουμε εμείς... Αλλά δεν μπορεί να γίνονται και τα δύο και να πληρώνουμε φόρους και να έχουμε την ευθύνη της πυροπροστασίας...

Το κομμάτι της συνεργασίας με την πυροσβεστική είναι πολύ λεπτό. Όχι μόνο για τις παραπάνω συμπεριφορές που αναφέραμε, αλλά και επειδή κατά τη διάρκεια των λοκντάουν στις περιοχές αυτές λόγω έλλειψης μπάτσων, είχαν αρμοδιότητα ακόμα και οι πυροσβέστες να κόβουν πρόστιμα. Οπότε με αυτά τα όργανα ωμής στέρησης της στοιχειώδους ελευθερίας μας, πόσο συνεργασία μπορείς να αναπτύξεις...; Δεν έχω απάντηση, απλά το θέτω ως ερώτημα...

Τέλος, σε ένα γενικότερο επίπεδο, το ζήτημα της αυτοοργάνωσης και της σποράς της εντός των κοινωνικών πρακτικών είναι το κύριο επίδικο. Απλώς για να γίνει αυτό, θα πρέπει να είσαι εκεί και να βρίσκεις λύσεις αυτοοργάνωσης στα κοινωνικά προβλήματα και να σημειώνεις και νίκες. Για παράδειγμα πως μπορεί ένας αυτοοργανωμένος αγώνας να βρει τρόπους να απαλλοτριώσει περισσότερα χρήματα από τα αφεντικά (υψηλότερα μεροκάματα) και από το κράτος (υψηλότερα επιδόματα με λιγότερους ή και καθόλου όρους); Πως μπορεί να διαχειριστεί συλλογικά και αυτοοργανωμένα αυτά τα χρήματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο; Πως μπορεί π.χ. η έμπρακτη αλληλεγγύη να γίνεται κοινωνικά αυτοοργανωμένα (π.χ. με κάποιο κοινωνικό παντοπωλείο σε κάποια χωριά) και όχι από μία σχετικά μικρή ομάδα.

Όλα αυτά είναι κάποιες προκλήσεις για τις οποίες αξίζει να παλέψουμε στο άμεσο μέλλον...

ΤΥΜΠΑΝΟΣ ΑΡΓΙΘΕΑΣ

Από “εφιάλτες” δεν ξεμένουμε ποτέ

Η καρδιά μας σκιρτά κάθε φορά που περπατάμε στον Τύμπανο τους τελευταίους μήνες. Τώρα πια σκιρτά ακόμη και στον κάμπο. Γιατί ξέρουμε, όταν βλέπουμε το χάρμα φορτηγά να μεταφέρουν εξαρτήματα ανεμογεννητριών, που πηγαίνουν. Γιατί ξέρουμε, όταν ένα ανυποψίαστο μεσημέρι στο κέντρο του Μουζακίου βλέπουμε να περνά το γερανοφόρο του Γιαννακού, που πηγαίνει. Η, τραγουδισμένη από τον Στέργιο Βλαχογιάννη, περήφανη Καράβα και η ζωγραφισμένη Οξυά τα βλέπουν όλα εκεί επάνω, να συμβαίνουν απέναντί τους. Το τσιμεντένιο κέλυφος του υποσταθμού της ΔΕΗ πάνω από τις τελευταίες φουρκέτες, τα μηχανήματα παραγωγής σκυροδέματος, το βουνό να μετατρέπεται σε χαλί και τους νέους δρόμους να σκίζουν αλλόκοτα τις πλαγιές του. Αν είχαν φωνή θα τσίριζαν, βλέποντας τη ζοφερή εικόνα από το μέλλον τους, το μέλλον των κορυφών και των νερών τους. Τα, κάποτε εξημερωμένα, άγρια άλογα της Καράβας, που τα παράτησαν οι ιδιοκτήτες τους καθώς άλλαζε το παραγωγικό μοντέλο των εποχών, τώρα μυρίζουν τον άνθρωπο και τις μηχανές του, τη νέα απειλή για το οικοσύστημα όπου περήφανα τριγυρνούν τόσα χρόνια. Τα νερά της Αργιθέας, αφού επισήμαναν την παντοδυναμία τους τον Σεπτέμβριο του 2020, διεκδικώντας απλόχερα την κοίτη τους και ξαναχαράζοντας το ρού τους, τώρα καρτερικά κρυφακούν τους ντόπους να παζαρεύουν τα τσιμέντα. Να παζαρεύουν μία ασφαλτόστρωση στο χωριό τους και πέντε μεροκάματα ξεκοιλιάσματος του βουνού που έστεκε περήφανο πάνω απ’ τα κεφάλια τους, σάμπως κάπως έτσι θα αλλάξει η μοίρα των χωριών της Αργιθέας. Όταν η σχέση σου με το βουνό εξαντλείται στο συγκυριακό καλοκαιρινό παραθερισμό σε αυτό, όταν τον χειμώνα στα χωριά οι καμινάδες που καπνίζουν είναι συντριπικά λιγότερες από τις πλάκες των νεκροταφείων, όταν οι γεροντότεροι που έχουν μείνει σε αυτά αποτελούν ζωντανές φολκλορικές εικόνες και όχι πηγή ζωντανών μαρτυριών και αναμνήσεων του τόπου, τότε αυτό που θα απομείνει είναι ένας χορός στα πρόσκαιρα γλέντια/πανηγύρια του καλοκαιριού, με τον ήχο του κλαρίνου και την ρεσιόνα να

Σχεδόν ένα χρόνο πριν, στο κεντρικό άρθρο του δεύτερου φύλλου της εφημερίδας, αναδεικνύαμε τον κομβικό ρόλο που έχει η κατασκευή του αιολικού εργοστασίου και του υποσταθμού της ΔΕΗ στον Τύμπανο Αργιθέας, στο πλαίσιο των συνολικότερων αιολικών σχεδιασμών για τα βορειοδυτικά Άγραφα. Και παράλληλα θέταμε το ερώτημα εάν οι πρόσφατες, τότε, καταστροφές από τον “Ιανό” θα επηρέαζαν την εξέλιξη αυτών των σχεδίων, είτε από άποψη κοινωνικής συναίνεσης είτε από άποψη τεχνικών και περιβαλλοντικών μελετών. Δεν προλάβαμε καν να ξεχειμωνιάσουμε και η απάντηση ήταν αμείλικτη: τα μηχανήματα άρχισαν και πάλι να δουλεύουν, ο υποσταθμός της ΔΕΗ έχει κατασκευαστεί, τα εξαρτήματα των ανεμογεννητριών ανεβαίνουν στο βουνό. Ο Τύμπανος, λοιπόν, γίνεται ο τόπος της ήττας μας, εκεί όπου ο εφιάλτης για τα βουνά μας αποκτά πρόσωπο. Απεχθές, θρασύ, επενδυτικό.

συνοδεύει τραγούδια που εμπνεύστηκαν και αφηγήθηκαν την ιστορία αυτού του τόπου, των βουνών, των νερών, των εθίμων. Και που ύστερα ξεχάστηκαν.

Παρόλ’ αυτά κάποιοι και κάποιες το προσπάθησαν όλους τους προηγούμενους μήνες. Μέσα στο καλοκαίρι ανέβηκαν δύο φορές επάνω στον Τύμπανο, μαζικά και αυτοοργανωμένα. Έθεσαν ερωτήματα στους Αργιθεάτες και στις Αργιθεάτισσες, αμφισβήτησαν την απαγόρευση κυκλοφορίας στο βουνό που επέβαλλε η αστυνομία προστατεύοντας τα εργοτάξια, κάποιοι από αυτούς βρέθηκαν και φορτωμένοι στις πλάτες τους με κατασκευασμένες κατηγορίες περιμένοντας να οριστεί δικάσιμος. Αλλά ήταν εκεί ξανά και ξανά. Και στο βουνό και στην πόλη, κάνοντας παρεμβάσεις σε εκείνες τις διοικητικές υπηρεσίες οι οποίες εκδίδοντας τις σχετικές άδειες άνοιξαν τον δρόμο για να κατασκευαστεί ο υποσταθμός της ΔΕΗ και το αιολικό εργοστάσιο.

Η πρώτη πανελλαδική διαδήλωση στον Τύμπανο

Στις 6 Ιουνίου καλείται από την Ανοικτή Συνέλευση η πρώτη πανελλαδική διαδήλωση στον Τύμπανο. Έχει περάσει ένας χειμώνας με το νομό πληγμένο από τα πλημμυρικά φαινόμενα του Σεπτεμβρίου, με την απαγόρευση κυκλοφορίας να δημιουργεί ένα αποστειρωμένο περιβάλλον για την απόρριψη εξέλιξη των εργασιών και με την ΔΕΗ Ανανεώσιμες από τη μία να καταστρέφει το βουνό και από την άλλη να εμφανίζεται σαν καλοθελητής που θα βοηθήσει στην αποκατάσταση των ζημιών. Όχι βέβαια αυτών που η ίδια προκαλεί, αλλά αυτών που προκάλεσε

η νεροποντή. «Οι μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες εν μέσω πανδημίας και εκμεταλλευόμενες το lockdown και τα μέτρα περιορισμού που ήταν σε ισχύ για αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα κάνουν χρυσές δουλειές, γεμίζοντας τις τσέπες τους και καταστρέφοντας τη φύση. Οι εργασίες μετατροπής πολλών βουνών σε απέραντα βιομηχανικά τοπία από τσιμέντο και ανεμογεννήτριες όχι μόνο δεν σταμάτησαν αλλά εντάθηκαν. Η περίπτωση των Αγράφων είναι από τις πιο χαρακτηριστικές. Ενώ όλο το προηγούμενο διάστημα εξαιτίας γραφειοκρατικών προβλημάτων αλλά και λόγω της διογκούμενης κοινωνικής πίεσης και αντίστασης στα σχέδια κράτους και επενδυτών, οι εργασίες ή είχαν σταματήσει ή προχωρούσαν ελάχιστα, εν μέσω του lockdown και μέχρι σήμερα προχωράνε με πολύ γρήγορα βήματα. Η περιοχή όπου σχεδιάζεται να εγκατασταθεί ο υποσταθμός στον «Τύμπανο» -που παίζει κεντρικό ρόλο στον σχεδιασμό για μετατροπή της περιοχής σε βιομηχανική ζώνη από ανεμογεννήτριες- έχει μετατραπεί σε πραγματικό εργοτάξιο. Όλο το βουνό έχει φαγωθεί, δεκάδες μηχανήματα καθημερινά το λεηλατούν. Σκειούριτι φυλάνε τις εγκαταστάσεις και κάμερες εποπτεύουν τις χρυσές δουλειές των επενδυτών», διαβάζουμε

Όλα αγοράζονται και όλα πουλιούνται

Το παρακάτω άρθρο που διαβάσαμε στον τοπικό ενημερωτικό ιστότοπο karditsalive.net δεν χρειάζεται περαιτέρω σχολιασμό. Παρά μόνο ότι η ντροπή πια δεν κρύβεται, αλλά αναρτάται σε «ευανάγνωστες πινακίδες». Εκείνοι τους έδωσαν τον Τύμπανο, και οι άλλοι τους ευχαριστούν με λίγη ασφαλτο και λίγο τσιμέντο.

«Περί αποδοχής δωρεάς συνολικού ποσού 100.000 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) που θα διατεθεί για εκτέλεση εργασιών ασφαλτοστρώσεων και τσιμεντοστρώσεων στην κοινότητα Δρακότρυπας από την εταιρεία «ΔΕΗ Ανανεώσιμες» κλήθηκε και αποφάσισε ομόφωνα θετικά σε δια περιφοράς συνεδρίαση η Οικονομική Επιτροπή του Δήμου Μουζακίου.

Όπως αναφερόταν στην εισήγηση του θέματος η ΔΕΗ Ανανεώσιμες (Υπηρεσία Αιολικού Πάρκου Καρδίτσας) με έγγραφο της έκανε γνωστό ότι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, προτίθεται να δωρίσει προς το Δήμο Μουζακίου το ποσό των 100.000,000 ευρώ (με το ΦΠΑ), για την εκτέλεση εργασιών ασφαλτοστρώσεων και τσιμεντοστρώσεων όπου απαιτείται στη Τ.Κ. Δρακότρυπας.

[...] Επίσης, θα πρέπει να αναρτηθεί σε εμφανές σημείο του έργου ευαγγέλιση πινακίδα που θα μνημονεύει την δωρεά της εταιρείας.

Σημειώνουμε ότι νωρίτερα το Τοπικό Συμβούλιο της Τ.Κ. Δρακότρυπας με το αρ.φ. 41/19.08.2021 πρακτικό συνεδρίασης της εισηγήθηκε την αποδοχή της ανωτέρω δωρεάς για το συγκεκριμένο σκοπό.»

στο κάλεσμα της διαδήλωσης. «Ακόμα και οι πλημμύρες και οι γιγαντιαίες καταστροφές στην περιοχή δεν τους σταμάτησαν. Την ίδια στιγμή που στις δίπλα περιοχές ο κόσμος δεν είχε σπίτι να μείνει, δρόμο για να βαδίζει, που ήταν αποκλεισμένος για μέρες χωρίς καμία βοήθεια, τα συνεργεία των επενδυτών συνέχιζαν να σκάβουν το βουνό».

Διακόσιοι άνθρωποι θα ανέβουν στο βουνό. Θα περάσουν από το εργοτάξιο κατασκευής του υποσταθμού της ΔΕΗ, θα φωτογραφηθούν από ένα τσούρμο ασφαλίτες που κρύβονται πίσω από διμοιρίες και τα βουνοχάλικα των έργων, θα κινηθούν προς τη θέση «Αέρας-αφεντικό» όπου βρίσκονται σε εξέλιξη τα έργα για το αιολικό εργοστάσιο. Σε έναν από αυτούς τους χωμάτινους δρόμους που προέκυψαν πρόσφατα, μέσα από το ίσιωμα των πλαγιών για να περάσουν τα εξαρτήματα των ανεμογεννητριών, το αστυνομικό μπλόκο θα απαγορεύσει την πρόσβαση στο βουνό, θα επιτεθεί αναίτια με χημικά προκαλώντας την αναπόφευκτη άμυνα των διαδηλωτών χρησιμοποιώντας αυτό που απλόχερα προσφέρει η φύση σε αυτό το υψόμετρο: τις πέτρες. Αυτή η άμυνα των 30 δευτερολέπων, ίσα για να οπισθοχωρήσουν συγκροτημένα οι διαδηλωτές, θα χρησιμοποιηθεί τις επόμενες ημέρες για να στηθεί μία δικογραφία για 17 ανθρώπους που είτε συμμετείχαν, είτε δεν ήταν καν παρόντες (!), στη διαδήλωση. Οι πρώτες κλήσεις για ανωμοτί καταθέσεις φτάνουν στα όπια την εβδομάδα πριν τη νέα πανελλαδική διαδήλωση που έχει καλεστεί. Και επειδή δεν πιστεύουμε στην τύχη, και έχουμε σοβαρούς λόγους να θεωρούμε ότι ούτε η ασφάλεια της Καρδίτσας πιστεύει σε αυτήν, οι κλήσεις αυτές ήταν μία κίνηση της αστυνομίας ενόψει της νέας διαδήλωσης που προγραμματίζονταν, μία κίνηση περιορισμού και τρομοκράτησης κάποιων ανθρώπων που είχαν συμμετάσχει στην πρώτη και σκέφτονταν να το κάνουν και στην δεύτερη. Μία αγχώδης κίνηση μπροστά στη μαζικότητα των νέων καλεσμάτων.

Δεύτερη πανελλαδική διαδήλωση στον Τύμπανο

Κάτι παραπάνω, λοιπόν, από έναν μήνα μετά την πρώτη διαδήλωση, εκατοντάδες

άνθρωποι θα ξαναβρεθούν στον Τύμπανο. Με περισσότερες ανακοινώσεις συμμετοχής αυτήν την φορά, με περισσότερο πείσμα απέναντι στις αστυνομικές και εισαγγελικές μηχανορραφίες που μόλις έχουν δημοσιοποιηθεί: η Ανοικτή Συνέλευση, η Επιτροπή Αγώνα Αγραφιωτών, το Δίκτυο Φορέων και Πολιτών για την Προστασία των Αγράφων, η Περιβαλλοντική Κίνηση Εξόρμηση για την Προστασία του Χωριού της Οξυάς, το Συντονιστικό Αγώνα Αγράφων, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Νεοχωρίου, η Πρωτοβουλία Κατοίκων Αργιθέας, κάτοικοι από την Βαλαώρα Ευρυτανίας, η Πρωτοβουλία Κατοίκων Αθίνας για την Προστασία των Αγράφων, η Συνέλευση για την Υπεράσπιση των Βουνών, το περιοδικό Ευτοπία, η Ανοικτή Περιβαλλοντική Συνέλευση της Λιβαδειάς «Ανεμόμυλος», ο Αθηναϊκός Ορειβατικός Σύλλογος, η αντιεξουσιαστική ομάδα Δυσήνιος Ίππος από την Πάτρα. «Με τις περισσότερες νομικές και γραφειοκρατικές ενστάσεις που έχουν κατατεθεί για τα έργα να έχουν διευθετηθεί (ή απλά να έχουν ξεπεραστεί στην πράξη, καθώς οι εργασίες συνεχίζονται) είναι η στιγμή να πειραματιστούμε με την άμεση δράση στο πεδίο όπου γίνονται τα έργα. Η καρδιά μας σκιρτά κάθε φορά που περπατάμε στον Τύμπανο τους τελευταίους μήνες. Αυτό το καλοκαίρι να γεμίσουμε τα βουνά της Αργιθέας με τα περπατήματά μας, να νιώθουν οι εργολάβοι και οι εταιρείες σκειούριτι τη συνεχή παρουσία και απειλή μας. Γιατί εάν σε εκείνα τα μέρη βρέθηκαν κάποιοι διατεθειμένοι να ενοικιάσουν τη γη για 30 (χαλάδες) αργύρια τον χρόνο, κάποιοι άλλοι και κάποιες άλλες θα δώσουμε τη μάχη μέχρι τέλους», έγραφε το κάλεσμα των «εραστών των Αγράφων».

Εκείνη την Κυριακή ένας συννεφιασμένος Τύμπανος υποδέχτηκε τους διαδηλωτές. Η διαδρομή ίδια, μόνο που αυτή τη φορά στο εργοτάξιο του υποσταθμού το τσιμεντένιο κέλυφος του κτιρίου είχε ήδη υψωθεί, τσιμεντώνοντας μαζί και τις καρδιές μας. Ο χωμάτινος δρόμος προς το εργοτάξιο του αιολικού σταθμού και πάλι μπλοκαρισμένος από την αστυνομία. Αλλά και περαιτέρω διαπлатυσμένος σε σχέση με την προηγούμενη φορά. Αποτύπωμα μίας σκληρής πραγματικότητας, της ταχείας εξέλιξης των έργων τους τελευταίους μήνες παράλληλα με τις πρώτες ανεπιβεβαίωτες (τότε) πληροφορίες ότι μέσα στον Αύγουστο θα ανέβαιναν οι ανεμογεννήτριες στο βουνό. Στην επιστροφή, αυτό το παράγωγο του βουνού που γράφαμε και παραπάνω, η πέτρα, απέκτησε μία ανέλπιτη χρησιμότητα καταιεσής του ασφαλτόδρομου που ενώνει τα χωριά της Αργιθέας, μπλοκάροντας τις κλούβες που ακολουθούσαν τη διαδήλωση. Πήραμε τον δρόμο της επιστροφής. Πονεμένοι.

Αριστερά, η διαδήλωση στις 6 Ιουνίου στον Τύμπανο, το αστυνομικό μπλόκο απαγόρευσης της πρόσβασης προς το σημείο των έργων και η επίθεση με χημικά στους συγκεντρωμένους. Από κάτω, καταγραφή με drone, τον Ιούλιο, του αιολικού εργοστασίου στη θέση “Αέρας-Αφεντικό”.

Η Σαράνταινα καταστρέφεται

Η Γραμμένη Οξυά είναι ένα πανέμορφο βουνό, χωμένο ανάμεσα στους πιο γνωστούς ορεινούς όγκους της Ρούμελης. Γνωστή, όπως μαρτυρά εξάλλου και το όνομά της, για το πυκνό δάσος οξυάς που την καλύπτει, το νοτιότερο στην Ευρώπη μετά από αυτό της Σικελίας, όπου μπορείς να συναντήσεις και κάποιες από τις ψηλότερες οξυές της Ελλάδας, που ξεπερνούν σε ύψος και τα 40 μέτρα! Οι Οξυές φυτρώνουν μέχρι τα 1.700 μέτρα υψόμετρο και από εκεί και επάνω συναντάμε υποαλπικά λιβάδια με χορτολιβαδική βλάστηση όπου φυτρώνουν πολλά και ενδιαφέροντα είδη, καθώς η Γραμμένη Οξυά είναι ένα χωματοβούνι, σε αντίθεση με τον Τυμφορηστό και τα Βαρδούσια που το έδαφός τους αποτελούνται από ασβεστολίθους. Η ψηλότερη κορυφή της είναι η Σαράνταινα στα 1.923 μ., γι' αυτό πολλές φορές το βουνό συναντάται και με αυτό το όνομα. Σε ολόκληρη την κορυφογραμμή της σχεδιάζονται αιολικά εργοστάσια. Ενώ αυτά τα σχέδια συναντούν εδώ και χρόνια τις αντιδράσεις της τοπικής κοινωνίας, και η επιτροπή περιβάλλοντος της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας έχει απορρίψει την Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου από τον Δεκέμβριο του 2020, τον Ιούνιο ο δασάρχης Καρπενήσιου

εκδίδει πρωτόκολλο εγκατάστασης (όπως έκανε και στην περίπτωση της Νιάλας, στα Άγραφα) σε μία θυγατρική εταιρεία της ΤΕΡΝΑ για την έναρξη εργασιών στη θέση «Παλιόλακα», πάνω από την Άμπλιανη. Ο Σύλλογος Κρικελιωτών Ευρυτάνων, η Πρωτοβουλία για την Υπεράσπιση της Οίτης και της Γραμμένης Οξυάς και η Πρωτοβουλία για την Υπεράσπιση της Ορεινής Δυτικής Φθιώτιδας καλούν την επομένη σε συγκέντρωση στο σημείο όπου τα μηχανήματα ξεκίνησαν τη διάνοιξη δρόμου πάνω στο βουνό, ενώ τις επόμενες ημέρες, ύστερα από την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που καταθέτει ιδιώτης κατά της ΤΕΡΝΑ, το πρωτοδικείο εκδίδει προσωρινή διαταγή αναστολής των εργασιών μέχρι να εκδικαστεί η υπόθεση. Παρόλο αυτά, μέχρι τη στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές, τα μηχανήματα εξακολουθούν κανονικά να δουλεύουν και να καταστρέφουν το βουνό. Όταν η δικαιοσύνη εκδίδει αποφάσεις χωρίς να ενδιαφέρεται για την εφαρμογή τους, όταν η αστυνομία καλύπτει τον εργολάβο που καταστρέφει το βουνό και αρνείται να ελέγξει εάν έχει τις απαιτούμενες άδειες, η άμεση δράση με το μπλοκάρισμα των εργασιών είναι η μόνη πραγματική προοπτική για να υπερασπιστούμε τα βουνά.

Η Σαράνταινα πριν και μετά. Φωτογραφίες, facebook Ελεύθερα βουνά χωρίς αιολικά

Το “μπλόκο Νυμφαίου”, μία σημαντική εμπειρία αγώνα

Ένα από τα πιο ενδιαφέροντα εγχειρήματα άμεσης δράσης για την υπεράσπιση των βουνών ήταν αυτό που έλαβε χώρα στις αρχές του καλοκαιριού, για σχεδόν ενάμιση μήνα, στο Νυμφαίο της Φλώρινας. Στα μέσα του περασμένου Μάη η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας εξέδωσε άδεια στην εταιρεία «Αιολικό Πάρκο Αεροράχη ΑΕ» (συμφερόντων μίας πορτογαλικής εταιρείας αιολικών επενδύσεων) για την εγκατάσταση αιολικού εργοστασίου στη θέση «Αετός-Αεροράχη», ισχύος 14,28MW με πέντε ανεμογεννήτριες.

Το συγκεκριμένο έργο δεν είναι το μόνο στην περιοχή καθώς σχεδιάζεται και ένα αντίστοιχο στη θέση «Αεροράχη-Νυμφαίο». Η γειτνίαση αυτών των δύο αιολικών θα έχει συσσωρευτικές επιπτώσεις στο ευρύτερο οικοσύστημα της περιοχής, -το οποίο αποτελείται από πυκνά δάση οξιάς όπου διαβιούν άγρια ζώα και σπάνια πτηνά- καθώς βρίσκονται και σε άμεση γειτνίαση με το καταφύγιο του Αρκτούρου στο οποίο φιλοξενοούνται 45 αρκούδες και λύκοι που δεν μπορούν να ενταχθούν στο φυσικό τους περιβάλλον. «*Η όχληση που θα προκαλέσει η εγκατάσταση και η λειτουργία των ανεμογεννητριών θα στρεσάρει τα ζώα χωρίς να έχουν τη δυνατότητα διαφυγής από το σημείο*», αναφέρει η οργάνωση σε ανακοίνωσή της.

Με όλα αυτά στο μυαλό τους

και ενώ εκκαφικά μηχανήματα ανέβηκαν στο βουνό προκειμένου να ξεκινήσουν άμεσα τη διάνοιξη εργοταξιακού δρόμου μέσα στο δάσος, προς το σημείο όπου σχεδιάζεται το έργο, κάτοικοι της περιοχής συγκεντρώθηκαν εκεί μπλοκάροντας τις εργασίες. Παράλληλα περιβαλλοντικές οργανώσεις (Αρκτούρος, Καλυψώ) και τοπικοί σύλλογοι κατέθεσαν αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στο πρωτοδικείο της Φλώρινας πετυχαίνοντας την προσωρινή αναστολή των εργασιών μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης μέσα στον Ιούλιο. Αλλά δεν έμειναν μόνο στις νομικές κινήσεις. Οργάνωσαν βάρδιες στη στροφή του επαρχιακού δρόμου Αετού-Νυμφαίου, μην επιτρέποντας οποιαδήποτε εργασία να ξεκινήσει, έστω και στα μουλωχτά. Δεν ξέρουμε αν σε αυτήν την απόφαση τους οδήγησε η έλλειψη εμπιστοσύνης στους θεσμούς και η πίστη στα δικά τους μέσα, αλλά εκ των υστέρων μπορούμε να πούμε ότι δεν είχαν και άδικο. Μέσα στον Ιούνιο, κατά την εκδίκαση της δικαστικής προσφυγής που είχαν κάνει, η εταιρεία παρουσίασε ένα έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του υπουργείου Ενέργειας, το οποίο εστάλη την προηγούμενη μέρα του δικαστηρίου, σύμφωνα με το οποίο ο νόμος περιβαλλοντικής αδειοδότησης δεν χρειάζεται να εφαρμοστεί στο συγκεκριμένο έργο.

Το συγκεκριμένο τμήμα του

υπουργείου -και πιο ειδικά ο διευθυντής του Δημόπουλος- ακολουθίσε παρόμοια τακτική κάλυψης και διευκόλυνσης αιολικών επενδυτών στην περίπτωση της Νιάλας και του Βοϊδολήβαδου. Τον Δεκέμβριο του 2019 είχε αποφασίσει ότι δεν χρειάζονται οι νέες, τροποποιημένες περιβαλλοντικές μελέτες (Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση) που είχαν ζητηθεί από τις εταιρείες (καθώς οι αρχικές τους ήταν ελλιπέστατες και ατεκμηρίωτες), παρακάμπτοντας έτσι τη Διεύθυνση Βιοποικιλότητας του υπουργείου η οποία αρνούνταν να τις εγκρίνει.

Προφανώς η θεσμική κάλυψη του υπουργείου άνοιξε τον δρόμο για την απόρριψη του αιτήματος αναστολής των εργασιών και μετά από λίγες ημέρες, έπειτα από μία τεράστια αστυνομική επχείρηση που πραγματοποιήθηκε τα ξημερώματα, οι κάτοικοι που περιφρουρούσαν εκείνη τη στιγμή το μπλόκο του Νυμφαίου απομακρύνθηκαν. «Το μπλόκο του Νυμφαίου έπεσε» ανέφεραν εκείνες τις ημέρες στις ανακοινώσεις τους οι κάτοικοι. Ωστόσο το συγκεκριμένο εγχείρημα ήταν μία σημαντική εμπειρία οργάνωσης του αγώνα στο πεδίο όπου σχεδιάζονται οι εργασίες. Ήταν μία ουσιαστική κίνηση μπλοκαρίσματος των μηχανημάτων και παράλληλα δημιουργίας του εδάφους για την συνάντηση και οργάνωση των ανθρώπων που επιθυμούν να εμπλακούν στην υπεράσπιση του τόπου τους.

Φωτογραφία, facebook Μπλόκο Νυμφαίου

Απορρίφθηκε το σχέδιο εγκατάστασης 106 α/γ σε νησίδες του Αιγαίου

Στα τέλη της περασμένης άνοιξης απορρίφθηκε από το υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας το αίτημα της εταιρείας «Κυκλαδικά Μελέτημα Α.Ε.» για την εγκατάσταση 106 ανεμογεννητριών σε 14 νησίδες μεταξύ Κυκλάδων και Δωδεκανήσων, ισχύος 486MW. Το επονομαζόμενο και «Aigaio Project» περιελάμβανε ανεμογεννήτριες ύψους έως και 190 μέτρων και συνοδευτικά έργα όπως η κατασκευή 70 χιλιομέτρων οδικού δικτύου, 14 λιμανιών και ελικοδρομίων, πλήθος κτιρίων και δεξαμενών, εγκατάσταση μόνιμου έντονου φωτισμού τη νύχτα. «Για πρώτη φορά ολόκληρο το έργο (ανεμογεννήτριες,

δρόμοι, συνοδά έργα κ.ά.) σχεδιάζεται εντός του πλαισίου προστατευμένων περιοχών. Επίσης, για πρώτη φορά το έργο εξαφανίζει το βασικό χαρακτηριστικό για το οποίο οι νησίδες είναι προστατευόμενες: την απουσία ανθρωπίνων δραστηριοτήτων! Σε όλο τον πλανήτη, αντίστοιχες νησίδες είναι αυστηρά προστατευόμενες και η μόνη δραστηριότητα που επιτρέπεται είναι η επιστημονική έρευνα (κι αυτή με πολλές προφυλάξεις ώστε οι ερευνητές να μην ενοχλήσουν και να απομακρυνθούν όσο το δυνατόν πιο σύντομα –ειδικά τη νύχτα, όταν είναι εξαιρετικά σημαντικό να μην χρησιμοποιούνται

φώτα)», αναφέρει σε ανακοίνωσή της η Ορνιθολογική Εταιρεία. «Κανένα μέτρο μετριασμού ή επανορθωτικό δεν μπορεί να εφαρμοστεί πάνω στον περιορισμένο χώρο των μικρών νησίδων. Το πιθανότερο είναι πως η εφαρμογή μέτρων θα οδηγήσει στην εγκατάλειψη των νησίδων από τα προστατευόμενα είδη, δηλαδή το προστατευτέο αντικείμενό τους. Το κύριο πρόβλημα του έργου, ότι «ανοίγει» στη συνεχή ανθρώπινη δραστηριότητα περιοχές που για χιλιάδες χρόνια ήταν απρόσιτα φυσικά καταφύγια, δεν μετριάζεται. Οι μικρές απομονωμένες νησίδες του Νότιου Αιγαίου -τα «Γκαλαπάγκος

της Μεσογείου»- είναι σημαντικά-τες ακριβώς λόγω της απομόνωσής τους. Μάλιστα το έργο ευθαρσώς δηλώνει ότι θα εντατικοποιήσει την ανθρώπινη χρήση και την αλλοίωση των οικοσυστημάτων με ξενικά είδη φυτών, μόνιμες παροχές νερού και άλλα μέτρα δήθεν αναβάθμισης τα οποία όμως είναι απαράδεκτα στο ιδιαίτερο «σκληρό» περιβάλλον των μικρών νησίδων».

Ενώ λοιπόν η Γενική Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Πολιτικής του υπουργείου απέρριψε το project στις νησίδες του Αιγαίου, στην συνάντηση της Περιφερειακής Ομάδας της Κεντροανατολικής και Νισιο-

ανατολικής Ευρώπης (NSI East) ο εκεί εκπρόσωπος του υπουργείου Περιβάλλοντος υποστήριξε την ύπαρξη του «Aigaio Project» στα «Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος» (PCI) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Και τα άρθρα που δημοσιεύτηκαν τις επόμενες ημέρες στον οικονομικό και πολιτικό τύπο, τα οποία αναφέρονται σε «προσωρινά, διαδικαστικά τύπου εμπόδια» και αποτυπώνουν την πεποίθηση του ενεργειακού λόμπι ότι το έργο θα προχωρήσει, δίνουν το στίγμα ότι ο αγώνας προστασίας των νησίδων του Αιγαίου έχει ακόμα δρόμο μπροστά του.

Βρε περιπτεράκι

του Κώστα Αλεξίου

Πόσα χιόνια βροχές και αέριδες έχεις ζήσει ρε περιπτερακι;! Είδες το χωριό να ξενιτευεται, να ερηνώνει, να ξαναγεμίζει φωνές και παιδιά μονο το καλοκαιράκι. Καποτε ήσουν ανοιχτό, θυμάμαι τον παππού να με στέλνει για τσιγάρα, όταν ερχόμουν στο χωριό. Τα γεροντάκια να αράζουν σε ένα ξύλινο τραπέζι πλάι σου. Φρεσκοβαμενο και περιποποιημένο καρτερούσες τον κόσμο που επέστρεφε στην όμορφη ορεινή γη. Κι έπειτα απέμεινες βουβό μεσ’ του καιρού την ερηνιά. Τώρα εκεί πάνω σαν

στοικειά. Το σχολείο το όμορφο, χτισμένο με πέτρα, οι εκκλησίες οι παλιές, τα έρρημα σπιτάκια τα μισογκρεμισμένα, το περίπτερο. Τόποι, ορόσημο της ομορφιάς, της Ιστορίας και της εγκατάλειψης. Τόποι που αφού οι καπιταλιστικές σχέσεις τους ερήμωσαν, τώρα έρχονται οι δαγκάνες και τα μεπατά των αιολικών να ρημάζουν τη φύση, τα ελάτια τις κορφές και τα ποτάμια που μέρα και νύχτα συνεχίζουν ακατάπαυστα το αιώνιο βουντό τους. Φυλακτή Καρδίτσας, Άγραφα! Να μην μας μείνουν μόνο οι αναμνήσεις.

Ανεμογεννητριιών ιστορίες

του Τάκη Ντάσιου

Ιστορίες του βουνού και της θάλασσας

Κάποτε τα ξέβγαλε η θάλασσα, το κύμα τα ‘φερε σε ασφαλές λιμάνι και στο τέλος τα έσυραν παρα-έξω οι άνθρωποι. Άγνωστο είδος στις δικές μας θάλασσες, τ’ άφησαν εκεί και είπαν να ρωτήσουν τους «Βόρειους».

Όταν τα ψάρια βγήκαν στη στεριά.

Μετά από καιρό, οι άνθρωποι τα έστησαν όρθια και αυτό άρεσε στα ανεμογεννήματα, γιατί βγήκαν πολύ ψηλά, τόσο ψηλά που ξέφυγαν από την επίβλεψη των ανθρώπων-φυλάκων και είδαν ότι μπορούσαν να συνομιλούν, μέσω του ανέμου, με τον ίδιο τον Θεό.

Οι μικροσκοπικοί άνθρωποι από κάτω, νάνοι σε σχέση με τα τερατόμορφα κήτη, φώναζαν αλλά δεν ακούγονταν, τρώμαξαν και τα ονόμασαν «ανεμογεννήματα», επειδή τά ‘φερε ο άνεμος.

Καθώς σήκωσαν κεφάλι..

Τα ανεμογεννήματα με τα γιγάντια περυγία τους, ολοένα ορθώνονταν και δυνάμωναν όσο πιο ψηλά ανέβαιναν, αναζητώντας όλο και πιο πολύ την επικοινωνία με τον αέρα. Απέκτισαν γερή πατημασιά με την βοήθεια των ανίσχυρων ανθρωποειδών, που δεν διερωτήθηκαν το «πώς», το «γιατί» και το «διότι..» και βρέθηκαν να έχουν γεμίσει όλα τα βουνά μας.

«Στου κουφού τη πόρτα όσο θέλεις βρόντα».

Μετά, ο τόπος των ανθρώπων άλλαξε, γέμισε άνεμο-γίγαντες, που ανεξέλεγκτα διαφέντευαν τα βουνά και οι άνθρωποι, που στην αρχή τα καλοδέχτηκαν, γρήγορα έγιναν δούλοι τους. Στο τέλος, με την φθορά που επήλθε στο περιβάλλον, τίποτα δεν ήταν πια ίδιο, δεν ήταν φυσικό, όπως πριν!

Και τότε ήταν αργά!

Ο Τάκης Ντάσιος, διδάκτωρ πολιτισμού, γράφει το μπλογκ "Ορεινογραφίες: άνθρωποι και βουνά, βουνά και άνθρωποι" (oreinografies.wordpress.com), και μοιράζεται μαζί μας βουνίσιες ιστορίες στις οποίες πέρα από την κατάρκτηση κάποιας κορυφής τον απασχολεί ο τρόπος προσέγγισης κάθε ορεινού συγκροτήματος. Μελετά τη φύση και τους ανθρώπους της. Είναι συγγραφέας του βιβλίου-λευκώματος "Στ' Άγραφα", εκδόσεις Μίλτος.

Η “άλλη” ανάπτυξη που θέλουμε για τα Άγραφα

του Παντελή Μανώλη

προέδρου του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Καρδίτσας (ΕΟΣΚ)

Τα τελευταία χρόνια, όπως όλη η ορεινή Ελλάδα, έτσι και στα Άγραφα υπάρχει μια μεγάλη πληθυσμιακή συρρίκνωση, συνέπεια της ανυπαρξίας πολιτικής διατήρησης και ανάπτυξης της ορεινής κοινωνίας από την πολιτεία. Έτσι βλέπουμε εγκαταλελειμμένα σχεδόν χωριά, με κατοίκους κυρίως υπερήλικες, χωρίς σχολεία, χωρίς νέους ανθρώπους που θα ήθελαν να ζήσουν στον τόπο τους, αλλά δεν υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

Και δεν φτάνει όλη αυτή η εγκατάλειψη από την πολιτεία, τελευταία δέχονται μια βάνausη επίθεση από τους επενδυτές της λεγόμενης «πράσινης» ανάπτυξης.

Άδειες ξεφυτρώνουν καθημερινά, για αιολικά στα βουνά μας, για φωτοβολταϊκάστα στα λιβάδια μας και μικρά υδροηλεκτρικά σε όλα τα ποτάμια μας και όλοι αυτοί μας υπόσχονται την πολυπόθητη ανάπτυξη!!!

Αλλά για ποια ανάπτυξη μιλάμε, όταν θα έχουν ισοπεδωθεί τα βουνά μας, θα έχουν ρημάξει τα βοσκοτόπια μας, θα έχουν ξεραθεί τα ποτάμια και τα ρέματά μας, όταν θα έχει αλλάξει μορφή αυτή η σπάνια άγρια ομορφιά των κορυφογραμμών, των αλπικών λιβαδιών, της αέναης κίνησης των νερών και των άγριων πουλιών και θα έχει καταστραφεί ανεπανόρθωτα η βιοποικιλότητα;

Όλοι εμείς που αγαπάμε τα Άγραφα, που ζούμε σ’ αυτά, που αναπνέουμε τον αέρα τους, κάπως αλλιώς την φανταζόμαστε αυτήν την περιβόητη

ανάπτυξη, που πολλοί την ευαγγελίζονται αλλά λίγοι την πιστεύουν...

Ονειρευόμαστε μια άλλου είδους ανάπτυξη, όπου τον πρώτο λόγο θα τον έχει ο απέραντος σεβασμός σε αυτόν τον τόπο, σε όλες τις μορφές ζωής, στο φυσικό περιβάλλον και στην βιοποικιλότητα.

Το ερώτημα που προκύπτει είναι, υπάρχει αυτή η πρόταση; Είναι ρεαλιστική;

Πιστεύουμε ότι είναι απόλυτα εφικτή, αρκεί να υπάρχει η βούληση και οι κατάλληλες συνέργειες. Θεωρούμε ότι ο συνδυασμός δράσεων είναι ο πυλώνας της ήπιας ανάπτυξης, ίσως ο μοναδικός, των ορεινών περιοχών. Είναι η διατήρηση και η επαναφορά των παραδοσιακών ασχολιών της υπαίθρου, γεωργία, κτηνοτροφία, μελισσοκομία, δενδροκομία, κ.τ.λ. σε συνδυασμό με τον ήπιο (ή εναλλακτικό, όπως συνηθίζεται να λέγεται τελευταία) τουρισμό.

Στα Άγραφα έχουμε ένα από τα πέντε καθαρότερα οικοσυστήματα του πλανήτη, σύμφωνα με την UNESCO, ένα υπέροχο δασωμένο τοπίο στα χαμηλά, απόκρημνες χαράδρες, κόψεις και απότομα βουνά στα ψηλά, έχουμε τέσσερις λίμνες, έχουμε τρία μεγάλα ποτάμια και δεκάδες μικρότερα, έχουμε ιαματικές πηγές και κυρίως έχουμε ένα brandname που λέγεται Άγραφα, που περιμένει να το αξιοποιήσουμε με ήπιους τρόπους προς όφελος της τοπικής κοινωνίας.

Σε πολλές από τις «μειονεκτικές» περιοχές όπως είναι τα Άγραφα, αυτός

ο συνδυασμός των παραδοσιακών ασχολιών με τον εναλλακτικό τουρισμό, μπορεί να αναδειχτεί σε κύρια οικονομική δύναμη και να άρει την οικονομική και κοινωνική απομόνωση. Με τον κατάλληλο προγραμματισμό είναι δυνατό να αποτελέσει βασικό παράγοντα περιφερειακής ανάπτυξης, χωρίς επιπτώσεις στην φυσική και πολιτιστική ταυτότητα. Είναι ίσως ο μοναδικός τρόπος αντιστροφής της πληθυσμιακής συρρίκνωσης και της μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας για κάποιες περιοχές του ορεινού όγκου. Μια τέτοια προοπτική δίνει ευκαιρίες για απασχόληση μέσα από μια αειφόρο εκμετάλλευση ήδη υπαρχόντων φυσικών πόρων, με χαμηλό κόστος δημιουργίας και συντήρησης των υποδομών.

Είναι σε όλους μας γνωστό, ότι αυτό το μοντέλο ανάπτυξης ακολουθείται ήδη με πολύ μεγάλη επιτυχία από πολλές χώρες της Ευρώπης και όα μόνο (ακόμα και από την Αλβανία). Η περιοχή των Αγράφων, συγκεντρώνει όλες τις δυνατότητες για την προοπτική οικότουριστικής ανάπτυξης επειδή προσφέρει άφθονες δυνατότητες συντήρησης μονοπατιών και δημιουργίας οικότουριστικών εγκαταστάσεων για την προσέλκυση επισκεπτών. Η πανίδα και η κλωρίδα υπάρχουν σε μεγάλη ποσότητα και ποικιλία. Η περιοχή διαθέτει πλούσια ιστορικά και πολιτιστικά παράδοση, αλλά και αξιόλογες παλιές υποδομές, όπως γεφύρια, καλντερίμια, μοναστήρια, ερείπια οικισμών κ.τ.λ..

Ειδικότερα τα Άγραφα προσφέρονται

μεταξύ άλλων, σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό, για:

- Περιπατητική περιήγηση μικρών ομάδων, για παρατήρηση πανίδας και κλωρίδας και άλλων αξιοθέατων.
- Πεζοπορία στο ορεινό περιβάλλον.
- Ορειβασία, σε όλο το ορεινό ανάγλυφο, σε κορυφές, ορθοπλαγιές, φαράγγια, παγωμένα πεδία.
- Πολυήμερες πεζοπορικές διασχίσεις (Trekking), τα Άγραφα είναι ιδανική περιοχή γι’ αυτή τη δράση.
- Τεχνική αναρρίχηση, σκαρφάλωμα σε απότομα βράχια με τεχνικά μέσα.
- Κατάβαση φαραγγιών με χρήση σχοινιών και τεχνικών μέσων (Canyoning)
- Διάσχιση ποταμών(Rivertrekking).
- Διασχίσεις ποταμών με σκάφη (Rafting-kayak).
- Ορεινή ποδηλασία, σε εκατοντάδες χιλιόμετρα δασικών δρόμων.
- Άλλες μορφές εναλλακτικών δράσεων με έμφαση στο υγρό στοιχείο, όπως υδροποδήλατο, κανό, βαρκάδα στις λίμνες.

Οι παραπάνω μορφές δραστηριοτήτων ελκύουν όλο και περισσότερους

νέους και μεγαλύτερους σε ηλικία αλλά και πολλούς ξένους επισκέπτες, που μπορεί να είναι αυτόνομοι, μέλη μικρών ομάδων ή παρέες, αλλά και μεγαλύτερων, όπως Φυσιολατρικοί και Ορειβατικοί Σύλλογοι.

Επειδή η φύση του εγχειρήματος δεν υπακούει σε διοικητικά όρια και διαχωρισμούς, είναι αναγκαίος ο συντονισμόςτων ενεργειών μεταξύ της κεντρικής διοίκησης, της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, αλλά και συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, συλλόγους και επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

Και φυσικά απαραίτητη προϋπόθεση για να πετύχουν όλες αυτές οι δράσεις, είναι να προστατεύουμε διαχρονικά, ως κόρη οφθαλμού, το ορεινό περιβάλλον από όλους τους πιθανούς κινδύνους, όπως πυρκαγιές, σκουπίδια, λατομεία, λαθροϋλοτομίες, παράνομο κυνήγι, άχρηστους δρόμους στα δάση και στην αλπική ζώνη, υδροηλεκτρικά στα ποτάμια και στα ρέματα και κυρίως ανεμογεννήτριες σε κορυφογραμμές και περιοχές υψηλού κάλλους.

Αυτή είναι η άλλη ανάπτυξη, που ονειρευόμαστε για τα Άγραφα...